

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 17(6) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ / Ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΝΟΜΟΥ Ν.102(Ι)/2005**

ΣΜΠΕ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Αρ. Φακ. Υφυπουργείου Ναυτιλίας: 16.16.004.003

1. Εισαγωγή

Η «ΣΜΠΕ για το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο της Δημοκρατίας» υποβλήθηκε αρχικά στις 16/12/2022 από το Υφυπουργείο Ναυτιλίας (Αρ. Φακ. 16.16.004.003). Λόγω σημαντικών ελλείψεων που είχαν εντοπιστεί, η Περιβαλλοντική Αρχή ζήτησε όπως υποβληθούν σχετικά συμπληρωματικά στοιχεία, σύμφωνα με τις επιστολές της ημερ. 21/2/2023 και 7/4/2023, έτσι ώστε η υπό αξιολόγηση Μελέτη να χαρακτηρίζεται ως πιο ολοκληρωμένη.

Η εν λόγω επικαιροποιημένη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων υποβλήθηκε στο Τμήμα Περιβάλλοντος στις 4/7/2023. Το Τμήμα Περιβάλλοντος απέστειλε σχετικές επιστολές στο Υφυπουργείο Ναυτιλίας ζητώντας την υποβολή περαιτέρω συμπληρωματικών στοιχείων, σύμφωνα με τις επιστολές του Τμήματος Περιβάλλοντος ημερ. 4/9/2023 και 8/9/2023. Ακολούθησε η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων τόσο για τη ΣΜΠΕ, όσο και για τη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στις 20/9/2023, στις 26/9/2023, στις 4/10/2023, 27/10/2023 και στις 6/11/2023.

Με βάση το άρθρο 13 του περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και / ή Προγράμματα Νόμου [Ν.102(Ι)/2005], το Υφυπουργείο Ναυτιλίας γνωστοποίησε την υποβολή της ΣΜΠΕ στην Περιβαλλοντική Αρχή με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 23/12/2022 και σε άλλες δύο ημερήσιας κυκλοφορίας εφημερίδες επίσης στις 23/12/2022. Κανένα πρόσωπο δεν υπέβαλε άποψη / εισήγηση σχετικά με τη ΣΜΠΕ του Σχεδίου, εντός 35 ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της εν λόγω Γνωστοποίησης.

Η Επιτροπή Στρατηγικής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έτυχε αρχικής παρουσίασης του Σχεδίου κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης ημερ. 6/10/2023, ενώ προχώρησε στην αξιολόγηση αυτού στις 13/11/2023, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου [Ν.102(Ι)/2005]. Όσον αφορά την αξιολόγηση της Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ), σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί προστασίας και διαχείρισης της φύσης και της άγριας ζωής Νόμων του 2003 μέχρι 2015, πραγματοποιήθηκαν τρεις (3) Συνεδριάσεις της Ad-hoc Επιτροπής στις 15/9/2023, 27/9/2023 και στις 27/10/2023. Η τελική Έκθεση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης εκδόθηκε στις 14/11/2023 (επισυνάπτεται).

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ και της ΜΕΟΑ υποβλήθηκαν απόψεις από την Αρχή Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ), στις 11/9/2023, από το Τμήμα Αρχαιοτήτων (ΤΑ) στις 14/9/2023 και στις 17/11/2023, από το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών (ΤΑΘΕ) στις 29/3/2023, στις 26/9/2023 και στις 26/10/2023, από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) στις 17/11/2023, από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσσεως (ΤΠΟ), στις 4/10/2023, από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας (ΥΘΠ) στις 8/11/2023 και στις 13/11/2023 και από τις Υπηρεσίες Ενέργειας και Υδρογονανθράκων (Υπ.Ε. Υπ.Υδρ.) στις 18/9/2023. Επίσης, αποστάλθηκαν απόψεις από την Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ), στις 25/9/2023, 28/10/2023 και 13/11/2023, από τον BirdLife Cyprus στις 25/9/2023 και 2/11/2023 και από το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος Terra Cyrgia στις 2/11/2023. Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης της Επιτροπής Στρατηγικής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, πέραν των απόψεων των μελών της Επιτροπής εκφράστηκαν επιπρόσθετα των πιο πάνω Τμημάτων, οι τελικές απόψεις της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, του Υφυπουργείου Τουρισμού, του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης και του Τμήματος Δημοσίων Έργων.

2. Γενικά στοιχεία Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού

Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός (ΘΧΣ) αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής (ΟΘΠ) και έχει ως κύριο σκοπό τη στήριξη και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης στη θάλασσα, εφαρμόζοντας μια οικοσυστηματική προσέγγιση και λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και πολιτισμικές πτυχές, καθώς και την προώθηση της συνύπαρξης σχετικών δραστηριοτήτων και χρήσεων. Στόχος του να συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη των ενεργειακών τομέων στη θάλασσα, των θαλάσσιων μεταφορών και των τομέων της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, του τουρισμού και της εξόρυξης πρώτων υλών, καθώς επίσης στην προστασία των ενάλιων αρχαιοτήτων και στη διατήρηση, προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένης της ανθεκτικότητας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Οι πρόνοιες για την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΘΧΣ) προκύπτουν από την εφαρμογή της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ «περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό» και τους «περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και άλλων συναφών θεμάτων Νόμους του 2017 και 2021» (Ν.144(Ι)/2017 και Ν.34(Ι)/2021). Σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 17 των Ν.144(Ι)/2017 και Ν.34(Ι)/2021, τα «αρμόδια θεσμικά όργανα καταρτίζουν Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο (ΘΧΣχ.), το οποίο προσδιορίζει τη χωροχρονική κατανομή των σχετικών τρεχουσών και μελλοντικών δραστηριοτήτων και χρήσεων στα θαλάσσια ύδατα της Δημοκρατίας». Η κατάρτιση του ΘΧΣχ. έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί το αργότερο έως την 31^η Μαρτίου 2021, για το λόγο αυτό στην παρούσα φάση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στις 19/4/2023 Αιτιολογημένη Γνώμη, σύμφωνα με τις πρόνοιες της διαδικασίας επί παραβάσει.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 8 των Ν.144(Ι)/2017 και Ν.34(Ι)/2021, απαιτείται η υιοθέτηση Δήλωσης Πολιτικής από το Υπουργικό Συμβούλιο, η οποία αποτελεί το στρατηγικό πλαίσιο για τον ΘΧΣ και το ΘΧΣχ. Η Δήλωση Πολιτικής η οποία υιοθετήθηκε στις 21/12/2021, θέτει το όραμα, τις προτεραιότητες και τις στρατηγικές κατευθύνσεις του κράτους, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης. Το όραμα της Κύπρου για τα θαλάσσια ύδατα είναι η αειφόρος αξιοποίηση και η ανάπτυξή τους. Η Δήλωση Πολιτικής του ΘΧΣ έχει ως στρατηγικούς στόχους τη γαλάζια οικονομία, την κοινωνική συνοχή, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διακυβέρνηση. Οι ειδικοί στόχοι της Δήλωσης Πολιτικής είναι η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια, η ενέργεια, ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός, η ναυτιλία-λιμένες, ενώ τίθενται πρόσθετοι ειδικοί στόχοι, βάσει των οποίων διατυπώνονται οι προτεραιότητες, όσον αφορά την οικονομία, την κοινωνία, το φυσικό και το πολιτισμικό περιβάλλον.

Η Δήλωση Πολιτικής λαμβάνει υπόψη την υφιστάμενη οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική και πολιτισμική διάσταση των θαλασσίων υδάτων, καθώς και τα Σχέδια Ανάπτυξης που εφαρμόζονται στις παράκτιες περιοχές της Κύπρου και τη Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών (ΟΔΠΖ). Επίσης, λαμβάνονται υπόψη οι αλληλεπιδράσεις ξηράς – θάλασσας και προωθείται η συνοχή του ΘΧΣ με τις αντίστοιχες θεσμικές διαδικασίες, οι οποίες σχετίζονται με την ΟΔΠΖ. Παράλληλα, η Δήλωση Πολιτικής λαμβάνει υπόψη τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο θαλάσσιος χώρος, όπως για παράδειγμα τις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή, τα διασυνοριακά ζητήματα και τα θέματα συνεργασίας με γειτονικά κράτη, καθώς επίσης και τη στροφή της ΕΕ σε βιώσιμες επενδύσεις.

Σύμφωνα με τις αρμοδιότητές της, η Επιτροπή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού προχώρησε στην κατάρτιση προσχεδίου ΘΧΣχ., το οποίο λαμβάνει υπόψη τις βασικές προτεραιότητες, τους στόχους και τις στρατηγικές κατευθύνσεις για τα θαλάσσια ύδατα της Δημοκρατίας, όπως καθορίζονται στη Δήλωση Πολιτικής του ΘΧΣ. Το προσχέδιο του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση και ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2022 με την παράλληλη κατάρτιση κειμένου για το ΘΧΣχ. της Κυπριακής Δημοκρατίας και σχετικών θεματικών χαρτών, ως βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Υφυπουργείου Ναυτιλίας. Η υπό αξιολόγηση ΣΜΠΕ έλαβε υπόψη τόσο τις πρόνοιες της Δήλωσης Πολιτικής του ΘΧΣ, όσο και το κείμενο και τους θεματικούς χάρτες που εκπονήθηκαν στο πλαίσιο προσχεδίου του ΘΧΣχ.

Για την κατάρτιση του ΘΧΣχ. πραγματοποιήθηκε η συλλογή και επικαιροποίηση δεδομένων και πληροφοριών για τις δραστηριότητες στον θαλάσσιο και παράκτιο χώρο και το θαλάσσιο περιβάλλον και η μελέτη του νομοθετικού πλαισίου, δηλαδή των συναφών στρατηγικών πολιτικών και νομοθεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκε ανάλυση των υφιστάμενων και μελλοντικών συνθηκών, εντοπισμός των συμβατών και ασύμβατων χρήσεων και δραστηριοτήτων, καθώς επίσης και των όρων συμβατότητας ορισμένων εξ αυτών. Λήφθηκαν επίσης υπόψη οι σχετικοί περιορισμοί που τίθενται στον χερσαίο παράκτιο χώρο και στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου, όπως αναφέρονται πιο κάτω:

Περιορισμοί στον Παράκτιο Χώρο:

- Περιοχές του δικτύου Natura 2000
- Σημαντικά είδη και οικοτόποι
- Ζώνη Προστασίας της Παραλίας
- Ακτές και περιοχές προστασίας της φύσης και του τοπίου / γεωτόπων
- Χερσαία Αρχαία Μνημεία
- Υφιστάμενο πολεοδομικό καθεστώς
- Ζώνες επικινδυνότητας, σύμφωνα με την Οδηγία Seveso
- Αλληλεπιδράσεις ξηράς / θάλασσας / υφιστάμενες κατασκευές
- Ζώνες σεισμικής επικινδυνότητας

Περιορισμοί στο Θαλάσσιο Χώρο:

- Θαλάσσιες περιοχές του δικτύου Natura 2000
- Σημαντικοί θαλάσσιοι οικοτόποι και ενδιαιτήματα θαλάσσιων προστατευόμενων ειδών (π.χ. λιβάδια Ποσειδωνίας, θαλάσσια σπήλαια κτλ.)
- Περιοχές απαγορεύσεων και ρύθμισης αλιευτικών δραστηριοτήτων
- Θαλάσσια πεδία βολής
- Περιοχές απόθεσης στρατιωτικού υλικού

- Περιοχές εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης
- Ενάλιες αρχαιότητες

Μέσα από αυτό το πλαίσιο, με την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού προάγεται η ισορροπημένη ανάπτυξη των βασικών οικονομικών δραστηριοτήτων, με την ταυτόχρονη προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, περιλαμβανομένου του τοπίου. Ως αναφέρεται στο κείμενο που συνοδεύει τους χάρτες του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου, το ΘΧΣχ στοχεύει στην αιεφόρο αξιοποίηση των φυσικών πόρων για την ενίσχυση της κοινωνικής ευημερίας, την προστασία του περιβάλλοντος και των οικοσυστημικών υπηρεσιών, τη διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας, καθώς και την αποφυγή των συγκρούσεων δραστηριοτήτων και χρήσεων.

3. Χαρακτηριστικά του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου

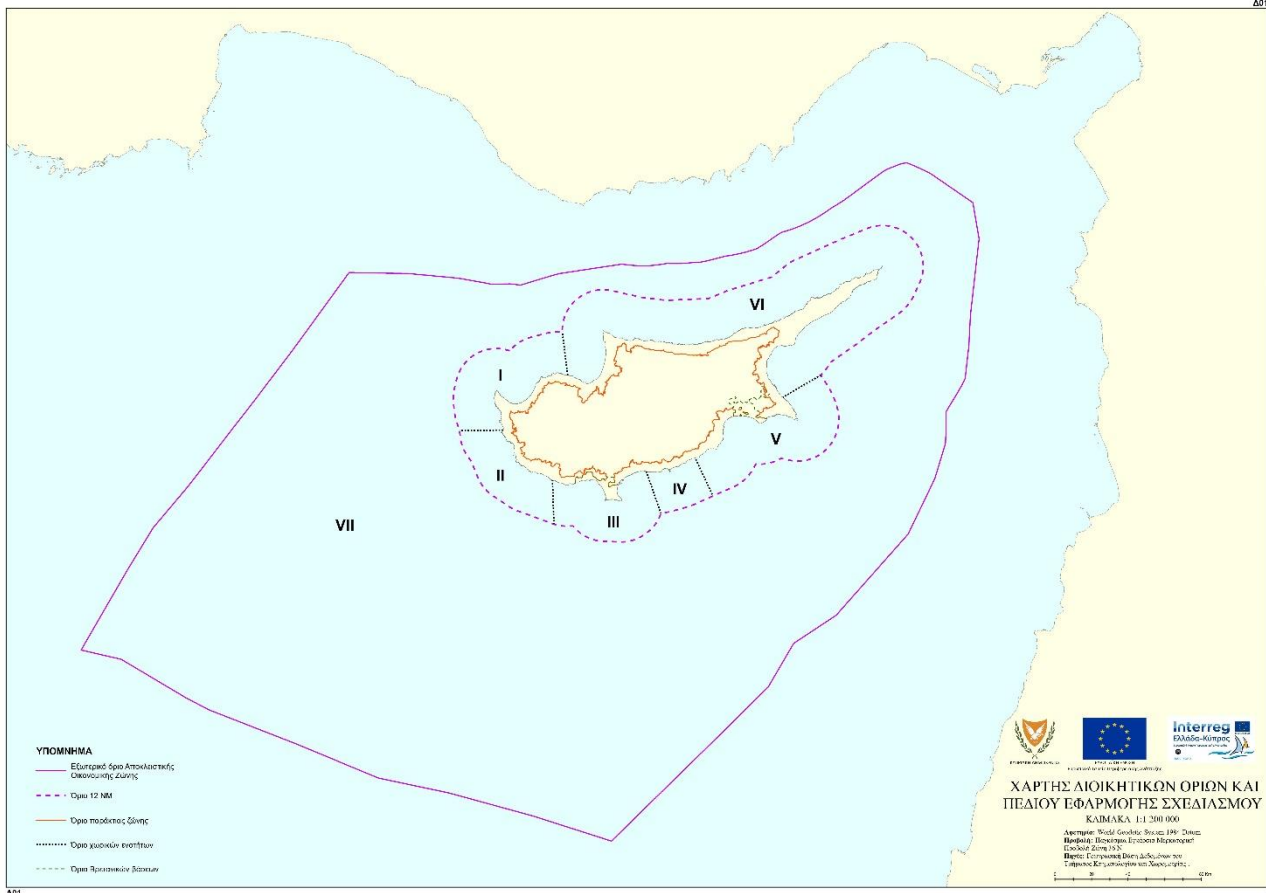
Για την εκπόνηση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου (ΘΧΣχ.) τα θαλάσσια ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως αναφέρθηκαν στο κεφάλαιο 2, πιο πάνω, χωρίστηκαν σε επτά (7) χωρικές ενότητες, για την καλύτερη και ευκολότερη ερμηνεία των προτεινόμενων ζωνών που περιλαμβάνονται στο ΘΧΣχ. Για αυτό το διαχωρισμό σε χωρικές ενότητες λήφθηκαν υπόψη τα κοινά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των περιοχών, το είδος των χρήσεων και δραστηριοτήτων και οι συγκρούσεις που παρατηρούνται σε κάθε Χωρική Ενότητα. Για τον προσδιορισμό των συγκρούσεων και συμβατοτήτων πραγματοποιήθηκε έρευνα του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου λαμβάνοντας υπόψη τόσο την εθνική νομοθεσία, όσο και τη διεθνή και κοινοτική νομοθεσία, καθώς της και τα παραδείγματα εφαρμογής ΘΧΣ σε άλλες χώρες. Η μελέτη αυτή έχει σκοπό τον προσδιορισμό των υφιστάμενων νομοθετικών περιορισμών και απαγορεύσεων, οι οποίες συνιστούν το πλαίσιο για την μελέτη των συγκρούσεων. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η μελέτη των υφιστάμενων συγκρούσεων, με τη χρήση λογισμικού Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών, με το οποίο δημιουργήθηκαν οι χάρτες που δείχνουν τις ζώνες προστασίας των δραστηριοτήτων και τις συγκρούσεις μεταξύ αυτών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτά τα δεδομένα προτάθηκε για κάθε μια χρήση, η ζώνη ασφαλείας (buffer zone) με αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων ψηφιακών αρχείων, που οδήγησαν στη δημιουργία του τελικού Χάρτη με τις Ζώνες Προστασίας κάθε δραστηριότητας. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η χαρτογράφηση των συγκρούσεων αυτών και ακολούθως η εφαρμογή πολυκριτηριακής ανάλυσης η οποία αποτέλεσε τη βάση για την κατάρτιση των χαρτών του ΘΧΣχ.

Όπως φαίνεται στον Χάρτη Δ01 παρακάτω, οι Χωρικές Ενότητες I μέχρι VI εκτείνονται μέχρι τα 12 ναυτικά μίλια, ενώ η χωρική ενότητα VII καλύπτει τα υπόλοιπα θαλάσσια ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας και εκτείνεται μέχρι το εξωτερικό όριο της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πιο συγκεκριμένα, οι χωρικές ενότητες ορίζονται ως ακολούθως:

- **Χωρική Ενότητα I.** Εκτείνεται από το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά τον Κάτω Πύργο Τηλλυρίας, μέχρι τα παράκτια όρια του Δάσους Μελέτη (βόρεια της περιοχής Αγ. Γεωργίου του Δήμου Πέγειας).
- **Χωρική Ενότητα II.** Εκτείνεται από τα όρια του Δάσους Μελέτη μέχρι και το δυτικό όριο του «Ακρωτηρίου Άσπρο-Πέτρα του Ρωμιού»
- **Χωρική Ενότητα III.** Εκτείνεται από το δυτικό όριο του «Ακρωτηρίου Άσπρο-Πέτρα του Ρωμιού» μέχρι τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στη Μονή (εντός επαρχίας Λεμεσού).
- **Χωρική Ενότητα IV.** Εκτείνεται από τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στη Μονή (εντός επαρχίας Λεμεσού), μέχρι και το δυτικό όριο του χωριού Μαζιώτς.

- **Χωρική Ενότητα V.** Εκτείνεται από το δυτικό όριο του χωριού Μαζωτός μέχρι το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά την Δερύνεια της επαρχίας Αμμοχώστου.
- **Χωρική Ενότητα VI.** Εκτείνεται από το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά την Δερύνεια της επαρχίας Αμμοχώστου, μέχρι το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά τον Κάτω Πύργο Τηλλυρίας.
- **Χωρική Ενότητα VII.** Καλύπτει τα υπόλοιπα θαλάσσια ύδατα της Δημοκρατίας, μέχρι το εξωτερικό όριο της ΑΟΖ της Κ.Δ.

Χάρτης Δ01: Τα διοικητικά όρια και το πεδίο εφαρμογής του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού. Τα όρια των Χωρικών Ενοτήτων που παρουσιάζονται σε αυτόν τον Χάρτη δεν σχετίζονται ή δεν υποδηλώνουν όρια οποιασδήποτε θαλάσσιας ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι στο πλαίσιο εκπόνησης του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου, δεν πραγματοποιήθηκε οποιοσδήποτε χωροταξικός σχεδιασμός εντός των διοικητικών ορίων των Βρετανικών Βάσεων. Χαρακτηριστικά, όπως αναφέρεται στο κείμενο που συνοδεύει τους χάρτες του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου, συγκεκριμένες παράκτιες περιοχές της Χωρικής Ενότητας III (δηλαδή εντός των Βρετανικών Βάσεων Ακρωτηρίου) και της Χωρικής Ενότητας V (δηλαδή εντός των Βρετανικών Βάσεων Δεκέλειας), καθώς και η θαλάσσια περιοχή μέχρι 3 ν.μ. από τις εν λόγω ακτές, διέπονται μεταξύ άλλων, από τη Συνθήκη περί της Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και το σχετικό με τις Περιοχές Βάσεων Πρωτόκολλο στη Συμφωνία Αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Κυπριακή Δημοκρατία εντός των εν λόγω παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών ασκεί δικαιοδοσίες, όπως για παράδειγμα αυτών που σχετίζονται με την κοινή αλιευτική πολιτική της Ε.Ε.

Για τον καθορισμό του βέλτιστου σεναρίου σχεδιασμού λήφθηκαν υπόψη τα ακόλουθα:

- Οι χωρικές και θαλάσσιες δυνατότητες ανάπτυξης, με γνώμονα την επίλυση των συγκρούσεων μεταξύ δραστηριοτήτων και χρήσεων αλλά και του θαλάσσιου περιβάλλοντος.
- Οι προοπτικές και ο επιθυμητός βαθμός ανάπτυξης των επιμέρους παραγωγικών και άλλων δραστηριοτήτων.
- Η δέσμευση της τήρησης των οδηγιών και πολιτικών της Ε.Ε., όσον αφορά το Πρωτόκολλο της Σύμβασης της Βαρκελώνης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών και γενικότερα του περιβάλλοντος, προς μια ολοκληρωμένη, βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη.
- Οι στρατηγικές κατευθύνσεις για την επίτευξη του οράματος για τα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου, οι στρατηγικοί στόχοι για την γαλάζια οικονομία, την κοινωνική συνοχή, την προστασία του περιβάλλοντος και τη διακυβέρνηση, καθώς και οι ειδικοί στόχοι ανά αναπτυξιακό τομέα και οι πρόσθετοι ειδικοί στόχοι για την περιβαλλοντική και κοινωνική-πολιτισμική διάσταση, όπως αυτοί ορίζονται από την Δήλωση Πολιτικής του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού της Κύπρου.

3.1 Χαρακτηριστικά του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου: Στόχοι, Προτεραιότητες και Προτάσεις Σχεδιασμού ανά Ειδικό Στόχο, ως προτείνονται για όλες τις Χωρικές Ενότητες

Όπως αναφέρθηκε στο Κεφάλαιο 2, το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο εκπονήθηκε έχοντας ως γνώμονα τους ειδικούς στόχους που τέθηκαν στη Δήλωση Πολιτικής, για τη διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης των κύριων αναπτυξιακών τομέων των θαλασσίων υδάτων της Κύπρου.

Όπως αναφέρεται στον Πίνακα 1 πιο πάνω, στις προτάσεις σχεδιασμού λήφθηκαν ουσιαστικά υπόψη η υφιστάμενη κατάσταση και οι στόχοι και προτεραιότητες για τους πιο κάτω αναπτυξιακούς τομείς:

- α) Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια
- β) Ενέργεια
- γ) Θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός και
- δ) Ναυτιλία – λιμένες

Επίσης, λήφθηκαν υπόψη οι ακόλουθοι πρόσθετοι ειδικοί στόχοι του ΘΧΣ, όπως:

- ε) Η περιβαλλοντική διάσταση
- στ) Η πολιτισμική διάσταση
- ζ) Άλλες χρήσεις και δραστηριότητες, όπως η θαλάσσια επιστημονική έρευνα και η άμυνα και η εθνική ασφάλεια

Πίνακας 1: Οι στόχοι, οι προτεραιότητες και οι προτάσεις σχεδιασμού που λήφθηκαν υπόψη για τους ειδικούς στόχους της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, της ενέργειας, του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, της ναυτιλίας – λιμένες καθώς επίσης και των πρόσθετων ειδικών στόχων της περιβαλλοντικής διάστασης, της πολιτισμικής διάστασης και των άλλων χρήσεων και δραστηριοτήτων όπως είναι η θαλάσσια επιστημονική έρευνα και η άμυνα και εθνική ασφάλεια. Οι πιο κάτω πληροφορίες λήφθηκαν υπόψη κατά την εκπόνηση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου (ΘΧΣχ.) και αφορούν το σύνολο των θαλασσίων υδάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι εν λόγω πρόνοιες σχεδιασμού δηλαδή εφαρμόζονται σε όλες τις χωρικές ενότητες του ΘΧΣχ.

Ειδικός Στόχος Δήλωσης Πολιτικής: Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια		
Στόχοι	Προτεραιότητες	Προτάσεις Σχεδιασμού
<ul style="list-style-type: none"> • Ενθάρρυνση βιώσιμων αλιευτικών δραστηριοτήτων • Ανάπτυξη της οικονομικά βιώσιμης, περιβαλλοντικά συμβατής και κοινωνικά αποδεκτής υδατοκαλλιέργειας • Στήριξη της έρευνας και καινοτομίας στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών • Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αποδοτικότητας και παραγωγικότητας της υδατοκαλλιέργειας • Στήριξη της ανάπτυξης γαλάζιας βιοτεχνολογίας, με ισότιμη κατανομή οφελών από τη χρήση γενετικών πόρων 	<ul style="list-style-type: none"> • Προστασία της αλιείας και αειφόρος ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας • Πρόβλεψη κατάλληλων χώρων για τη χωροθέτηση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας 	<ul style="list-style-type: none"> • Η αλιεία επιτρέπεται σε όλες τις γεωγραφικές ενότητες, εκτός σε περιοχές που υπάρχουν συγκεκριμένες απαγορεύσεις / ρυθμίσεις. • Γίνεται αποτύπωση των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών στις οποίες υφίστανται απαγορεύσεις και ρυθμίσεις για την αλιευτική δραστηριότητα. • Λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη οργάνωσης των μονάδων υδατοκαλλιέργειας ανοιχτής θάλασσας. • Προτείνεται η δημιουργία νέων περιοχών ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών και επέκταση των υφιστάμενων για κάλυψη μελλοντικών αναγκών. • Προγραμματίζεται η δημιουργία συλλογικών υποστηρικτικών λιμενικών και χερσαίων υποδομών για εξυπηρέτηση των υφιστάμενων και μελλοντικών μονάδων. • Οι υφιστάμενες μονάδες υδατοκαλλιέργειας που βρίσκονται κοντά στο ενεργειακό κέντρο Βασιλικού προτείνεται να μετακινηθούν προς τη ζώνη υδατοκαλλιέργειας δυτικότερα αυτών, για αποφυγή συγκρούσεων με τη δραστηριότητα της ενέργειας

Ειδικός Στόχος Δήλωσης Πολιτικής: Ενέργεια		
Στόχοι	Προτεραιότητες	Προτάσεις Σχεδιασμού
<ul style="list-style-type: none"> • Ορθολογική και βιώσιμη αξιοποίηση των δυνητικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων της κυπριακής ΑΟΖ. • Ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη υποθαλάσσιων ενεργειακών υποδομών όπως την όδευση καλωδίων ηλεκτρισμού και αγωγών αερίου (π.χ. φυσικού αερίου ή υδρογόνου), καθώς και η προστασία τους. • Αξιοποίηση των θαλάσσιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, έχοντας υπόψη το «Green Deal» της Ε.Ε. για μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα μέχρι το 2050. • Μεγιστοποίηση των ευκαιριών καινοτομίας. • Ενθάρρυνση ανάπτυξης τεχνολογίας και υποδομών για δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση των αποθεμάτων υδρογονανθράκων και βιώσιμη ανάπτυξη συναφών υποδομών. • Προστασία του υφιστάμενου δικτύου υποθαλάσσιων καλωδίων και βιώσιμη ανάπτυξη νέων δικτύων στην κυπριακή ΑΟΖ. • Ανάπτυξη υπεράκτιων εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Γίνεται πρόβλεψη για κατάλληλη χωροθέτηση του ενεργειακού κέντρου που περιλαμβάνει όλους τους μελλοντικούς σχεδιασμούς και ενεργειακές υποδομές. • Γίνεται πρόβλεψη για μελλοντικές υποδομές που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας για την ενέργεια. • Προτείνεται η δημιουργία ζωνών προστασίας των αγωγών και των καλωδίων προς αποφυγή πιθανών συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες, όπου η προσαιγιάλωση μελλοντικών αγωγών και καλωδίων θα πρέπει να γίνεται εντός συγκεκριμένων περιοχών. • Προτείνεται η χωροθέτηση περιοχής για περαιτέρω διερεύνηση ανάπτυξης εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας. • Είναι επιθυμητή η δυνητική αξιοποίηση και άλλων περιοχών για διαφορετικές μορφές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αν και στο παρόν ΘΧΣχ δεν προβλέπεται η χωροθέτηση τέτοιων περιοχών, λόγω ανεπάρκειας επιστημονικών δεδομένων στην παρούσα φάση.
Ειδικός Στόχος Δήλωσης Πολιτικής: Θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός		
Στόχοι	Προτεραιότητες	Προτάσεις Σχεδιασμού
<ul style="list-style-type: none"> • Στήριξη ενός βιώσιμου θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού (σύμφωνα με την εγκεκριμένη Εθνική Στρατηγική Τουρισμού 2020-2030) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού 	<ul style="list-style-type: none"> • Γίνεται αποτύπωση των περιοχών κολύμβησης και αναψυχής, οι υφιστάμενες και μελλοντικές μαρίνες και χώροι ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής, οι

<ul style="list-style-type: none"> • Προβολή εναλλακτικών μορφών παράκτιου τουρισμού με άξονα θαλάσσιες δραστηριότητες ως αποτέλεσμα της αλληλεξάρτησης ξηράς-θάλασσας, για αύξηση της ελκυστικότητας της Κύπρου ως προορισμού. • Μεγιστοποίηση των ευκαιριών καινοτομίας 		<p>περιοχές λουομένων και οι περιοχές καταδυτικού ενδιαφέροντος.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προωθείται από το Υφυπουργείο Τουρισμού η δημιουργία πλωτών χώρων εστίασης μέσω σχετικής νομοθεσίας, όπου θα χωροθετούνται σε περιοχές που δεν είναι τουριστικά ανεπτυγμένες και δεν υπάρχει μεγάλη συσσώρευση χώρων εστίασης.
Ειδικός Στόχος Δήλωσης Πολιτικής: Ναυτιλία - Λιμένες		
Στόχοι	Προτεραιότητες	Προτάσεις Σχεδιασμού
<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας • Μεγιστοποίηση των ευκαιριών καινοτομίας • Στήριξη της ολοκληρωμένης θαλάσσιας επιτήρησης • Διασφάλιση της καθαριότητας, της προστασίας και της ασφάλειας των θαλασσών • Προώθηση οικολογικής λειτουργίας λιμένων («πράσινων» λιμένων) με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ή άλλων βιώσιμων επιλογών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ασφάλεια ναυσιπλοΐας και εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών υποστήριξης 	<ul style="list-style-type: none"> • Η δραστηριότητα της ναυτιλίας λαμβάνει χώρα και επιτρέπεται σε όλες τις γεωγραφικές ενότητες, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης UNCLOS • Γίνεται αποτύπωση των κύριων διαδρομών πλοίων και η πυκνότητα της θαλάσσιας κυκλοφορίας, με στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας. • Γίνεται αποτύπωση των περιοχών λιμενικών δραστηριοτήτων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα λιμάνια, τις λιμενικές εγκαταστάσεις, τα αγκυροβόλια και άλλες δραστηριότητες και έργα συναφή με τις θαλάσσιες μεταφορές
Πρόσθετος Ειδικός Στόχος: Περιβαλλοντική Διάσταση		
Στόχοι	Προτεραιότητες	Προτάσεις Σχεδιασμού
<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση και Προστασία των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και προστασία των θαλάσσιων απειλούμενων ειδών και των ενδιαιτημάτων τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • Διαφύλαξη των προστατευόμενων περιοχών • Προστασία των θαλάσσιων υδάτων από ρύπανση. 	<ul style="list-style-type: none"> • Γίνεται αποτύπωση όλων των υφιστάμενων και προτεινόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000.

<ul style="list-style-type: none"> • Έλεγχος και πρόληψη της ρύπανσης των νερών και του εδάφους από τη λειτουργία εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων και, γενικά, από οποιαδήποτε δραστηριότητα που μπορεί ή τείνει να ρυπάνει τα νερά και το έδαφος, ιδιαίτερος στον παράκτιο χώρο. • Διασφάλιση καλής ποιότητας των νερών κολύμβησης. • Προστασία των παράκτιων ζωνών από τη διάβρωση, λαμβάνοντας υπόψη και τις πιθανές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, την πιθανή άνοδο της στάθμης της θάλασσας, καθώς και τις αλληλεπιδράσεις ξηράς – θάλασσας. 	<ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση ποιότητας ατμόσφαιρας. • Άμβλυση αρνητικών επιπτώσεων του θορύβου στο θαλάσσιο περιβάλλον. • Συνυπολογισμός επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. • Συνυπολογισμός διάβρωσης και αλλοίωσης των ευαίσθητων ακτών. • Προστασία των παράκτιων και θαλασσίων τοπίων 	<ul style="list-style-type: none"> • Επίσης, γίνεται αποτύπωση των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών με τεχνητούς υφάλους και οι περιοχές περιορισμού αλιείας.
Πρόσθετος Ειδικός Στόχος: Πολιτισμική διάσταση		
Στόχοι	Προτεραιότητες	Προτάσεις Σχεδιασμού
<ul style="list-style-type: none"> • Καταγραφή / τεκμηρίωση, προστασία, προβολή και ασφαλής διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Προστασία των παράκτιων και θαλασσίων τοπίων της πολιτιστικής / ιστορικής κληρονομιάς 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιδιώκεται η προστασία και ασφαλής διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, με τη δημιουργία ζωνών προστασίας γύρω από αριθμό τεκμηριωμένων αρχαιολογικών θέσεων, όπου απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις, όπως η αγκυροβολία σκαφών και η αλιεία. • Στο ΘΧΣχ δεν περιλαμβάνονται όλες οι θέσεις των ενάλιων αρχαιοτήτων, εφόσον η καταγραφή και η τεκμηρίωση αυτών είναι συνεχής
<ul style="list-style-type: none"> • Μη αλλοίωση της πολιτιστικής ταυτότητας των τοπικών κοινωνιών 		

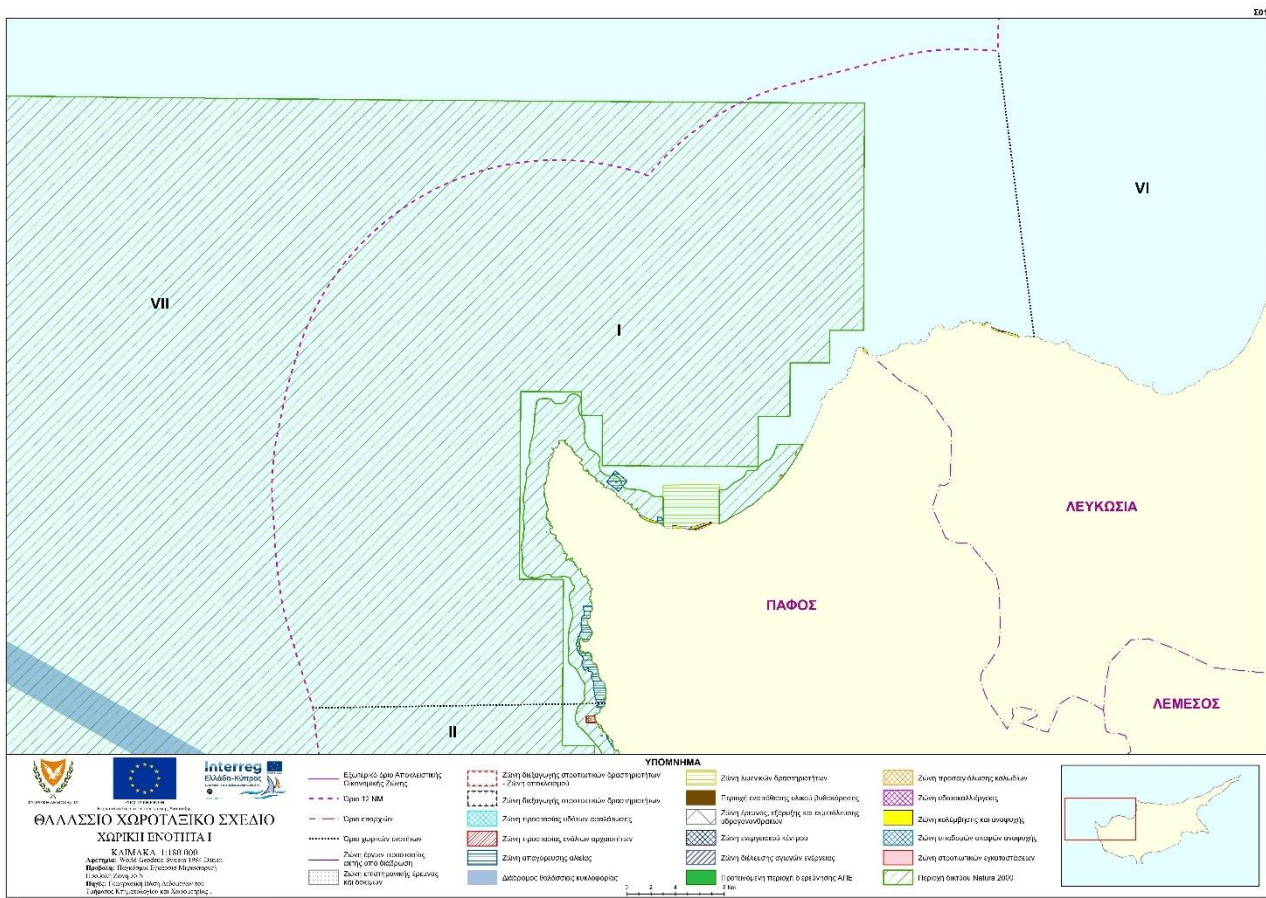
Άλλες χρήσεις και δραστηριότητες	
Θαλάσσια Επιστημονική Έρευνα	
Γενικά Στοιχεία	Προτάσεις Σχεδιασμού
<ul style="list-style-type: none"> • Επιτρέπεται η διεξαγωγή επιστημονικής έρευνας σε διάφορους τομείς, όπως στον τομέα της αρχαιολογία, της προστασίας της φύσης και του περιβάλλοντος, της οικολογικής κατάστασης της θάλασσας, της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας, της γεωλογίας κ.α. • Η Θαλάσσια Επιστημονική Έρευνα μπορεί να διεξάγεται σε όλες τις χωρικές ενότητες, με την προϋπόθεση ότι δεν συγκρούεται με άλλες δραστηριότητες και χρήσεις του θαλάσσιου χώρου και με τους όρους / προϋποθέσεις που καθορίζει η εκάστοτε αρμόδια αρχή. 	<ul style="list-style-type: none"> • Προβλέπεται η χωροθέτηση συγκεκριμένης περιοχής για διεξαγωγή θαλάσσιας επιστημονικής έρευνας και δοκιμών, για χρήση από ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα ή/και άλλους οργανισμούς που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία στην Κύπρο
Άμυνα και Εθνική Ασφάλεια	
Γενικά Στοιχεία	Προτάσεις Σχεδιασμού
<ul style="list-style-type: none"> • Οι δραστηριότητες που αποσκοπούν αποκλειστικά στην άμυνα, ή στην εθνική ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας και διάσωσης έχουν προτεραιότητα έναντι όλων των άλλων δραστηριοτήτων στη θάλασσα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Γίνεται αποτύπωση των περιοχών στρατιωτικών δραστηριοτήτων οι οποίες βρίσκονται εντός των χωρικών ενοτήτων IV και V. Τμήμα των περιοχών αυτών δεσμεύεται αποκλειστικά για στρατιωτικές δραστηριότητες και αποκλείεται οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα. • Στο υπόλοιπο τμήμα των περιοχών αυτών επιτρέπονται και άλλες δραστηριότητες, οι οποίες μπορούν να συνυπάρξουν με τις στρατιωτικές δραστηριότητες, νοουμένου ότι οι όροι λειτουργίας των δραστηριοτήτων θα προκύψουν κατόπιν διαβούλευσης με το Υπουργείο Άμυνας.

3.2 Χαρακτηριστικά του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου: Περιγραφή υφιστάμενων χρήσεων / δραστηριοτήτων και ο Προτεινόμενος Σχεδιασμός ανά Χωρική Ενότητα

3.2.1. Χωρική Ενότητα I.

Εκτείνεται από το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά τον Κάτω Πύργο Τηλλυρίας, μέχρι τα παράκτια όρια του Δάσους Μελέτη (βόρεια της περιοχής Αγ. Γεωργίου του Δήμου Πέγειας).

Η βασική οικονομική δραστηριότητα αυτής της χωρικής ενότητας είναι ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός και αναψυχή. Στο κείμενο που συνοδεύει το ΘΧΣχ. αναφέρεται ότι η περαιτέρω ανάπτυξη του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού θα πρέπει να είναι συμβατή με το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Επίσης, για τη διαφύλαξη των προστατευόμενων περιοχών και των οικοσυστημάτων με υψηλή οικολογική αξία, γίνεται η υιοθέτηση χωροταξικών ρυθμίσεων στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 (χερσόνησος Ακάμα, περιοχή Πόλις-Γιαλιά και τμήμα περιοχής «Ωκεανίς»), ενώ μέσω διαχειριστικών σχεδίων από την αρμόδια αρχή επιδιώκεται η προστασία και η ορθή διαχείρισή τους.

Χάρτης Σ01: Το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο για τη Χωρική Ενότητα I.

Σύμφωνα με τον Χάρτη Σ01, για την Χωρική Ενότητα I, προτείνονται / αποτυπώνονται τα ακόλουθα, σύμφωνα με το υπό αξιολόγηση Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο:

- Ζώνες κολύμβησης και αναψυχής
- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων (χωροθετείται εκτός των ορίων των περιοχών του δικτύου Natura 2000).
- Ζώνη απαγόρευσης αλιείας

- Περιοχές του δικτύου Natura 2000 και πιο συγκεκριμένα:
 - α) ΕΖΔ Περιοχή Πόλις – Γιαλιά (CY4000001)
 - β) Τμήμα της ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024)
 - γ) Τμήμα της ΖΕΠ και ΕΖΔ Χερσόνησος Ακάμα (CY4000023 και CY4000010)

Σύμφωνα με σχετική μελέτη του αιολικού δυναμικού στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου, εντοπίστηκε ότι εντός των ορίων της περιοχής Natura 2000 «ΖΕΠ και ΕΖΔ Χερσόνησος Ακάμα (CY4000023 και CY4000010)» υπάρχει θαλάσσια περιοχή για περαιτέρω διερεύνηση ανάπτυξης εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας. Όμως, στο προτεινόμενο ΘΧΣχ δεν προβλέπεται χωροθέτησή της στο παρόν στάδιο για αποφυγή πιθανής υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος. Επίσης, δεν προβλέπεται η χωροθέτηση περιοχών για τις δραστηριότητες της ενέργειας και της υδατοκαλλιέργειας εντός της Χωρικής Ενότητας Ι, λόγω αποφυγής συγκρούσεων με τον τουρισμό και με στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος και του παράκτιου τοπίου. Στο κείμενο που συνοδεύει το ΘΧΣχ αναφέρεται ότι η περαιτέρω ανάπτυξη του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού θα πρέπει να είναι συμβατή με το φυσικό περιβάλλον.

3.2.2 Χωρική Ενότητα II.

Εκτείνεται από τα όρια του Δάσους Μελέτη μέχρι και το δυτικό όριο του «Ακρωτηρίου Άσπρο-Πέτρα του Ρωμιού»

Η κύρια οικονομική δραστηριότητα της Χωρικής Ενότητας II σχετίζεται επίσης με τον θαλάσσιο και παράκτιο τουρισμό και αναψυχή. Στο παρόν στάδιο, δεν προβλέπεται η χωροθέτηση περιοχής για τη δραστηριότητα της υδατοκαλλιέργειας, εντός της Χωρικής Ενότητας II, λόγω του ότι η υφιστάμενη τεχνολογία δεν ανταποκρίνεται στα υδροδυναμικά χαρακτηριστικά της περιοχής (έντονοι κυματισμοί), ενώ υπάρχει παράλληλα έλλειψη σχετικών λιμενικών και χερσαίων υποστηρικτικών υποδομών, καθώς και λόγω πιθανής σύγκρουσης με τις τουριστικές δραστηριότητες. Μελλοντική χωροθέτηση ζώνης ιχθυοκαλλιέργειας θα πρέπει να προϋποθέτει αποφυγή συγκρούσεων με τον τουρισμό και το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον.

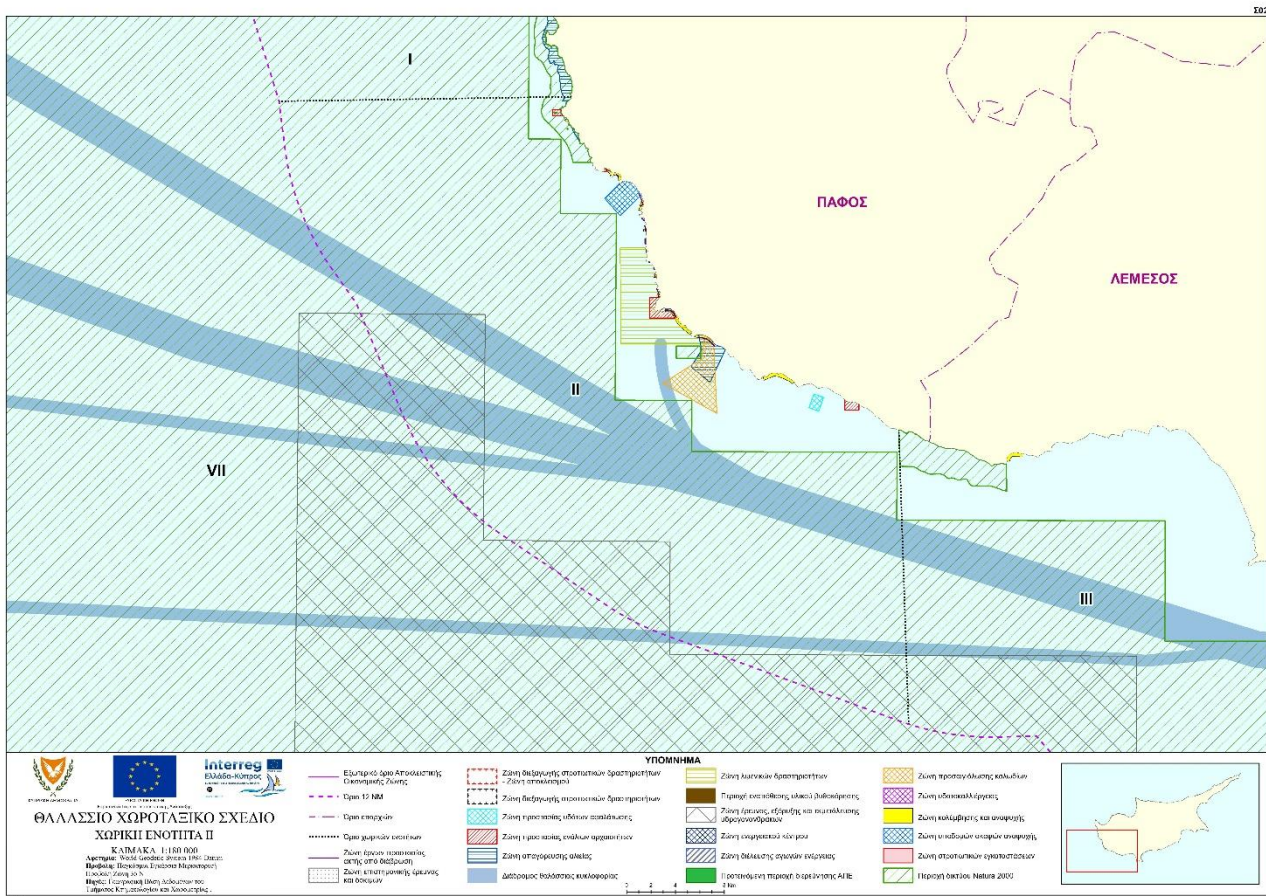
Στην ενότητα αυτή βρίσκονται ενάλιες αρχαιότητες, συνδεδεμένες με τους αρχαιολογικούς χώρους Παλαίπαφου και Νέας Πάφου, και μνημεία τα οποία συμπεριλαμβάνονται στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Προτείνεται η δημιουργία ζωνών για την προστασία και ασφαλή διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, μέσα στις οποίες πιθανόν να απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις σύμφωνα με σχετικό διάταγμα της Αρμόδιας Αρχής, όπως η αγκυροβολία σκαφών και η αλιεία.

Στην ενότητα αυτή εντοπίζονται καλώδια τηλεπικοινωνιών για τα οποία προτείνεται η χωροθέτηση του χώρου υποδοχής τους για προστασία τους και προς αποφυγή πιθανών συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες στο μέλλον. Η προσαιγιάλωση μελλοντικών καλωδίων θα πρέπει να γίνεται εντός της συγκεκριμένης περιοχής. Επιπρόσθετα, εντός της ενότητας αυτής υπάρχει μονάδα αφαλάτωσης και προτείνεται η δημιουργία ζώνης προστασίας γύρω από το σημείο άντλησης θαλασσινού νερού για σκοπούς αφαλάτωσης. Οι υπόλοιποι τομείς ή και κλάδοι που εξετάζονται δε διαφαίνεται να ασκούν ιδιαίτερες πιέσεις που να οδηγούν σε συγκρούσεις υφιστάμενων δραστηριοτήτων και περιβάλλοντος.

Σύμφωνα με τον Χάρτη Σ02, για την Χωρική Ενότητα II, προτείνονται / αποτυπώνονται τα ακόλουθα, σύμφωνα με το υπό αξιολόγηση Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο:

- Ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων
- Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής

- Ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής
- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων
- Ζώνη προσαιγιάλωσης καλωδίων
- Ζώνη απαγόρευσης αλιείας
- Ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης
- Περιοχές του δικτύου Natura 2000 και πιο συγκεκριμένα:
 - α) Τμήμα της ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024)
 - β) Τμήμα της ΖΕΠ και ΕΖΔ Χερσόνησος Ακάμα (CY4000023 και CY4000010)
 - γ) ΕΖΔ Θαλάσσια Περιοχή Μουλιά (CY4000006)
- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Τμήμα Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Χάρτης Σ02: Το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο για τη Χωρική Ενότητα II.

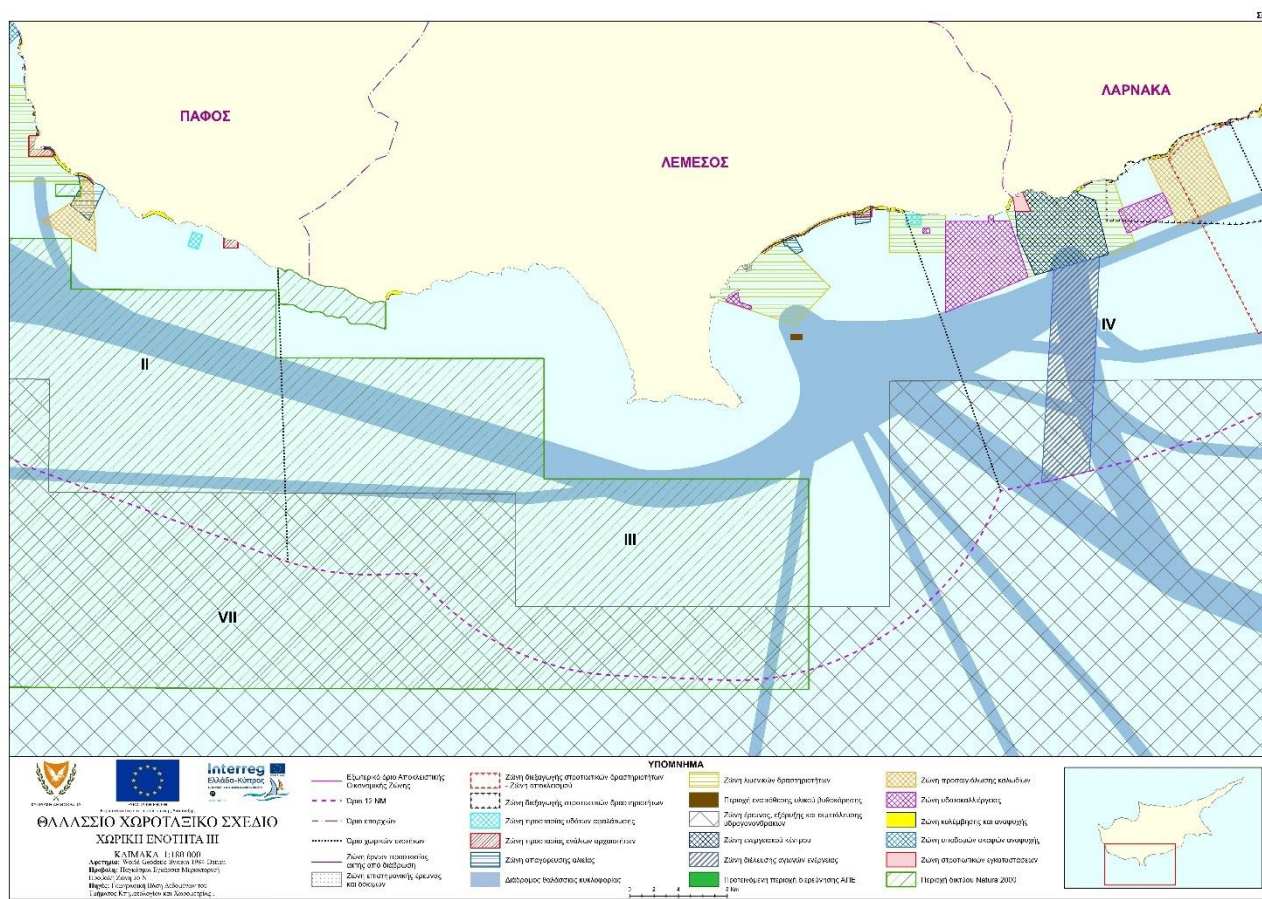
3.2.3 Χωρική Ενότητα III.

Εκτείνεται από το δυτικό όριο του «Ακρωτηρίου Άσπρο-Πέτρα του Ρωμιού» μέχρι τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στη Μονή (εντός επαρχίας Λεμεσού).

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες της Χωρικής Ενότητας III σχετίζονται με τον θαλάσσιο και παράκτιο τουρισμό και αναψυχή και τη ναυτιλία – λιμένες (θαλάσσιες μεταφορές).

Σύμφωνα με τον Χάρτη Σ03, για την Χωρική Ενότητα III, προτείνονται / αποτυπώνονται τα ακόλουθα, σύμφωνα με το υπό αξιολόγηση Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο:

- Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων
- Ζώνη υδατοκαλλιέργειας
- Περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης
- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Ζώνη απαγόρευσης αλιείας
- Ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων
- Περιοχές του δικτύου Natura 2000 και πιο συγκεκριμένα:
 - α) Τμήμα της ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024)
 - β) ΕΖΔ & ΖΕΠ Ακρωτήριο Άσπρο - Πέτρα Ρωμιού (CY5000005)
- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Τμήμα Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Χάρτης Σ03: Το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο για τη Χωρική Ενότητα III.

Στην ενότητα III, δίνεται προτεραιότητα στην τουριστική δραστηριότητα με παράλληλη ενίσχυση των θαλάσσιων μεταφορών, που δρουν και υποστηρικτικά ως προς τον τουρισμό (π.χ. τουρισμός κρουαζιέρας) και στην ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, με την αποτύπωση των διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας στην περιοχή. Δύναται να αναδειχθούν ειδικές μορφές τουρισμού, όπως ο καταδυτικός τουρισμός, λόγω της ύπαρξης περιοχών με καταδυτικό ενδιαφέρον. Εντός της ενότητας αυτής βρίσκονται ενάλιες αρχαιοτήτες άρρηκτα συνδεδεμένες με τον αρχαιολογικό χώρο της Αμαθούντας, όπως το αρχαίο λιμάνι, όπου προωθείται η δημιουργία καταδυτικών διαδρόμων για ενίσχυση του

τουρισμού. Προτείνεται η δημιουργία ζωνών για την προστασία και ασφαλή διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, ενώ σύμφωνα με σχετικό διάταγμα της Αρμόδιας Αρχής, στις εν λόγω περιοχές πιθανόν να απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις, όπως η αγκυροβολία σκαφών και η αλιεία. Επίσης, προτείνεται ο χωρικός περιορισμός της δραστηριότητας της υδατοκαλλιέργειας στην περιοχή στην οποία βρίσκονται οι υφιστάμενες μονάδες, όπου γίνεται πρόβλεψη για μελλοντική επέκτασή τους, προς αποφυγή υποβάθμισης του θαλάσσιου μετώπου και παράκτιου τοπίου και αποφυγής μελλοντικών συγκρούσεων με τον τουρισμό, τη ναυτιλία και το φυσικό περιβάλλον.

Βάσει σχετικής μελέτης του αιολικού δυναμικού στα θαλάσσια ύδατα της Κύπρου, εντοπίστηκε θαλάσσια περιοχή για περαιτέρω διερεύνηση ανάπτυξης εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας. Ωστόσο αυτή βρίσκεται εντός των ορίων της περιοχής Natura 2000 «Ωκεανός» και επομένως δεν προβλέπεται η χωροθέτηση της στο παρόν στάδιο για αποφυγή πιθανής υποβάθμισης του φυσικού περιβάλλοντος. Επιπρόσθετα, όπως αναφέρθηκε στην αρχή του Κεφαλαίου 3, στο παρόν ΘΧΣχ δεν προτείνεται σχεδιασμός εντός των περιοχών που αποτελούν μέρος των περιοχών των Βρετανικών Βάσεων.

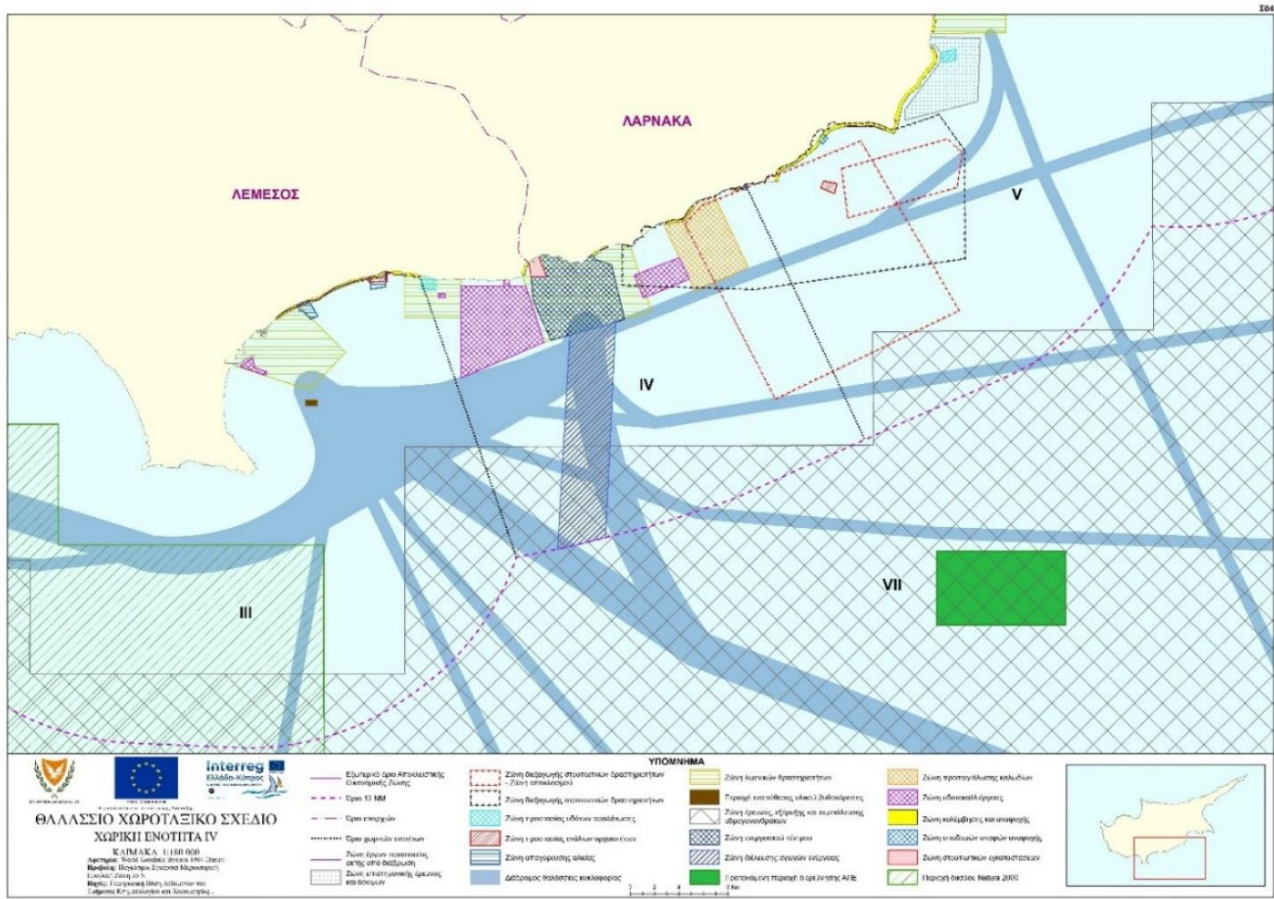
3.2.4 Χωρική Ενότητα IV.

Εκτείνεται από τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στη Μονή (εντός επαρχίας Λεμεσού), μέχρι και το δυτικό όριο του χωριού Μαζωτός.

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες της Χωρικής Ενότητας IV είναι η ενέργεια, η υδατοκαλλιέργεια και οι θαλάσσιες μεταφορές. Στη Χωρική Ενότητα IV δίνεται προτεραιότητα στην ενέργεια και γίνεται πρόβλεψη για την κατάλληλη χωροθέτηση του ενεργειακού κέντρου που περιλαμβάνει όλους τους μελλοντικούς σχεδιασμούς και ενεργειακές υποδομές. Επίσης, δίνεται προτεραιότητα στην ανάπτυξη των θαλασσιών μεταφορών που δρουν υποστηρικτικά και στις δραστηριότητες του ενεργειακού κέντρου αλλά και στην ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, με την αποτύπωση των διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας στην περιοχή.

Σύμφωνα με τον Χάρτη Σ04, για την Χωρική Ενότητα IV, προτείνονται / αποτυπώνονται τα ακόλουθα, σύμφωνα με το υπό αξιολόγηση Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο:

- Ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων
- Ζώνη υδατοκαλλιέργειας
- Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής
- Ζώνη στρατιωτικών εγκαταστάσεων
- Ζώνη Ενεργειακού Κέντρου
- Ζώνη διέλευσης αγωγών ενέργειας
- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων
- Ζώνη προσαιγιάλωσης καλωδίων
- Ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων – Ζώνη αποκλεισμού
- Ζώνη απαγόρευσης αλιείας
- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Τμήμα Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων
- Περιοχές του δικτύου Natura 2000 και πιο συγκεκριμένα:
 - α) Προτεινόμενος Τόπος Κοινοτικής Σημασίας «Αγίου Γεωργίου Αλαμάνου»Στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ και ΜΕΟΑ από την Περιβαλλοντική Αρχή ζητήθηκε να συμπεριληφθεί και ο εν λόγω προτεινόμενος ΤΚΣ.

Χάρτης Σ04: Το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο για τη Χωρική Ενότητα IV.

Στην περιοχή που καλύπτει η Χωρική Ενότητα IV βρίσκεται ο κύριος ηλεκτροπαραγωγός σταθμός της χώρας, το υπό ανάπτυξη Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού, η μεγάλη πλειοψηφία των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, τμήμα της περιοχής στρατιωτικών δραστηριοτήτων και παρατηρείται αυξημένη θαλάσσια κυκλοφορία πλοίων, ενώ η τουριστική δραστηριότητα είναι διάσπαρτη και περιορισμένη.

Στην ενότητα αυτή εντοπίζονται υφιστάμενα καλώδια τηλεπικοινωνιών, ενώ γίνεται επίσης πρόβλεψη για μελλοντικές υποδομές που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας για την ενέργεια (π.χ. Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος «EastMed Pipeline» και «EuroAsia Interconnector» καθώς και η ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου – Αιγύπτου, έργο υποδομών έλευσης ΥΦΑ (CyprusGas2EU - Cyprus LNG Import Terminal)). Προτείνεται η χωροθέτηση του χώρου υποδοχής των καλωδίων και των αγωγών για προστασία τους και προς αποφυγή πιθανών συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες στο μέλλον. Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, προτείνεται η δημιουργία ζώνης προστασίας των αγωγών και των καλωδίων πλάτους 500 μ. Η προσαיγίαλωση μελλοντικών αγωγών και καλωδίων θα πρέπει να γίνεται εντός των συγκεκριμένων περιοχών.

Επίσης, λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη για οργάνωση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας για βέλτιστη διαχείριση τους και άμβλυση φαινομένων υποβάθμισης του παράκτιου τοπίου, αλλά και του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, επιτυγχάνοντας ανάπτυξη μίας οικονομικά βιώσιμης, περιβαλλοντικά συμβατής και κοινωνικά αποδεκτής υδατοκαλλιέργειας. Προτείνεται η δημιουργία δύο περιοχών ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειών, προκειμένου να καταστεί ελεγχόμενη η άσκηση της δραστηριότητας, να δημιουργηθούν υποστηρικτικές θαλάσσιες και χερσαίες υποδομές, με σκοπό τη δημιουργία οικονομικών κλίμακας, όπως επίσης και για τη διασφάλιση και διατήρηση των μακροπρόθεσμων προοπτικών περαιτέρω ανάπτυξης του τομέα.

Οι υφιστάμενες μονάδες υδατοκαλλιέργειας που βρίσκονται κοντά στο ενεργειακό κέντρο Βασιλικού θα μετακινηθούν εντός της προτεινόμενης δυτικής περιοχής υδατοκαλλιέργειας για να αποφευχθούν οι συγκρούσεις που παρατηρούνται με τη δραστηριότητα της ενέργειας. Επιπρόσθετα, μία μονάδα υδατοκαλλιέργειας, η οποία βρίσκεται εντός της λιμενικής περιοχής Μονής, θα συνεχίσει να λειτουργεί στην εν λόγω λιμενική περιοχή αλλά θα μετακινηθεί σε χώρο που έχει υποδειχθεί από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, έτσι ώστε να μην επηρεάζεται η θαλάσσια κυκλοφορία και η αγκυροβολία πλοίων. Η προτεινόμενη ανατολική περιοχή υδατοκαλλιέργειας συνυπάρχει με τμήμα της περιοχής διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων.

Επίσης, στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ και ΜΕΟΑ ζητήθηκε όπως συμπεριληφθεί και ο προτεινόμενος Τόπος Κοινοτικής Σημασίας Αγίου Γεωργίου Αλαμάνου (CY5000012) του Δικτύου Natura 2000. Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, οι προτεινόμενες περιοχές Υδατοκαλλιέργειας χωροθετούνται πλησίον της προτεινόμενης περιοχής Natura 2000, ΤΚΣ Αγ. Γεωργίου Αλαμάνου και γι' αυτό στη ΣΜΠΕ συστήνεται όπως η ζώνη Υδατοκαλλιέργειας μετακινηθεί περίπου 45 με 50 μέτρα από τον Οικότοπο Προτεραιότητας 1120*, όπως αυτός έχει χαρτογραφηθεί το 2022. Δηλαδή τα κελιά να μετεγκατασταθούν εντός του μαλακού υποστρώματος (soft substrate).

Η στρατιωτική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή επιτρέπει τη συνύπαρξη με την υδατοκαλλιέργεια, νοουμένου ότι οι όροι λειτουργίας των δραστηριοτήτων θα προκύψουν κατόπιν διαβούλευσης με το Υπουργείο Άμυνας, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής και των περιουσιακών στοιχείων. Επίσης, στη συγκεκριμένη περιοχή υδατοκαλλιέργειας βρίσκονται τοποθετημένα στο βυθό υφιστάμενα τηλεπικοινωνιακά καλώδια. Η χωροθέτηση μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντός της περιοχής αυτής στο μέλλον προϋποθέτει τη διενέργεια μελέτης για εντοπισμό της ακριβούς θέσης των καλωδίων, έτσι ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε βλάβη και να μην παρεμποδίζεται η πρόσβαση προς αυτά.

Σημειώνεται ότι στην ενότητα αυτή υπάρχουν δύο περιοχές στις οποίες απορρίφθηκαν πυρομαχικά στο παρελθόν αλλά οι περιοχές αυτές δεν προορίζονται για περαιτέρω απόρριψη πυρομαχικών στο μέλλον. Επιπρόσθετα, εντός της ενότητας αυτής υπάρχει μονάδα αφαλάτωσης και προτείνεται η δημιουργία ζώνης προστασίας γύρω από το σημείο άντλησης θαλασσινού νερού για σκοπούς αφαλάτωσης. Λαμβάνοντας υπόψη την πορεία ανάπτυξης της ενότητας καθώς και το υφιστάμενο πολεοδομικό καθεστώς στο χερσαίο τμήμα, συστήνεται όπως η παραπέρα ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας στο θαλάσσιο τμήμα πραγματοποιηθεί με επιφύλαξη και κατόπιν λεπτομερούς μελέτης των λοιπών επηρεαζόμενων δραστηριοτήτων.

3.2.5 Χωρική Ενότητα V.

Εκτείνεται από το δυτικό όριο του χωριού Μαζωτός μέχρι το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά την Δερύνεια της επαρχίας Αμμοχώστου.

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες της ενότητας V είναι ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός και οι θαλάσσιες μεταφορές. Εντός της ενότητας αυτής υπάρχουν το εμπορικό λιμάνι και η μαρίνα Λάρνακας, για τα οποία υπάρχουν σχεδιασμοί για επέκταση στο μέλλον και η μαρίνα Αγίας Νάπας η οποία βρίσκεται υπό ανάπτυξη. Ειδικότερα για τις περιοχές της ελεύθερης Αμμοχώστου (Αγία Νάπα και Παραλίμνι), ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός προσφέρει μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας και αποτελεί τον κύριο πυλώνα της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας. Εντός της ενότητας αυτής υπάρχει επίσης ο ηλεκτροπαραγωγός σταθμός Δεκέλειας και μονάδα αφαλάτωσης.

Είναι επιθυμητή η περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού, με κύριο άξονα την προστασία και διαχείριση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, προσαρμοσμένο στα τοπικά δεδομένα του χώρου, στις ιδιαιτερότητες και τους περιορισμούς του, ενώ επιθυμητή είναι επίσης η προώθηση ειδικών μορφών

τουρισμού, όπως ο καταδυτικός τουρισμός (λόγω της ύπαρξης πολλών περιοχών με καταδυτικό ενδιαφέρον). Ταυτόχρονα, είναι επιθυμητή η ενίσχυση των υποδομών των θαλάσσιων μεταφορών οι οποίες δρουν υποστηρικτικά και στον θαλάσσιο και παράκτιο τουρισμό (π.χ. τουρισμός κρουαζιέρας) και της ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, με την αποτύπωση των διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας στην περιοχή.

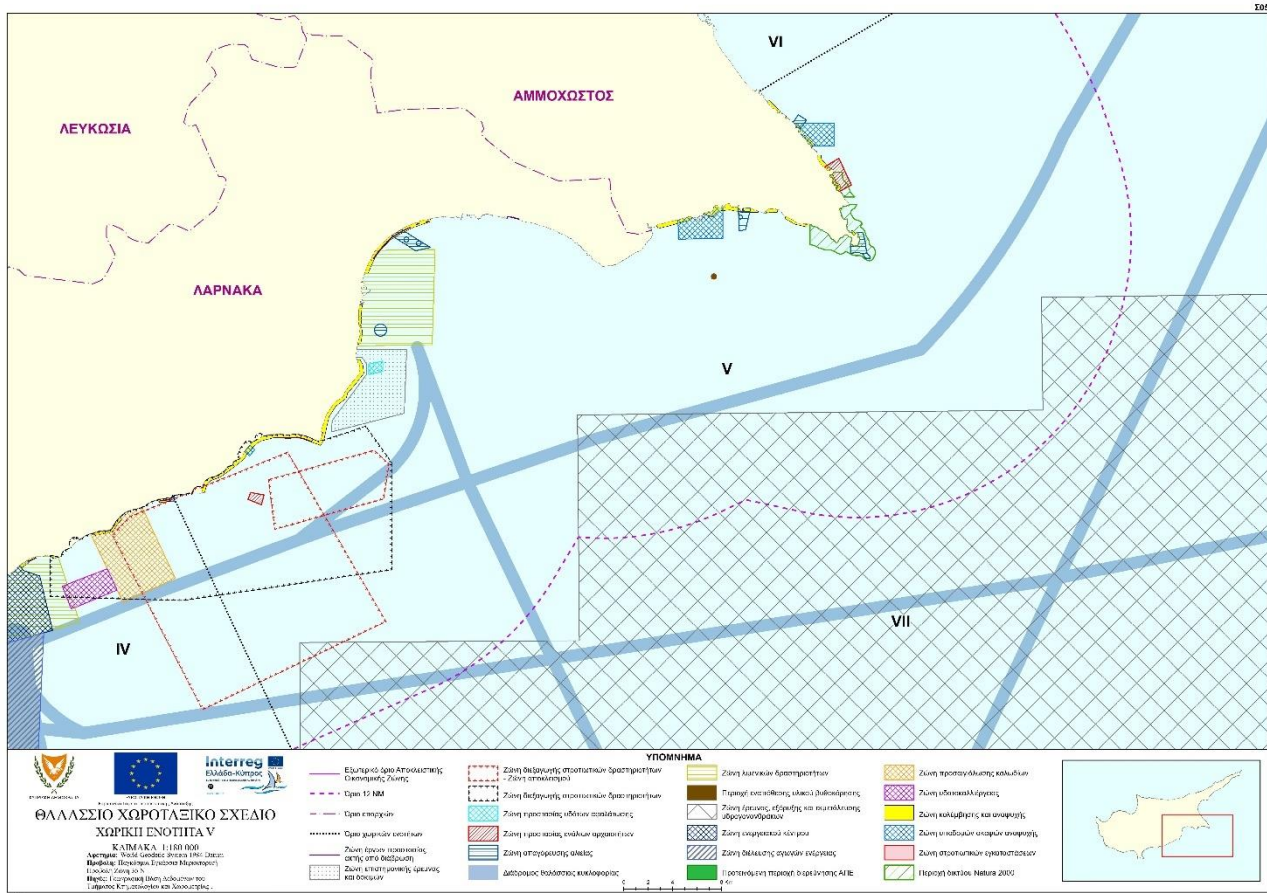
Για διαφύλαξη των προστατευόμενων περιοχών και των οικοσυστημάτων με υψηλή οικολογική αξία, υιοθετούνται οι χωροταξικές ρυθμίσεις των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 («Κάβο Γκρέκο» και «Θαλάσσια Περιοχή Νησιά») και μέσω διαχειριστικών σχεδίων από την αρμόδια Αρχή επιδιώκεται η προστασία και ορθή διαχείριση τους. Βάσει Διατάγματος του 2023, απαγορεύεται η διέλευση σκαφών ή άλλων πλωτών μέσων (συμπεριλαμβανομένων των μη μηχανοκίνητων) και η αγκυροβόλησή τους, από την 1^η Νοεμβρίου μέχρι και την 30^η Απριλίου εκάστου έτους, στη Θαλάσσια Προστατευόμενη Περιοχή «Θαλασσινές Σπηλιές Αγίας Νάπας». Επίσης, εντός της Χωρικής Ενότητας V βρίσκονται το αρχαίο ναυάγιο του Μαζωτού και άλλες ενάλιες αρχαιοτήτες στην περιοχή Παραλιμνίου. Προτείνεται η δημιουργία ζωνών για την προστασία και ασφαλή διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, μέσα στις οποίες πιθανόν να απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις σύμφωνα με σχετικό διάταγμα της αρμόδιας Αρχής, όπως η αγκυροβολία σκαφών και η αλιεία. Σημειώνεται ότι στην ενότητα αυτή υπάρχει τμήμα της περιοχής για στρατιωτική δραστηριότητα και περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης από λιμενικά έργα.

Όσον αφορά την υφιστάμενη μονάδα υδατοκαλλιέργειας που είναι χωροθετημένη και δραστηριοποιείται στην ενότητα αυτή, δεν προτείνεται η δημιουργία πρόσθετης ζώνης για σκοπούς πιθανής μελλοντικής αύξησης της παραγωγής και επέκτασης των θαλασσίων εγκαταστάσεων της. Σε περίπτωση υποβολής αιτήματος για αύξηση της παραγωγής και επέκταση των εγκαταστάσεων της, αν κριθεί αναγκαία η μετακίνηση της μονάδας, τότε η νέα χωροθέτηση θα εξεταστεί βάση των αποτελεσμάτων και της αξιολόγησης της σχετικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που θα εκπονηθεί. Για την μονάδα αφαλάτωσης εντός της ενότητας αυτής, προτείνεται η δημιουργία ζώνης προστασίας γύρω από το σημείο άντλησης θαλασσινού νερού για σκοπούς αφαλάτωσης.

Σύμφωνα με τον Χάρτη Σ05, για την Χωρική Ενότητα V, προτείνονται / αποτυπώνονται τα ακόλουθα, σύμφωνα με το υπό αξιολόγηση Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο:

- Ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων – Ζώνη αποκλεισμού
- Ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων
- Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής
- Ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων
- Ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής
- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Ζώνη επιστημονικής έρευνας και δοκιμών
- Ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων
- Ζώνη απαγόρευσης αλιείας
- Περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης
- Περιοχές του δικτύου Natura 2000 και πιο συγκεκριμένα:
 - α) ΖΕΠ Κάβο Γκρέκο (CY3000002) και ΕΖΔ Κάβο Γκρέκο (CY3000005). Στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ και ΜΕΟΑ από την Περιβαλλοντική Αρχή ζητήθηκε να συμπεριληφθεί και η προτεινόμενη επέκταση της εν λόγω περιοχής Natura 2000.
 - β) ΕΖΔ Θαλάσσια Περιοχή Νησιά (CY3000006)
 - γ) Στη ΣΜΠΕ λήφθηκε επίσης υπόψη η ΖΕΠ Περιοχής Αγίας Θέκλας – Λιοπέτρι (CY3000009)

- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Τμήμα Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Χάρτης Σ05: Το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο για τη Χωρική Ενότητα V.

Στη Χωρική Ενότητα V προτείνεται επίσης η δημιουργία ζώνης επιστημονικής έρευνας και δοκιμών, στην ευρύτερη περιοχή του αερολιμένα Λάρνακας, για χρήση από ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα ή και άλλους οργανισμούς που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία στην Κύπρο. Οι δραστηριότητες εντός της ζώνης αυτής θα συνυπάρχουν με τις άλλες δραστηριότητες και χρήσεις της περιοχής, όπως για παράδειγμα με την αλιεία και τη ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης και δεν θα πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά την ασφαλή και ομαλή λειτουργία του αερολιμένα Λάρνακας. Επίσης, οι δραστηριότητες εντός της ζώνης αυτής δεν θα πρέπει να επηρεάσουν αρνητικά την περιοχή ή το οικοσύστημα του τεμένους Χαλά Σουλτάν και των 4 παρακείμενων αλυκών τα οποία έχουν ενταχθεί στη Δυνητική Λίστα υποψηφίων περιοχών της UNESCO, για να εγγραφούν στη συνέχεια ως Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO (μικτό μνημείο σύμφωνα με πολιτιστικά και φυσικά κριτήρια). Οι δραστηριότητες εντός της θαλάσσιας ζώνης δεν επιτρέπεται να δημιουργούν μόνιμες ή μη αναστρέψιμες εγκαταστάσεις. Η σχετική άδεια για χρήση της ζώνης θα χορηγείται από την οικεία αρμόδια Αρχή, η οποία και θα καθορίζει τους σχετικούς όρους και προϋποθέσεις. Επιπρόσθετα, όπως αναφέρθηκε στην αρχή του Κεφαλαίου 3, στο παρόν ΘΧΣχ δεν προτείνεται σχεδιασμός εντός των περιοχών που αποτελούν μέρος των περιοχών των Βρετανικών Βάσεων.

3.2.6 Χωρική Ενότητα VI.

Εκτείνεται από το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά την Δερύνεια της επαρχίας Αμμοχώστου, μέχρι το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά τον Κάτω Πύργο Τηλλυρίας.

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες της Χωρικής Ενότητας VI πριν την τουρκική στρατιωτική εισβολή του 1974 ήταν ο θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός, οι θαλάσσιες μεταφορές και η αλιεία. Εντός της ενότητας αυτής υπάρχουν τα κλειστά λιμάνια της Αμμοχώστου, της Κερύνειας και του Καραβοστασίου και αριθμός αλιευτικών καταφυγίων που είχαν κατασκευαστεί πριν το 1974. Επίσης, στην ενότητα αυτή εντοπίζεται σημαντικός παράκτιος και ενάλιος αρχαιολογικός πλούτος.

Οι παράκτιες περιοχές που περιγράφονται στην εν λόγω χωρική ενότητα κατέχονται παράνομα από την Τουρκία συνεπεία της τουρκικής στρατιωτικής εισβολής του 1974. Συνεπώς, σε σχέση με τα χωρικά ύδατα τα οποία παράκινονται των εν λόγω περιοχών, δεν μπορεί, σε αυτό το στάδιο, να γίνει σχεδιασμός/ προγραμματισμός για περαιτέρω δραστηριότητες. Για αυτό τον λόγο δεν συμπεριλαμβάνεται στο ΘΧΣχ σχετικός χάρτης για την εν λόγω Χωρική Ενότητα.

Σημειώνεται ότι, δυνάμει του Πρωτοκόλλου 10 της Πράξης Προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εφαρμογή του κεκτημένου αναστέλλεται στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

3.2.7 Χωρική Ενότητα VII.

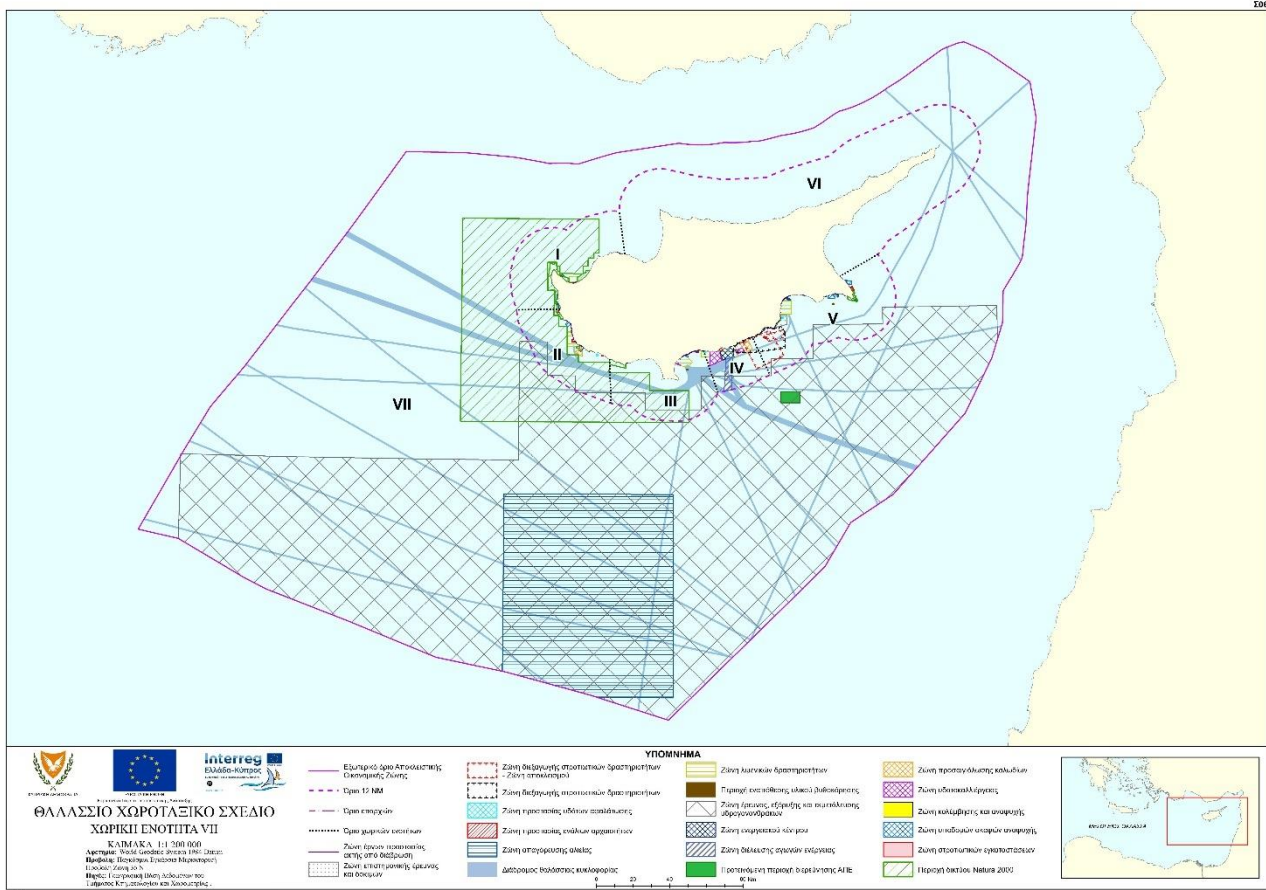
Καλύπτει τα υπόλοιπα θαλάσσια ύδατα της Δημοκρατίας, μέχρι το εξωτερικό όριο της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες που παρατηρούνται στην ενότητα VII είναι η ενέργεια και οι θαλάσσιες μεταφορές. Επίσης, στην ενότητα αυτή βρίσκεται η περιοχή με αλιευτικούς περιορισμούς (υποθαλάσσιο όρος Ερατοσθένης) και μεγάλο τμήμα της περιοχής Δικτύου Natura 2000 «Ωκεανίς» για προστασία σπάνιων ειδών και των οικοτόπων τους, όπως αυτές αποτυπώνονται στο παρόν ΘΧΣχ. Μικρό τμήμα της περιοχής «Ωκεανίς» βρίσκεται εντός της περιοχής έρευνας υδρογονανθράκων και οποιοσδήποτε μελλοντικές δραστηριότητες θα πρέπει να είναι συμβατές με τα μέτρα προτεραιότητας της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης «Ωκεανίς».

Σύμφωνα με τον Χάρτη Σ06, για την Χωρική Ενότητα VII, προτείνονται / αποτυπώνονται τα ακόλουθα, σύμφωνα με το υπό αξιολόγηση Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο:

- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Ζώνη απαγόρευσης αλιείας
- Προτεινόμενη περιοχή διερεύνησης ΑΠΕ
- Μεγαλύτερο τμήμα περιοχής δικτύου Natura 2000 και συγκεκριμένα:
 - α) ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024)
- Μεγαλύτερο τμήμα Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, εντός της Χωρικής Ενότητας VII εκτιμήθηκε ότι από το προτεινόμενο ΘΧΣχ. προκύπτει σύγκρουση τμήματος της ΕΖΔ και ΖΕΠ «Ωκεανίς» (CY4000024) με τη Ζώνη έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Πιο συγκεκριμένα, το 22.02 % της κάλυψης της περιοχής του δικτύου Natura 2000 «Ωκεανίς» επηρεάζεται / αλληλεπικαλύπτεται από τμήμα της Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, το οποίο τμήμα αντιστοιχεί στο 3.61% της συνολικής κάλυψης της εν λόγω ζώνης εντός των θαλασσιών υδάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Χάρτης Σ06: Το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο για τη Χωρική Ενότητα VII.

Σε γενικότερο πλαίσιο, εντός της εν λόγω Χωρικής Ενότητας επιδιώκεται ορθολογική και βιώσιμη αξιοποίηση των δυνητικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων της κυπριακής ΑΟΖ, καθώς και ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη υποθαλάσσιων ενεργειακών υποδομών, όπως την όδευση καλωδίων ηλεκτρισμού και αγωγών αερίου (π.χ. Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος «EastMed Pipeline» και «EuroAsia Interconnector» καθώς και η ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου - Αιγύπτου). Νοείται ότι οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους περιβαλλοντικούς όρους που τίθενται από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Για λόγους εθνικής ασφάλειας και/ή δημοσίου συμφέροντος δύναται να μην επιτραπεί η πόντιση και/ή λειτουργία καλωδίων εντός της κυπριακής ΑΟΖ. Αυτό περιλαμβάνει περιοχές στις οποίες πρόκειται να αναπτυχθούν υποδομές για την εκμετάλλευση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων.

Επίσης, επιδιώκεται η αξιοποίηση των θαλάσσιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) και προτείνεται η χωροθέτηση θαλάσσιας περιοχής για περαιτέρω διερεύνηση ανάπτυξης εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας, με κριτήρια την ελάχιστη απόσταση από τη στεριά για αποφυγή οπτικής ενόχλησης (πέραν των 12 ν.μ.), μέγιστο βάθος (όχι μεγαλύτερο από 1,000 μέτρα) και ελάχιστη μέση ταχύτητα ανέμου (8 μέτρα ανά δευτερόλεπτο σε τουλάχιστο ένα τεταρτημόριο). Η ανάπτυξη άλλων μορφών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι επιθυμητή, νοουμένου ότι τηρούνται οι περιβαλλοντικοί όροι που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Σε αυτό το στάδιο, δεν μπορεί να γίνει προγραμματισμός για οποιοσδήποτε δραστηριότητες στο μέρος των θαλασσιών υδάτων που περιλαμβάνονται στην παρούσα ενότητα, τα οποία παράκεινται των κατεχομένων περιοχών.

Όσον αφορά τα εναλλακτικά σενάρια που αξιολογήθηκαν, στη ΣΜΠΕ αναφέρεται ότι εξετάστηκαν τρία εναλλακτικά σενάρια ανάπτυξης, τα οποία μπορούν να εφαρμοσθούν μεμονωμένα ή συνδυαστικά για τη διαμόρφωση του τελικού Σχεδίου.

α) Σενάριο 1: Μηδενική Λύση Σ1

Η συγκεκριμένη εναλλακτική επιλογή προσομοιάζει την κατάσταση που αναμένεται να διαμορφωθεί στο εγγύς μέλλον χωρίς την εφαρμογή ΘΧΣ. Το σενάριο διερευνά την εξέλιξη της περιβαλλοντικής κατάστασης εάν δεν εφαρμοστούν οι σχετικές παρεμβάσεις.

β) Σενάριο 2: Εναλλακτική Επιλογή Σ2

Μέσω της εναλλακτικής επιλογής Σ2 προωθείται η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των σημαντικότερων παραγωγικών δραστηριοτήτων και διακρίνεται σε δύο επιμέρους εναλλακτικές.

- Το **Σ2α** του οποίου οι προτεινόμενοι άξονες παρεμβάσεων στοχεύουν στην ανταγωνιστική/εντατική ανάπτυξη των βασικών οικονομικών δραστηριοτήτων ενώ η προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής ταυτότητας κατέχουν δευτερεύοντα ρόλο και περιορίζονται στις θεσμικά αναγκαίες ενέργειες.

- Το **Σ2β**, το οποίο έχει ως άξονα την ανταγωνιστικότητα και την ισορροπημένη ανάπτυξη των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και στόχο την ήπια αξιοποίηση των φυσικών πόρων προς όφελος της τοπικής κοινωνίας και ευημερίας καθώς και την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου.

γ) Σενάριο 3: Εναλλακτική Επιλογή Σ3

Η συγκεκριμένα εναλλακτική επιλογή προωθεί την αυξημένη προστασία του περιβάλλοντος και την αιφορική διαχείριση των πόρων. Οι παραγωγικές δραστηριότητες στο χερσαίο και στον θαλάσσιο χώρο περιορίζονται στο ελάχιστο δυνατό για την αποφυγή συγκρούσεων και την αποκλιμάκωση των πιέσεων στο περιβάλλον.

Η αξιολόγηση των σεναρίων πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο SWOT ANALYSIS, όπου διερευνήθηκαν τα πλεονεκτήματα, τα μειονεκτήματα, οι ευκαιρίες και οι κίνδυνοι που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή κάθε σεναρίου. Το βέλτιστο σενάριο το οποίο προτείνεται βάσει της αξιολόγησης είναι το Σ2β, στο οποίο προτείνεται η ισορροπημένη ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και προστασίας του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου. Η αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και οι εισηγήσεις μέτρων μετριασμού και μέτρων παρακολούθησης που αναφέρονται στη ΣΜΠΕ, έγιναν σύμφωνα με την εφαρμογή του βέλτιστου σεναρίου Σ2β.

4. Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ

4.1 Η υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος της Κύπρου

4.1.1 Φυσική Ωκεανογραφία

Η περιοχή νότια της Κύπρου θεωρείται μέρος της Λεκάνης της Λεβαντίνης, η οποία οριοθετείται από το Κρητικό Πέρασμα και τις ακτές της Αφρικής, της Μέσης Ανατολής και της Μικράς Ασίας. Στην περιοχή νότια της Κύπρου εντοπίστηκε το σύστημα των δινών Shikmona (δεξιόστροφη (αντικυκλωνική) ροή που οριοθετείται προς τα βόρεια από ένα ρεύμα που ρέει προς τα ανατολικά) και μεταφέρει πιο φρέσκο, πιο δροσερό νερό του Ατλαντικού. Δηλαδή, όπως είναι αποδεκτό σήμερα, το φρέσκο, πιο δροσερό νερό του Ατλαντικού εισέρχεται στη Λεκάνη της Λεβαντίνης μέσω του Κρητικού Περάσματος και στη συνέχεια ακολουθεί την ακτή ως το ρεύμα της Βόρειας Αφρικής πριν αποσπαστεί

και ρέει προς βορρά και ανατολικά προς την Κύπρο ως το Νοτιοαφρικανικό Ρεύμα πριν αποσυνδεθεί και πλεύσει προς τα βόρεια και ανατολικά στην κατεύθυνση της Κύπρου, ως το Ρεύμα της Κεντρικής Λεκάνης της Λεβαντίνης, γνωστό και ως το Μεσο-Μεσογειακό Ρεύμα. Ένα δεύτερο αντικυκλωνικό σύστημα παρατηρήθηκε νότια της Κύπρου, αλλά πιο δυτικά, η δίνη Mersa Matruh.

Επίσης, παρατηρήθηκαν εποχιακές διαφορές μεταξύ θερινής και χειμερινής κατάστασης, όπου γενικά η αντικυκλωνική δραστηριότητα νότια της Κύπρου φαίνεται να εξασθενεί τον χειμώνα, εκτός ίσως από την περιοχή κοντά στην ανατολική ακτή. Παρατηρήθηκε επίσης ότι αυτή η γενική εικόνα ποικίλλει από έτος σε έτος, ακόμη και εποχιακά. Για παράδειγμα, η θερμή Δίνη της Κύπρου μετατοπίστηκε προς τα δυτικά κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000-2001 και η δίνη Shikmona επανήλθε κατά τη θερινή περίοδο 2001-2003.

Η παράκτια ανάβλυση νότια της Κύπρου παρατηρείται συχνά το καλοκαίρι, με τη μεταφορά μιας γλώσσας δροσερού νερού στα ανοικτά της θάλασσας προς τα νοτιοανατολικά. Η επιφανειακή θερμοκρασία στην περιοχή της ανύψωσης είναι έως και 4ο C ψυχρότερη σε σύγκριση με άλλες παράκτιες θαλάσσιες περιοχές της Κύπρου. Φαίνεται ότι αυτό το φαινόμενο οφείλεται στην υπεράκτια μεταφορά που προκαλείται από ισχυρούς και σταθερούς δυτικούς ανέμους. Λόγω αυτού του φαινομένου προκύπτει εμπλουτισμός των επιφανειακών υδάτων από θρεπτικά συστατικά, με αποτέλεσμα την υψηλή βιολογική παραγωγικότητα που χαρακτηρίζει τα επιφανειακά ύδατα και κατ' επέκταση την ύπαρξη καλών αλιευτικών πεδίων εκεί όπου η ανάβλυση είναι συχνή.

Τα ύψη των κυμάτων στα Κυπριακά ύδατα, είναι γενικά χαμηλότερα συγκριτικά με άλλους ωκεανούς, λόγω του κλειστού γεωμορφολογικά χαρακτήρα της Μεσογείου αλλά και των γενικότερα ασθενέστερων καταιγίδων. Η κυματική ενέργεια είναι υψηλότερη για τις δυτικές και νοτιοδυτικές ακτές της Κύπρου, ενώ το μέσο ύψος κύματος σε θαλάσσιες περιοχές της Κύπρου κυμαίνεται στα 0,75 μέτρα. Η επιφανειακή θερμοκρασία των θαλασσίων υδάτων της Κύπρου (πρώτα 30 μέτρα) καταδεικνύεται ότι κυμαίνεται μεταξύ 17 - 30 °C. Όσον αφορά την αλατότητα των επιφανειακών νερών (μέχρι 10 μέτρα), το εύρος της επιφανειακής αλατότητας καθόλη τη διάρκεια του χρόνου, κυμαίνεται μεταξύ 39,0 και 39,5 PPT. Επιπρόσθετα, στο ανώτερο στρώμα νερού (μέχρι 20 μέτρα), οι τιμές κυμαίνονται από 39,0 έ ως 39,6 PPT, σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις, για τους μήνες Φεβρουάριο ή Μάρτιο και για τον Αύγουστο ή Σεπτέμβριο. Όσον αφορά τις επιφανειακές παλίρροιες της Ανατολικής Μεσογείου κυμαίνονται από 0,3 έως 0,4 μέτρα, ενώ οι παλίρροιες στην ανοιχτή θάλασσα είναι ανάλογου μεγέθους.

Όσον αφορά τη βαθυμετρία εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης, ως παρουσιάζεται στη ΣΜΠΕ, παρατηρείται ότι η υφαλοκρηπίδα έχει μικρότερο πλάτος στον Βορρά και μεγαλύτερο πλάτος στον Νότο. Οι ηπειρωτικές κατωφέρειες και ανωφέρειες είναι αρκετά στενές, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του πυθμένα αποτελείται από αβυσσικές πεδιάδες. Το βαθύτερο σημείο της ΑΟΖ της Κύπρου ξεπερνάει τα 3000 μέτρα βάθος και βρίσκεται στο δυτικότερο κομμάτι της. Από τους σημαντικούς υποθαλάσσιους σχηματισμούς που βρίσκονται στα θαλάσσια ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας σημειώνεται το υποθαλάσσιο όρος Ερατοσθένη και οι σχηματισμοί «Hectataeus knoll», «Hectataeus rise», «Florence rice».

Το υποθαλάσσιο όρος «Ερατοσθένη» αποτελεί μία εκ των Απαγορευμένων Περιοχών Αλιείας που θέσπισε η Γενική Επιτροπή Αλιείας για τη Μεσόγειο. Πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη το 2021 στο

υποθαλάσσιο όρος του Ερατοσθένη από το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών, χαρτογραφήθηκε η κορυφή του Ερατοσθένη μέχρι το βάθος των 1200 μέτρων, καλύπτοντας συνολική έκταση περίπου 1450 km². Μέσω της εν λόγω έρευνας αναγνωρίστηκαν 11 περιοχές οι οποίες ενδεχομένως να αποτελούσαν ευαίσθητα οικοσυστήματα βάσει της Οδηγίας για τους οικότοπους. Όσον αφορά τη βιοποικιλότητα που καταγράφηκε στους 11 σταθμούς, αυτή χαρακτηρίστηκε ως ιδιαίτερα φτωχή, καθώς καταγράφηκαν μεμονωμένα κοράλλια άτομα του είδους *Caryophyllia calveri* / *Desmophyllum cristagalli* σε κάποιους βράχους, σπόγγος, δύο κοράλλια της τάξης Antipatharia, μεμονωμένες θαλάσσιες ανεμώνες *Cerianthous* sp., αστερίας, ολοθούρια, γαρίδες, ένα καλαμάρι και κάποια βαθύβια ψάρια. Αυτή η περιοχή αποτελεί ίσως ένα από τα πιο αναλλοίωτα περιβάλλοντα στη Μεσόγειο και επομένως, η προστασία του από αλιευτικές δραστηριότητες θεωρήθηκε προτεραιότητα.

4.1.2 Χημική Ωκεανογραφία

Εξαιτίας του ότι η Κύπρος αποτελεί μέρος της υπερολιγοτροφικής θάλασσας της Λεβαντίνης αυτό έχει και ως αποτέλεσμα τις εξαιρετικά χαμηλές συγκεντρώσεις θρεπτικών, οπότε και χλωροφύλλης. Οι μέσες τιμές επιφανειακής χλωροφύλλης είναι πολύ χαμηλές (0.04 – 0.12 mg m⁻³). Σύμφωνα με τη συνολική συγκέντρωση Chl-a και τις φωτοσυνθετικές χρωστικές το πίκο- και ναοπλαγκτό επικρατεί στη φυτοπλαγκτική κοινότητα, με υψηλότερες τιμές ναοπλαγκτού τον Φεβρουάριο. Υψηλότερες τιμές Chl-a καταγράφηκαν σε σταθμό ανοικτά του Ακρωτηρίου Λεμεσού, ενώ ψηλές τιμές πικοφυκοπλαγκτού αναφέρθηκαν κοντά σε μονάδα ιχθυοκαλλιέργειας κατά την πιο ολιγοτροφική περίοδο του καλοκαιριού. Σύμφωνα με δειγματοληψίες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της Οδηγίας Πλαίσια για τα ύδατα, για τα έτη 2013-2019, τα νερά της Κύπρου κατατάχθηκαν στην κατηγορία Υψηλής ή Καλής Ποιότητας νερών.

4.1.3 Θαλάσσια Βιοποικιλότητα

Παρότι οι πληροφορίες για τη βενθική πανίδα της Κύπρου είναι περιορισμένη, μέσω βιβλιογραφικής μελέτης που αναφέρεται στη ΣΜΠΕ καταδεικνύεται ότι στην Κύπρο αναφέρθηκαν 37 είδη σπόγγων τα οποία προέρχονται κυρίως από μικρά βάθη, με το 2% αυτών να είναι ενδημικά της Μεσογείου. Ως ιδιαίτερα σημαντική αναφέρεται η καταγραφή του είδους *Calyx nicaensis*, το οποίο ενώ ήταν κοινό σε όλη τη Μεσόγειο, τώρα εξαφανίζεται από μεγάλες περιοχές της δυτικής Μεσογείου. Η πληροφορία που υπάρχει για τα κνιδόζωα είναι πολύ περιορισμένη, με αναφορές σχετικές μόνο για τα σκυφόζωα και τα ανθόζωα, ενώ είναι χαρακτηριστικές οι αναφορές ξενικών ειδών κνιδοζώων στα νερά της Κύπρου, της *Cassiopeia andromeda*, *Rhopilema nomadica*, *Hydrozoa Laodicea fijiana* (questionable) και *Lytocarpia myriophyllum*. Όσον αφορά τα εχινοδέρματα, γίνεται αναφορά σε 55 είδη, ενώ συνολικά για τα αρθρόποδα γίνεται αναφορά σε λίστα που περιλαμβάνει 343 είδη, με τα 179 εξ αυτών να αναφέρονται από το νησί για πρώτη φορά. Όσον αφορά τα μαλάκια, υπάρχει αναφορά σε λίστα ειδών που περιλαμβάνει 667 είδη, ενώ γίνεται πιο συγκεκριμένη αναφορά στα ξενικά είδη μαλακίων που ανέρχονται σε 139. Όσον αφορά τα ασπόνδυλα, γίνεται αναφορά σε λίστα ειδών που περιλαμβάνει 369 είδη, ενώ αναφορικά με τα βρυόζωα, γίνεται αναφορά σε 91 είδη με αρκετά εξ αυτών να θεωρούνται νέες αναφορές για τη θάλασσα της Λεβαντίνης, αλλά και νέα είδη για την επιστήμη. Αναφορικά με τα είδη ασκιδίων, γίνεται αναφορά σε λίστα που περιλαμβάνει 12 είδη, ενώ νέα δεδομένα ανέδειξαν επιπρόσθετα άλλα 15 είδη αυτής της ομάδας. Όσον αφορά τα μακρόφυτα που απαντώνται στα νερά της Κύπρου, γίνεται αναφορά σε συνολικό αριθμό 313 ειδών με 9 εξ αυτών να θεωρούνται ξεκινά, αν και γίνεται αναφορά ότι ο αριθμός αυτός ενδεχομένως να είναι υπερεκτιμημένος.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα που πραγματοποιείται για την παρακολούθηση των υδάτων, η κατάσταση των μακροφυκών, βάσει αποτελεσμάτων του βιοτικού δείκτη ΕΕΙ, τα υδατικά σώματα σε 5 θαλάσσιες περιοχές της Κύπρου χαρακτηρίζονται για τα έτη 2013-2019 ως Υψηλή. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του βιοτικού δείκτη PREI ανά υδατικό σώμα, η κατάσταση για το 2013-2019 χαρακτηρίζεται ως Εξαιρετική και σε ορισμένους σταθμούς ως Καλή.

Όσον αφορά τις καταγραφές θαλασσίων οικοτόπων της Κύπρου, το 2013 πραγματοποιήθηκε έρευνα για τη μελέτη εξάπλωσης των λειμώνων του θαλάσσιου αγγειόσπερμου *Posidonia oceanica* στην ακτογραμμή της Κύπρου (0-50 μέτρα βάθος). Στόχος της μελέτης που πραγματοποίησε τότε το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών ήταν η χαρτογράφηση των λειμώνων της *Posidonia oceanica* σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 και σε περιοχές με έντονη ανθρωπογενή δραστηριότητα, όπως οι κόλποι Λεμεσού και Βασιλικού. Ακολούθως πραγματοποιήθηκε δεύτερο πρόγραμμα χαρτογράφησης από το ΤΑΘΕ, το οποίο ολοκληρώθηκε το 2022, με τίτλο «Mapping and evaluation of Posidonia meadows and other important marine habitats under the European Habitats Directive (92/43/EEC), in the coastal waters of Cyprus». Στόχος του εν λόγω προγράμματος ήταν η χαρτογράφηση και εκτίμηση της κατάστασης των λειμώνων της *Posidonia oceanica* (οικότοπος προτεραιότητας 1120*) και άλλων σημαντικών ενδιαιτημάτων στην παράκτια περιοχή της Κύπρου, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων οικοτόπων 1110 (αμμοσύρσεις που καλύπτονται διαρκώς από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους), 1170 (ύφαλοι) και 8330 (θαλάσσια σπήλαια εξ ολοκλήρου ή εν μέρει κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας). Σημειώνεται ότι ο οικότοπος 8330 αποτυπώνεται για πρώτη φορά στο νησί. Στο πλαίσιο αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ΣΜΠΕ, λήφθηκαν υπόψη τα στοιχεία από την πρόσφατη μελέτη χαρτογράφησης (2022).

Σύμφωνα με στοιχεία που αναφέρονται στη ΣΜΠΕ, όπου λήφθηκαν υπόψη τα πρόσφατα δεδομένα χαρτογράφησης των θαλασσίων οικοτόπων, εντός της ΖΕΠ και ΕΖΔ «Ωκεανίς» (έκταση 832 622 εκτάρια) δεν καταγράφηκαν οι οικότοποι 1120*, 1110, 1170 και 8330. Εντός της ΖΕΠ (7975 εκτάρια) και ΕΖΔ (7902 εκτάρια) «Ακάμα» καταγράφηκε σε ποσοστό πάνω από 56% ο οικότοπος προτεραιότητας 1120*, σε ποσοστό πάνω από 21% ο οικότοπος 1110, σε ποσοστό πάνω από 34% ο οικότοπος ύφαλοι, ενώ δεν καταγράφηκε ο οικότοπος 8330. Στην ΕΖΔ «Πόλις Γυαλιά» (1657 εκτάρια) καταγράφηκαν οι οικότοποι 1120*, 1110 και 1170 σε ποσοστά 26.24%, 67.87% και 1.27% αντίστοιχα. Εντός της ΕΖΔ «Νησιά» (191 εκτάρια) καταγράφηκαν επίσης οι οικότοποι 1120*, 1110 και 1170 σε ποσοστά 46.36%, 45.50% και 45.23% αντίστοιχα. Στη ΖΕΠ (968 εκτάρια) και ΕΖΔ (961 εκτάρια) «Κάβο Γκρέκο», καταγράφηκαν οι οικότοποι 1120*, 1110 και 1170 σε ποσοστά πάνω από 42%, 32% και 31% αντίστοιχα. Επίσης, λήφθηκε υπόψη η έκταση των θαλάσσιων οικοτόπων που καταγράφηκαν εντός των ορίων της προτεινόμενης επέκτασης της περιοχής Natura 2000 «Κάβο Γκρέκο» (1224 εκτάρια) όπου ο οικότοπος 1120* καταγράφηκε σε ποσοστό 37.11%, ο οικότοπος 1110 σε ποσοστό 42.12 %, ο οικότοπος 1170 σε ποσοστό 37.11% και ο οικότοπος 8330 σε ποσοστό 0.74%. Επιπρόσθετα, στην ΕΖΔ «Ακρωτήριο Άσπρο» (2106 εκτάρια) καταγράφηκαν οι οικότοποι 1120*, 1110 και 1170 σε ποσοστά 21.64%, 70.44% και 8.64%. Πέραν τούτων, λήφθηκαν υπόψη τα δεδομένα χαρτογράφησης εντός των ορίων του προτεινόμενου ΤΚΣ «Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου» (227 εκτάρια), όπου καταγράφηκαν οι οικότοποι 1120*, 1110, 1170 και 8330 σε ποσοστά 74.21%, 70.77%, 19.07% και 3.31% αντίστοιχα. Περισσότερα στοιχεία αναφορικά με τα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας που απαντώνται στις προαναφερόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000, καθώς επίσης και περισσότερες πληροφορίες για την κάθε περιοχή ξεχωριστά, αναφέρονται με λεπτομέρεια εντός της Έκθεσης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, η οποία επισυνάπτεται στην παρούσα Γνωμάτευση.

Στη ΣΜΠΕ γίνεται αντίστοιχα αναφορά στα πιο κοινά κητώδη που συναντώνται στο θαλάσσιο περιβάλλον της Κύπρου τα οποία συμπεριλαμβάνουν τα είδη φυσητήρας (*Physeter macrocephalus*), ψευδόρκα (*Pseudorca crassidens*), σταχτοδέλφιο (*Grampus griseus*), στενόρυγχο δελφίνι (*Steno bredanensis*), ζωνοδέλφιο (*Stenella coeruleoalba*) και ρινοδέλφιο (*Tursiops truncatus*). Σημειώνεται επίσης ότι στα βόρεια και δυτικά της Κύπρου έχουν σημειωθεί εκβρασμοί ζιφιών (*Ziphius cavirostris*). Όλα τα προαναφερόμενα είδη καταγράφονται στο Πρωτόκολλο SPA/BD, Παράρτημα II (πρωτόκολλο που αφορά της περιοχές ειδικής προστασίας και τη βιοποικιλότητα στη Μεσόγειο).

Άλλο ένα πολύ σημαντικό είδος για το νησί είναι η Μεσογειακή φώκια *Monachus monachus*, το οποίο κατατάσσεται στην κατηγορία των «Κινδυνευόντων» με αφανισμό ειδών στην Κόκκινη Λίστα της Διεθνούς Ένωσης για την Προστασία της Φύσης (IUCN) και περιλαμβάνεται στο Πρωτόκολλο SPA/BD, Παράρτημα II, με <700 άτομα εναπομείναντα. Στην Κύπρο, από προηγούμενα στοιχεία προκύπτει ότι το είδος είχε εκλείψει στο τέλος του 20ου αιώνα, όμως σύμφωνα με πρόσφατα δεδομένα καταγράφηκε ένας αυξανόμενος αριθμός παρατηρήσεων φωκιών στο νησί, καθώς και γέννηση αρκετών νεογνών φωκιών, καταδεικνύοντας τη μόνιμη παρουσία του είδους στην Κύπρο. Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΑΘΕ, ως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ για το 2019, ο αριθμός ατόμων εκτιμάται στα 14 άτομα, συμπεριλαμβανομένων 5 νεαρών και νεογνών.

Όσον αφορά τα θαλάσσια ερπετά που καταγράφονται στο νησί μας, αυτά είναι η χελώνα Καρέτα (*Caretta caretta*), η πράσινη χελώνα (*Chelonia mydas*) και η δερματοχελώνα (*Dermochelys coriacea*). Αναφορικά με το τελευταίο είδος, φαίνεται ότι δεν αναπαράγεται στη Μεσόγειο και σπανίως καταγράφεται στη θάλασσα γύρω από την Κύπρο, όταν τυχαία παγιδεύεται σε αλιευτικό εξοπλισμό. Περίπου το 80% της ωτοκίας των χελωνών Καρέτα και περισσότερο από το 90% της ωτοκίας των πράσινων χελωνών λαμβάνει χώρα σε δύο προστατευόμενες περιοχές, μία στη δυτική ακτή και μία στον Κόλπο Χρυσοχούς. Για της χελώνες Καρέτα, υπάρχουν της σημαντικές παραλίες ωτοκίας στα ανατολικά της περιοχής Natura 2000 «Πόλις-Γιαλιά» στον Κόλπο Χρυσοχούς, που εκτείνονται μέχρι τον Πύργο, και στην περιοχή δυτικά της Λάρνακας, στο Φάρο και τους Σοφτάδες.

Η εκτίμηση των μεγεθών και των τάσεων του πληθυσμού, τόσο για της χελώνες Καρέτα όσο και για της πράσινες χελώνες, βασίζεται στον αριθμό φωλιών που έχουν δημιουργηθεί. Η ωτοκία και στα δύο είδη λαμβάνει χώρα περίπου τρεις φορές ανά περίοδο. Οι χελώνες Καρέτα ωτοκοούν ανά διετία ενώ οι πράσινες χελώνες συνήθως ωτοκοούν ανά τρία ή περισσότερα έτη. Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΤΑΘΕ, το 2018 στον Κόλπο της Χρυσοχούς ο αριθμός των φωλιών της *Caretta caretta* ανερχόταν στις 1081, ενώ στη δυτική ακτή ανερχόταν στις 350 φωλιές. Αναφορικά με την ωτοκία του είδους *Chelonia mydas*, στη δυτική ακτή το 2018 είχαν καταγραφεί 256 φωλιές. Μετά από 40 χρόνια εφαρμογής μέτρων προστασίας στην Κύπρο, η κατάσταση διατήρησης των δύο ειδών θαλάσσιων χελωνών στην Κύπρο κατατάσσεται στην κατηγορία «Ευνοϊκή» (Favourable). Χάρη στο γεγονός ότι τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται εδώ και μεγάλο χρονικό διάστημα, έχουν αποκτηθεί πολύτιμες γνώσεις οι οποίες έχουν οδηγήσει στον καθορισμό προστατευόμενων περιοχών, καθώς και στον εντοπισμό και την απαγόρευση επιβλαβών ανθρώπινων δραστηριοτήτων, καταλήγοντας στη λήψη αποτελεσματικών και στοχευμένων μέτρων προστασίας.

Λόγω της γεωγραφικής θέσης της, η Κύπρος αποτελεί σημαντική οδό αποδημίας για πτηνά που ταξιδεύουν μεταξύ Ευρώπης, Αφρικής και Μέσης Ανατολής. Κατά συνέπεια, η Κύπρος συγκαταλέγεται

ανάμεσα στις έξι Ευρωπαϊκές περιοχές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των Ενδημικών Περιοχών για τα Πουλιά ανά τον Κόσμο. Σύμφωνα με στοιχεία που περιλαμβάνονται στη ΣΜΠΕ, στην Κύπρο καταγράφηκαν 23 είδη θαλάσσιων πτηνών, εκ των οποίων το ένα χαρακτηρίζεται ως «τρωτό» από την IUCN (μύχος – *Puffinus yelkouan*). Σχετικά με τα στοιχεία πληθυσμού για την Κύπρο, αυτά είναι ελάχιστα, εκτός από κάποια μεμονωμένα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν και αναφέρονται σε συγκεκριμένα είδη (π.χ. μέγεθος του αναπαραγωγικού πληθυσμού και αναπαραγωγική επιτυχία των αποικιών του αιγαιόγλαρου *Larus audouinii* και του θαλασσοκόρακα *Phalacrocorax aristotelis*).

Σημειώνεται ότι πραγματοποιήθηκε πρόσφατα έρευνα σχετική με τα θαλασσοπούλια, με υπεύθυνη αρμόδια αρχή την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, η ανάλυση των αποτελεσμάτων της όμως δεν ολοκληρώθηκε ακόμη. Παρόλα αυτά κάποια δεδομένα από την εν λόγω έρευνα αποστάληκαν στους μελετητές οι οποίοι τα έλαβαν υπόψη κατά την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

4.1.4 Ακτογραμμή και διάβρωση ακτών

Η φυσιογνωμία της ακτογραμμής της Κύπρου χαρακτηρίζεται τόσο από απόκρημνες βραχώδεις ακτές με θαλάσσια σπήλαια, όσο και από ομαλής κλίσεως αμμώδεις ακτές. Οι νότιες και ανατολικές ακτές της Κύπρου χαρακτηρίζονται από κινητά αμμώδη υποστρώματα με άμμο και χαλίκια στα αβαθή ύδατα και από λεπτή άμμο και λάσπη στα βαθύτερα στρώματά της. Οι αβαθείς δυτικές και ανατολικές ακτές χαρακτηρίζονται από βραχώδη ασβεστολιθικά υποστρώματα, τα οποία σε μερικές περιπτώσεις διακόπτονται από αδρή άμμο και χαλίκια. Υπάρχουν επίσης βιογενή υποστρώματα τα οποία δημιουργούνται από νεκρούς οργανισμούς(π.χ. όστρακα, ασβεστολιθικούς σκελετούς, φύκη).

Η ακτογραμμή της Κύπρου κυμαίνεται από απότομες απρόσιτες πλαγιές και τραχείες βραχώδεις ακτές με θαλάσσιες σπηλιές μέχρι αμμώδεις παραλίες ήπιας κλίσης. Οι κύριοι όρμοι των νότιων και ανατολικών ακτών χαρακτηρίζονται από απαλό υπόστρωμα άμμου και χαλικιών στα ρηχά νερά και ψιλή άμμο, λασπώδη άμμο και λάσπη στα βαθύτερα νερά. Αυτές οι μεγάλες παραλίες συχνά καταλήγουν σε παραλίες από χαλίκια, ανάλογα με το κύμα που παράγεται από την παράκτια κλίση. Επίσης, υπάρχουν πολλές μικρές παραλίες. Το βραχώδες υπόστρωμα, στο οποίο κυριαρχεί σκληρός ασβεστόλιθος και μερικώς χοντρή άμμος και χαλίκια, χαρακτηρίζει τα ρηχά νερά των δυτικών και βόρειων ακτών. Στα πιο βαθιά νερά, μπορεί να εντοπιστεί λάσπη. Ο βυθός της θάλασσας μπορεί επίσης να αποτελείται από υλικό βιογενούς ή ανθρωπογενούς προέλευσης (πχ κοχύλια, ασβεστολιθικοί σκελετοί, κορμοί δέντρων, σκυρόδεμα). Οι κοινότητες του θαλάσσιου βυθού της Κύπρου και οπουδήποτε αλλού μπορούν να διαχωριστούν σε δύο ευρείες κατηγορίες, σε αυτές που σχετίζονται με σκληρό υπόστρωμα και αυτές του μαλακού υποστρώματος. Ωστόσο, υπάρχει πλήρης διαβάθμιση ανάμεσα στις δύο κατηγορίες, αφού πολλές περιοχές του βυθού αποτελούνται από μείγματα σκληρού και μαλακού υποστρώματος.

Η διαχρονική εξέλιξη της ακτογραμμής μπορεί να παρουσιάσει φαινόμενα διάβρωσης ή προσαύξησης της ακτογραμμής τα οποία προκαλούνται από ανθρώπινες πιέσεις και φυσικά αίτια. Στις παράκτιες περιοχές της Κύπρου παρατηρούνται αυξανόμενες πιέσεις, ιδίως στους φυσικούς οικότοπους, στους φυσικούς πόρους μέσω, ως επί το πλείστον, της αυξανόμενης ζήτησης λόγω του κατασκευαστικού τομέα. Αναφέρεται επίσης ότι κατά την περίοδο 1963 με 2008, σημειώθηκε ότι οι παραθαλάσσιες ζώνες της Κύπρου υπέστηκαν διάβρωση συνολικής έκτασης 2,2 τετραγωνικών χιλιομέτρων λόγω ανθρωπογενών πιέσεων και φυσικών φαινομένων. Τα φυσικά φαινόμενα που συμβάλλουν στο φαινόμενο της διάβρωσης, τείνουν να επιδεινώνονται με την κλιματική αλλαγή, που έχει ως συνέπεια την αύξηση της στάθμης της θάλασσας. Επιπρόσθετα, ως επακόλουθο της κλιματικής αλλαγής

προκύπτουν γεωμορφολογικές αλλαγές στην παράκτια ζώνη, φαινόμενο που απαιτεί συχνή και αναλυτική παρακολούθηση.

4.1.5 Παράκτια Ύδατα

Τα περισσότερα παράκτια ύδατα της Κύπρου μπορούν να ταξινομηθούν ως ενδιάμεσου βάθους (>30 και <50 μέτρα), με εξαίρεση τα ύδατα του νοτιοανατολικού μέρους της Κύπρου όπου εμφανίζονται αβαθή ύδατα. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων τα παράκτια υδατικά σώματα της Κύπρου χαρακτηρίζονται από τρεις τύπους, το σκληρό υπόστρωμα ενδιάμεσου βάθους και μέτριας έκθεσης (περισσότερο στις ακτές Πάφου και μερικώς στο Ακρωτήρι Λεμεσού), το υπόστρωμα με άμμο και χαλίκι μέτριας έκθεσης (ακτές επαρχιών Λεμεσού και Λάρνακας) και το σκληρό αβαθές υπόστρωμα μέτριας έκθεσης (περισσότερο στις ανατολικές ακτές – περιοχή Κάβο Γκρέκο). Οι κατεχόμενες ακτές δεν χαρακτηρίστηκαν από κάποιο συγκεκριμένο τύπο, παρουσιάζονται δηλαδή ως μη ταξινομημένες.

Λόγω του χαρακτήρα της παράκτιας ανάπτυξης και των αντίστοιχων περιβαλλοντικών πιέσεων στην Κύπρο, μερικά παράκτια υδατικά σώματα μπορούν να χαρακτηριστούν ως ιδιαίτερα τροποποιημένα. Έξι υδατικά σώματα μπορούν να χαρακτηριστούν ως ιδιαίτερα τροποποιημένα λόγω της ναυσιπλοΐας. Έργα ανάπτυξης, στις συγκεκριμένες περιοχές, κατά μήκος της ακτής όπως, λιμενικές εγκαταστάσεις, προβλήτες και προκουμαίες σε λιμάνια και μεγάλες μαρίνες προκαλούν σημαντικές υδρομορφολογικές αλλαγές στις φυσικές συνθήκες των ακτών.

Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, η αστικοποίηση αποτελεί ακόμη ένα από τους κύριους λόγους για τους οποίους ένα υδατικό σώμα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερα τροποποιημένο, λόγω της υδρομορφολογικής αλλαγής και επίπτωσης που προκαλεί στην περιοχή. Οι παράκτιες πόλεις που προτείνονται να χαρακτηριστούν ως ιδιαίτερα τροποποιημένες λόγω αστικοποίησης είναι οι εξής: Λάρνακα, Λεμεσός, Αμμόχωστος και Πάφος.

4.1.6 Ποιότητα ατμοσφαιρικού αέρα

Η ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα στην Κύπρο είναι γενικά καλή. Για τους περισσότερους ρύπους, όπως είναι τα Οξειδία του Αζώτου (NO_x), το Διοξείδιο του Θείου (SO_2), το Μονοοξείδιο του Άνθρακα (CO), το Βενζόλιο (C_6H_6), και τα βαρέα μέταλλα (As, Cd, Ni, Hg, Pb), δεν παρατηρείται υπέρβαση των οριακών τιμών που καθορίζονται στην Κυπριακή και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία. Λόγω κατάλληλων μέτρων που λήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία, οι συγκεντρώσεις των συγκεκριμένων ρύπων στην ατμόσφαιρα μειώθηκαν δραστικά, ιδιαίτερα μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εξάιρεση αποτελούν το Όζον και τα Αιωρούμενα Σωματίδια για τα οποία παρατηρούνται υπερβάσεις της τιμής στόχου και της οριακής τιμής αντίστοιχα. Όσον αφορά τα Αιωρούμενα Σωματίδια πολλές από τις ημερήσιες υπερβάσεις οφείλονται σε διασυνοριακή μεταφορά σκόνης.

4.1.7 Υποθαλάσσιος θόρυβος

Ο υποβρύχιος περιβαλλοντικός θόρυβος είναι γενικά συνάρτηση του χρόνου, της θέσης και του βάθους. Τα επίπεδα υποβρύχιου περιβαλλοντικού θορύβου καλύπτουν ολόκληρο το ακουστικό φάσμα από κάτω από 1 Hz έως πολύ πάνω από 100 kHz. Πέραν των φυσικών πηγών αερόφερτων και υδάτινων ήχων (π.χ. πρόσκρουση κυμάτων, βιολογικός θόρυβος που παράγεται από κητώδη, θόρυβος από σεισμό κτλ.) υπάρχουν διάφοροι μηχανισμοί που δημιουργούνται από ανθρωπογενείς παράγοντες, όπως είναι χαρακτηριστικά η σπηλαίωση από έλικες, ο θόρυβος μηχανημάτων, τα

συστήματα σόναρ και τα συστήματα αποτροπής θαλασσίων θηλαστικών και κητωδών. Εξίσου σημαντικές συμβολές ανθρωπογενούς εναέριου και υδάτινου ήχου είναι ο θόρυβος που προκύπτει από τη βυθοκόρηση, ή την εξόρυξη αδρανών υλικών (π.χ. θόρυβος πλοίων, θόρυβος εκσκαφών, θόρυβος συλλογής ιζημάτων), η θαλάσσια κυκλοφορία (π.χ. εμπορική ναυτιλία, ακτοπλοΐα, σκάφη αναψυχής), καθώς επίσης και ο θόρυβος που προέρχεται από τα αλιευτικά σκάφη. Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, οι κυρίαρχες πηγές θορύβου στην περιοχή μελέτης είναι η εσωτερική και εξωτερική ναυτιλία.

Όσον αφορά τη μελέτη του υποθαλάσσιου θορύβου στο θαλάσσιο περιβάλλον και ειδικότερα των περιοχών βαθέων υδάτων, επί του παρόντος δεν λαμβάνει χώρα κάποια συγκεκριμένη παρατήρηση/παρακολούθηση του υποθαλάσσιου θορύβου. Ο ανθρωπογενής θόρυβος έχει καταγραφεί κατά τη διάρκεια ακουστικών ερευνών κητωδών, όπου καταδείχθηκαν ως κύριες πηγές ανθρωπογενούς θορύβου ο θόρυβος που σχετίζεται με την εκτεταμένη ναυτιλιακή δραστηριότητα. Ανιχνεύθηκαν επίσης ήχοι από στρατιωτικούς ηχοεντοπιστές και αεροβόλα σεισμικών ερευνών για πετρέλαιο και φυσικό αέριο.

4.1.8 Κύριες θαλάσσιες δραστηριότητες στην Κύπρο

4.1.8.1 Τουρισμός

Η ανάπτυξη του τουρισμού στην Κύπρο οφείλεται κυρίως στη μεγάλη ποικιλομορφία των παραλιών και την εξαιρετική ποιότητα των υδάτων κολύμβησης. Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, εκτιμάται ότι οι παράκτιες περιοχές είχαν την υψηλότερη επισκεψιμότητα, όσον αφορά την κατανομή τουριστών, σε σύγκριση με άλλες περιοχές. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Περιβάλλοντος, το 2022 οι περιοχές που περιλαμβάνονται στο δίκτυο παρακολούθησης της ποιότητας των νερών κολύμβησης είναι 123, εκ των οποίων 77 παραλίες και 2 μαρίνες βραβεύτηκαν με τη Γαλάζια Σημαία.

Η αστική και τουριστική ανάπτυξη της παράκτιας ζώνης της Κύπρου είναι πολύ έντονη. Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ εκτιμάται ότι το 11% του μήκους της ακτογραμμής και το 8% της παράκτιας ζώνης (0-100 μέτρα) επηρεάζεται από υποδομές (λιμενοβραχίονες, ανεξάρτητοι υπεράκτιοι κυματοθραύστες, λιμένες, μαρίνες και αλιευτικά καταφύγια). Σημειώνεται επίσης ότι σήμερα ασκείται μεγάλη πίεση λόγω της υπερεκμετάλλευσης της πλειοψηφίας των παραλιών της Κύπρου. Αυτό μπορεί να προκαλέσει αρκετά προβλήματα λόγω της χρήσης πολυάριθμων ομπρελών παραλίας που διαταράσσει ευπαθείς οικοτόπους και είδη που ζουν στην άμμο (π.χ. το καβούρι *Ocyrode cursor*), λόγω των πολυάριθμων σκαφών αναψυχής που αγκυροβολούν σε ευπαθείς ή προστατευόμενους παράκτιους οικοτόπους, ή λόγω της ελεύθερης κατασκήνωσης σε περιοχές όπου κατοικούν ευπαθή ή προστατευόμενα είδη (π.χ. Ακάμας). Παρόλο που ο τουρισμός είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την Κύπρο, υπάρχει ένα κενό που πρέπει να καλυφθεί όσον αφορά τις επιπτώσεις του τουρισμού στο θαλάσσιο περιβάλλον (απόβλητα, αλλοίωση του τοπίου, διατάραξη των οικοτόπων κλπ.). Στη ΣΜΠΕ γίνεται επίσης αναφορά σε αρνητικές επιπτώσεις σχετιζόμενες με την αυτόνομη κατάδυση ως είχαν καταγραφεί στο πλαίσιο έρευνας στο ναυάγιο «Ζηνοβία», όπου είχαν καταδειχθεί σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην κάλυψη των μακροφυκών του ναυαγίου, ιδιαίτερα σε σημεία συχνής χρήσης (π.χ. σημεία συνάντησης).

Σημαντικό ενδιαφέρον εστιάζεται στον θαλάσσιο τουρισμό, που ορίζεται ως ο συνδυασμός του παράκτιου τουρισμού και του τουρισμού κρουαζιέρας, καθώς και ο τουρισμός που προέρχεται από την ύπαρξη μαρίνων Λεμέσου και Αγίας Νάπας (τουρισμός yachting) και άλλων εναλλακτικών

θαλάσσιων δραστηριοτήτων. Ο θαλάσσιος τουρισμός συνεισφέρει σημαντικά και πολυεπίπεδα στην εθνική οικονομία, και περιλαμβάνει μια σειρά από άμεσες και έμμεσες δραστηριότητες, πχ. Παραλιακά τουριστικά καταλύματα, μαρίνες, πλειάδα θαλάσσιων δραστηριοτήτων (κρουαζιέρες, water sports, καταδύσεις κ.α.) και χώρους αναψυχής και εστίασης.

4.1.8.2 Αλιεία

Ο τομέας της αλιείας συνεισφέρει λιγότερο από το 0,5% στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της Κύπρου. Παρόλη τη μικρή συνεισφορά του τομέα της αλιείας στην κυπριακή οικονομία, θεωρείται πολύτιμη για τους πολίτες που εξαρτώνται από την αλιεία για άμεση απασχόληση (ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών και μέλη του πληρώματος) και συναφείς υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, αποφέρει οικονομικά οφέλη στις παράκτιες κοινότητες και προσφέρει προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας. Σύμφωνα με στοιχεία του 2019, στην Κύπρο, ο αλιευτικός στόλος που σχετίζεται με ενεργά σκάφη μπορεί να υποδιαιρεθεί σε: στόλο μεγάλης κλίμακας, που αποτελείται από σκάφη ολικού μήκους άνω των 12 μέτρων με συνολική ισχύ κινητήρα στα 7,644 kW το 2019, και παράκτιο στόλο μικρής κλίμακας, που αποτελείται από σκάφη ολικού μήκους κάτω από 12 μέτρα με συνολική ισχύ κινητήρα στα 28,661 kW. Ο τύπος αλιείας που συνηθίζεται στην Κύπρο, και γενικότερα στη Μεσόγειο, είναι μεικτών ειδών, δηλαδή αλιεύονται περισσότερα από ένα είδη. Για σκοπούς στήριξης της αλιείας επί του παρόντος στο νησί βρίσκονται σε λειτουργία 16 αλιευτικά καταφύγια και μικρά λιμάνια.

Στη ΣΜΠΕ αναφέρεται ότι σύμφωνα με μοντέλα πρόβλεψης η αλιεία ενδέχεται να επιφέρει αξιοσημείωτες επιπτώσεις στο οικοσύστημα, ενώ σύμφωνα με εκτιμήσεις προβλέπονται σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις λόγω της αλιείας μικρής κλίμακας σε μικρούς καρχαρίες και χελώνες, ενώ σύμφωνα με προβλέψεις η ερασιτεχνική αλιεία ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά τα μεγάλα βενθοπελαγικά και πελαγικά ψάρια. Η αλιεία στην Κύπρο φαίνεται ότι επιφέρει ήπιες επιπτώσεις, πράγμα το οποίο ενδεχομένως υποδηλώνει ότι το οικοσύστημα βρίσκεται επί του παρόντος σε στάδιο ανάκαμψης από την προηγούμενη κατάσταση υπερεκμετάλλευσης, και πιθανόν αυτή η ανάκαμψη να σχετίζεται με τα πρόσφατα μέτρα διαχείρισης (π.χ. μείωση αλιευτικού στόλου, αύξηση Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών κ.α.). Στη ΣΜΠΕ γίνεται επίσης αναφορά στις σημαντικές επιπτώσεις που επέρχονται ως αποτέλεσμα της ερασιτεχνικής αλιείας στο νησί (π.χ. αλιεία με σκάφος, με ψαροντούφεκο, παράκτια αλιεία), λόγω της αλίευσης τεράστιων μεγεθών αλιευμάτων. Στη ΣΜΠΕ σημειώνεται ότι η θαλάσσια ερασιτεχνική αλιεία έχει υποτιμηθεί αρκετά και πρέπει οπωσδήποτε, από δω και πέρα, να λαμβάνεται υπόψη όταν εξετάζονται μέτρα που αφορούν τη διαχείριση της αλιείας.

4.1.8.3 Υδατοκαλλιέργεια

Η υδατοκαλλιέργεια στην Κύπρο ξεκίνησε στα μέσα της δεκαετίας του 1990, με μικρές μονάδες παραγωγής ιχθύων (100-300 τόνους ανά έτος) και με τη χρήση πλωτών κλωβών σε βάθη 22-28 μέτρων, οι οποίοι τοποθετούνταν πάνω από λειμώνες φανερογάμων. Η αύξηση παραγωγής των ιχθυοτροφείων, καθώς επίσης και οι κατευθυντήριες γραμμές που έθεσε η αρμόδια αρχή συνέβαλαν στη μετακίνηση των πλείστων ιχθυοτροφείων σε πιο βαθιά ύδατα, σε απόσταση από τα λιβάδια Ποσειδωνίας, έτσι ώστε να περιοριστούν σημαντικά οι επιπτώσεις από τα λύματα της υδατοκαλλιέργειας.

Στην Κύπρο υπάρχουν αδειοδοτημένα τρία ιδιωτικά εκκολαπτήρια θαλασσινών ειδών, ένα εκκολαπτήριο-εκτροφείο θαλασσίων γαριδών στην ξηρά και εννιά μονάδες πάχυνσης μεσογειακών ειδών, σε κλουβιά ανοιχτής θάλασσας. Οι μονάδες πάχυνσης θαλάσσιων ψαριών λειτουργούν με τη

μέθοδο εκτροφής σε κλουβιά ανοικτής θάλασσας, σε απόσταση 1-4 χιλιόμετρα από την ξηρά και σε βάθος νερού που κυμαίνεται από 20 έως 70 μέτρα. Αυτή η μέθοδος εκτροφής επιλέχθηκε για περιβαλλοντικούς λόγους, αφού θεωρείται ότι προκαλεί τις λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον αλλά και λόγω της πολλαπλής χρήσης της παραθαλάσσιας ζώνης και της μη διαθεσιμότητας των παράκτιων περιοχών. Τα τέσσερα εκκολαπτήρια θαλάσσιων ψαριών / γαριδών λειτουργούν επί εντατικής βάσης σε παραλιακές περιοχές γεωργικής ζώνης. Η μονάδα εκτροφής γαριδών είναι μοναδική στο είδος της στη Μεσόγειο λόγω της βιοτεχνολογίας που έχει αναπτύξει και η εκτροφή γίνεται σε χερσαίες δεξαμενές / λίμνες. Οι τρεις ιχθυογεννητικοί σταθμοί θαλάσσιων ψαριών καθώς και η μονάδα παραγωγής γαριδών λειτουργούν επί εντατικής βάσης χρησιμοποιώντας χερσαίες εγκαταστάσεις σε παράκτιες περιοχές.

Αξίζει να σημειωθεί ότι από το 2002 εφαρμόζεται το πρόγραμμα περιβαλλοντικού ελέγχου των ιχθυοτροφείων, όπου οι μονάδες υδατοκαλλιέργειας είναι υποχρεωμένες να προβαίνουν σε σχετικούς ελέγχους συγκεκριμένων περιβαλλοντικών παραμέτρων δύο φορές το χρόνο (χειμώνα και καλοκαίρι). Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των προγραμμάτων αυτών, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της λειτουργίας των μονάδων δεν υπερβαίνουν απόσταση 200 μέτρων γύρω από τα σημεία των πλωτών εγκαταστάσεων (κλωβών ιχθύων) των μονάδων.

4.1.8.4 Ναυτιλία, Ελλιμενισμοί σκαφών / Λιμενικές Περιοχές

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου είναι στρατηγική για εμπορικούς σκοπούς και συντείνει στο να γίνει ένα διαμετακομιστικό κέντρο, που συνδέει την Ευρώπη με την Ανατολή. Τις τελευταίες δεκαετίες ο κυπριακός εμπορικός στόλος αναπτύχθηκε ραγδαία, με την Κύπρο να αποτελεί σήμερα παγκόσμια ναυτιλιακή δύναμη. Η Κύπρος έχει μετεξελιχθεί σε ένα σύγχρονο, αποδοτικό και ολοκληρωμένο ναυτιλιακό κέντρο αποτελώντας ένα από τα τρία μεγαλύτερα κέντρα πλοιοδιαχείρισης στον κόσμο και το μεγαλύτερο στην Ευρώπη. Σύμφωνα με στοιχεία που περιλαμβάνονται στη ΣΜΠΕ για το 2019, στο Κυπριακό νηολόγιο πλοίων περιλαμβάνονταν 1100 ποντοπόρα πλοία υπό κυπριακή σημαία και 700 μικρά σκάφη.

Η Κύπρος διαθέτει πέντε λιμάνια, με μεγαλύτερο και πιο σημαντικό εκείνο της Λεμεσού. Οι μεγαλύτερες λιμενικές εγκαταστάσεις πολλαπλών χρήσεων βρίσκονται στο λιμάνι Λεμεσού (εμπορικό και επιβατικό λιμάνι) το οποίο εξυπηρετεί σχεδόν το 70% της συνολικής διακίνησης πλοίων της χώρας. Μικρότερου μεγέθους εγκαταστάσεις εντοπίζονται στο λιμάνι Λάρνακας, στο λιμάνι του Ζυγίου (περιοχή Βασιλικού), στο οποίο βρίσκονται μεταξύ άλλων οι λιμενικές εγκαταστάσεις της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού, της προβλήτας της VTTV και της προβλήτας της Skyra Vassas.

Ο ρόλος των λιμενικών εγκαταστάσεων είναι κρίσιμος όχι μόνο στην υποστήριξη της προβλεπόμενης μελλοντικής αύξησης της εμπορευματικής κίνησης, αλλά και στην παροχή τουριστικών εξυπηρετήσεων μέσω κυρίως των κρουαζιερόπλοιων. Η Αρχή Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ) για σκοπούς ενδυνάμωσης και υποστήριξης των θαλάσσιων μεταφορών έχει καθορίσει Λιμενικές Περιοχές στα ανοικτά των λιμανιών όπου μπορούν να αγκυροβολούν πλοία. Επιπλέον, οι λιμενικές εγκαταστάσεις και οι θαλάσσιες μεταφορές έχουν ουσιαστικό ρόλο στην υποστήριξη των αναδυόμενων βιομηχανιών που σχετίζονται με την εξόρυξη και επεξεργασία υδρογονανθράκων, που εκτιμάται ότι υπάρχουν στην ΑΟΖ της Κύπρου και σε γειτονικές χώρες.

4.1.8.5 Ενέργεια

Η Κύπρος όπως και τα περισσότερα νησιά παρουσιάζουν κοινά ενεργειακά χαρακτηριστικά, όπως είναι το απομονωμένο ενεργειακό σύστημα, ο μεγάλος βαθμός εξάρτησης από εισαγωγές καυσίμων, το υψηλό κόστος του ενεργειακού εφοδιασμού, ο μεγάλος ρυθμός αύξησης της ενεργειακής απαίτησης, οι εποχιακές διακυμάνσεις ενεργειακής ζήτησης, η οριακή λειτουργία συστήματος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι αυστηροί περιορισμοί περιβαλλοντικής προστασίας, το αξιόλογο δυναμικό ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και το υψηλό δυναμικό ορθολογικής χρήσης και εξοικονόμησης ενέργειας.

Η μεγαλύτερη κατανάλωση ενέργειας προέρχεται από προϊόντα πετρελαίου, όπου μέχρι το 2008 παρατηρείται αυξητική τάση. Ωστόσο, μετά το 2008 η τάση αντιστρέφεται και παρατηρείται μείωση της σχετικής κατανάλωσης και αντίστοιχη αύξηση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας προερχόμενης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στην Κύπρο, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ξεκίνησε το 2004, με την αξιοποίηση των ηλιακών φωτοβολταϊκών. Το 2007 άρχισε η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από βιοαέριο, ενώ μόλις το 2008 ξεκίνησε η αξιοποίηση ενέργειας από ΑΠΕ για τις μεταφορές.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τον άνεμο ξεκίνησε το 2010. Σε αρκετές κατηγορίες ενέργειας προερχόμενης από ΑΠΕ παρουσιάζεται τάση αύξησης, όπως για παράδειγμα στην ηλιακή θερμική ενέργεια, στα ηλιακά φωτοβολταϊκά και στην αιολική ενέργεια. Στην Κύπρο παρόλο που το αιολικό δυναμικό δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό, εντούτοις υπάρχουν περιοχές στις οποίες η μέση ένταση του ανέμου είναι ικανοποιητική (6-7 m/s) για την ανάπτυξη αιολικών πάρκων. Όσον αφορά τη βιομάζα και το βιοαέριο, η Κύπρος, ως νησιωτική μεσογειακή χώρα, δεν παρουσιάζει ισχυρό δυναμικό βιομάζας που να επιτρέπει την αποφασιστική συμμετοχή της στο ενεργειακό ισοζύγιο, όπως συμβαίνει με τις χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης. Η απουσία δασικών εκτάσεων και δασικής βιομάζας, οι χαμηλές βροχοπτώσεις και η έλλειψη επαρκών εκτάσεων καλλιεργήσιμης γης αποτελούν τα βασικότερα εμπόδια για την ευρεία χρήση της βιομάζας στην Κύπρο. Όσον αφορά τον τομέα έρευνας και εκμετάλλευσης των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων, οι εξελίξεις στον τομέα του φυσικού αερίου εντός της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης της Κύπρου χαρακτηρίζονται ως θετικές.

4.1.8.6 Υποθαλάσσιοι αγωγοί και καλώδια

Σε συνεργασία με γειτονικές χώρες, η Κύπρος έχει αναπτύξει ένα εκτεταμένο υποθαλάσσιο δίκτυο καλωδίων οπτικών ινών στη λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου, μέσω των οποίων η Κύπρος συνδέεται με τις χώρες αυτές χρησιμοποιώντας τεχνολογίες αιχμής. Επιπλέον αξιολογείται συνεχώς η δυνατότητα σύνδεσης της Κύπρου με άλλα προγραμματισμένα δίκτυα οπτικών ινών σε όλο τον κόσμο. Τα συστήματα υποβρύχιων καλωδίων έχουν τεθεί σε λειτουργία σε τρεις ξεχωριστούς σταθμούς στην Κύπρο και πιο συγκεκριμένα στις περιοχές Αγίας Νάπας, στον Πεντάσχοινο και στη Γεροσκήπου.

4.1.8.7 Μονάδες αφαλάτωσης και ηλεκτροπαραγωγοί σταθμοί

Στην Κύπρο σήμερα λειτουργούν οι ακόλουθες πέντε μονάδες αφαλάτωσης, οι οποίες έχουν τεράστια συμβολή στην επίλυση του υδατικού προβλήματος που μαστίζει το νησί, αυτή της Δεκέλειας με 60.000 κυβικά μέτρα νερού/ημέρα, της Λεμεσού (Επισκοπής) με 40.000 κυβικά μέτρα νερού/ημέρα, του Βασιλικού (ΑΗΚ) με 60.000 κυβικά μέτρα νερού/ημέρα, της Λάρνακας με 60.000 κυβικά μέτρα νερού/ημέρα και της Πάφου με 15.000 κυβικά μέτρα νερού/ημέρα.

Οι μονάδες αφαλάτωσης και παραγωγής ηλεκτρισμού βρίσκονται στις παράκτιες περιοχές της Κύπρου. Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, οι μονάδες αφαλάτωσης πρέπει να χωροθετούνται 500 – 800 μ. μακριά από την ακτή. Χρησιμοποιώντας ζώνη επιρροής 600 μ., κατά την εκπόνηση της μελέτης συγκρούσεων παρατηρήθηκε ότι αυτό δεν ισχύει, ενώ κάποιες μονάδες, βρίσκονται πολύ πιο κοντά στην ακτή. Αυτό έχει ως συνέπεια τις αρνητικές επιπτώσεις που ασκεί η διαδικασία της αφαλάτωσης στο θαλάσσιο βιολογικό περιβάλλον, στα λιβάδια της Ποσειδωνίας και στην περιοχή όπου επιτρέπεται η κολύμβηση κοντά στην ακτή. Εκτός αυτού έχει καταδειχθεί ότι οι μονάδες αφαλάτωσης στην υφιστάμενη κατάσταση συγκρούονται με περιοχές του δικτύου Natura 2000, ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς, τις αποθήκες καυσίμων, καθώς και με το Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού.

Όσον αφορά τις περιοχές στις οποίες απορρίπτεται η άλμη μετά από τη διαδικασία αφαλάτωσης, προτείνεται η τοποθέτησή της στη θαλάσσια περιοχή 1000μ. μακριά από την ακτή. Σε αυτήν την περίπτωση, οι περιοχές τις οποίες θα απορρίπτεται η άλμη θα είναι για τη μία μονάδα πολύ κοντά στην ακτή (Βασιλικό) και για την άλλη πάνω στην ακτή (Λάρνακας). Στην περίπτωση όπου χρησιμοποιείται ζώνη επιρροής άλμης έκτασης 200 μ., η απόρριψη της άλμης στη συγκεκριμένη περιοχή έρχεται σε σύγκρουση με τη θαλάσσια περιοχή την οποία χρησιμοποιούν οι λουόμενοι.

Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, το Τμήμα Περιβάλλοντος εκδίδει άδειες για την απόρριψη νερών ακολουθώντας αυστηρούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένου της εφαρμογής προγράμματος παρακολούθησης. Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών, όπως καταδεικνύεται από τα αποτελέσματα των σχετικών προγραμμάτων παρακολούθησης, ο αντίκτυπος από τη λειτουργία των μονάδων αφαλάτωσης φαίνεται ότι περιορίζεται τοπικά. Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, για το 2019, η συνολική ικανότητα ηλεκτροπαραγωγής μέσω της παραγωγής θερμικής ενέργειας αυξήθηκε ελαφρώς μεταξύ 2010 και 2019 (2,8%), και η σχετιζόμενη με αυτήν αύξηση της χρήσης νερού ψύξης είχε μικρή άνοδο της τάξης του 2,6% από την προηγούμενη αξιολόγηση του 2010. Η άλμη που παράγεται κατά τη διαδικασία αφαλάτωσης έχει αυξηθεί κατά 65% μεταξύ 2010 και 2019, παρόλα αυτά όμως δεν καταγράφηκε οποιοδήποτε σημαντικό αντίκτυπο πέραν μιας συγκεκριμένης απόστασης από το σημείο απόρριψης.

4.2 Περιγραφή υφιστάμενης κατάστασης χρήσεων και δραστηριοτήτων, ως αποτυπώθηκαν στους θεματικούς χάρτες και αναφορά στις συγκρούσεις αυτών, ανά Χωρική Ενότητα

Ως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, μέσω της εκπόνησης της μελέτης συγκρούσεων χρήσεων / δραστηριοτήτων καταδείχθηκε ότι τα λιμάνια και οι περιοχές με τα ενεργειακά κέντρα είναι οι πιο βεβαρημένες περιοχές δραστηριοτήτων. Εκεί παρατηρούνται οι περισσότερες χωρικές συγκρούσεις. Στην περιοχή που εντάσσεται το ενεργειακό κέντρο παρατηρούνται πληθώρα δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την ενέργεια, την υδατοκαλλιέργεια και τις θαλάσσιες μεταφορές. Επισημαίνεται ότι οι τελικοί χάρτες Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου λαμβάνουν σοβαρά υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση και τους χάρτες συγκρούσεων.

Η αναφορά για τους χάρτες του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου και τι περιλαμβάνεται στις ζώνες χρήσεων / δραστηριοτήτων στην κάθε Χωρική Ενότητα έγινε στο Κεφάλαιο 3.2. Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται αναφορά στους ακόλουθους θεματικούς χάρτες, οι οποίοι αποτυπώνουν τόσο την υφιστάμενη κατάσταση (επιμέρους χρήσεις / δραστηριότητες), όσο και τις προτεινόμενες ζώνες χρήσεων / δραστηριοτήτων που φαίνονται και στους χάρτες του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου. Πιο κάτω περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση ως καταδείχθηκε στους θεματικούς χάρτες και γίνεται αναφορά

στις συγκρούσεις που εντοπίστηκαν. Οι ακόλουθοι θεματικοί χάρτες παρουσιάζονται μόνο περιγραφικά, ενώ αυτοί μπορούν να αναζητηθούν από την ιστοσελίδα του Υφυπουργείου Ναυτιλίας:

- Θεματικοί Χάρτες Αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (Α01, Α02, Α03, Α04 και Α05)
- Θεματικοί Χάρτες Ενέργειας (Ε01 και Ε02)
- Θεματικοί Χάρτες Περιβάλλοντος και πολιτισμού (Π01, Π02, Π03, Π04, Π05)
- Θεματικοί Χάρτες Θαλάσσιου και Παράκτιου Τουρισμού (Τ01, Τ02, Τ03 και Τ04)
- Θεματικοί Χάρτες Άλλων Δραστηριοτήτων (ΑΔ01 και ΑΔ02)
- Θεματικοί Χάρτες Ναυτιλίας Λιμένων (Ν01, Ν02, Ν03, Ν04 και Ν05)

4.2.1 Χωρική Ενότητα I

Εκτείνεται από το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά τον Κάτω Πύργο Τηλλυρίας, μέχρι τα παράκτια όρια του Δάσους Μελέτη (βόρεια της περιοχής Αγ. Γεωργίου του Δήμου Πέγειας). Σύμφωνα με τους Θεματικούς Χάρτες, στη Χωρική Ενότητα I περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Περιοχές δικτύου Natura 2000 και συγκεκριμένα:
 - α) ΕΖΔ Περιοχή Πόλις – Γιαλιά (CY4000001)
 - β) Τμήμα της ΖΕΠ και ΕΖΔ Χερσόνησος Ακάμα (CY4000023 και CY4000010)
 - γ) Τμήμα ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024)
- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους / Γεώτοπος
- Περιοχές λουομένων
- Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής
- Τουριστικές ζώνες
- Λιμανάκι
- Ναυάγιο
- Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (τεχνητοί ύφαλοι)
- Αλιευτικά καταφύγια (3)
- Θαλάσσια προστατευόμενη περιοχή (NATURA, SPAMI, FRA, Τεχνητοί ύφαλοι)
- Λιμενική Περιοχή (περιορισμένη χρήση)
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων
- Αγκυροβόλια (2)

Οι κύριες συγκρούσεις που εντοπίζονται στην ενότητα αυτή είναι μεταξύ της δραστηριότητας του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού και του θαλασσίου περιβάλλοντος, όπως για παράδειγμα η θαλάσσια ρύπανση. Η σύγκρουση αυτή δε δύναται να ρυθμιστεί χωροταξικά γι' αυτό προτείνεται όπως λαμβάνονται υπόψη όλα τα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης που θέτουν οι αρμόδιες αρχές για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά τη δραστηριότητα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, όπως για παράδειγμα η διάβρωση των ακτών η οποία γίνεται προσπάθεια μετρίσσης της με την κατασκευή θαλάσσιων έργων (π.χ. κυματοθραύστες).

Ως αναφέρθηκε στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ, εντός της Χωρικής Ενότητας I χωροθετείται σήμερα αγκυροβόλιο το οποίο βρίσκεται εκτός της προτεινόμενης ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων και εντός της ΕΖΔ Περιοχή Πόλις – Γιαλιά (CY4000001). Το εν λόγω αγκυροβόλιο είναι υφιστάμενο και με την έγκριση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου και την εφαρμογή αυτού θα πρέπει είτε να μετακινηθεί εντός της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, είτε να καταργηθεί. Επίσης, σημειώνεται ότι

η ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων χωροθετείται σε περιοχές εκτός και ενδιάμεσα της ΕΖΔ Περιοχή Πόλις – Γιαλιά (CY4000001) και της ΖΕΠ και ΕΖΔ Χερσόνησος Ακάμα (CY4000023 και CY4000010), ενώ δεν υπάρχει αλληλεπικάλυψη με την ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024).

4.2.2 Χωρική Ενότητα II

Εκτείνεται από τα όρια του Δάσους Μελέτη μέχρι και το δυτικό όριο του «Ακρωτηρίου Άσπρο-Πέτρα του Ρωμιού». Σύμφωνα με τους Θεματικούς Χάρτες, στη Χωρική Ενότητα II περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Περιοχές δικτύου Natura 2000 και συγκεκριμένα:
 - α) Τμήμα της ΖΕΠ και ΕΖΔ Χερσόνησος Ακάμα (CY4000023 και CY4000010)
 - β) Τμήμα ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024)
 - γ) ΕΖΔ Θαλάσσια Περιοχή Μουλιά (CY4000006)
- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων
- Μονάδα αφαλάτωσης
- Αγωγός νερού
- Ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης
- Τουριστικές Ζώνες
- Περιοχές λουομένων
- Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής
- Ναυάγια (5)
- Κηρυγμένοι χώροι ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής (3)
- Ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής
- Προτεινόμενη μαρίνα
- Ζώνη προσαιγιάλωσης καλωδίων
- Υποθαλάσσια καλώδια
- Αλιευτικά καταφύγια (2)
- Θαλάσσια προστατευόμενη περιοχή (NATURA, SPAMI, FRA, Τεχνητοί ύφαλοι)
- Εκκολαπτήριο
- Τμήμα Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων
- Τμήμα ερευνητικού τεμαχίου υδρογονανθράκων (01)
- Λιμενική περιοχή
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων
- Λιμενική περιοχή (περιορισμένης χρήσης)
- Λιμανάκι
- Αγκυροβόλια (2)
- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Θαλάσσιες διαδρομές πλοίων (υψηλής και μέτριας κυκλοφορίας)

Διευκρινίζεται ότι οι «λιμενικές περιοχές» και οι «λιμενικές περιοχές περιορισμένης χρήσης» καθώς επίσης και η έκταση αυτών καθορίζονται σύμφωνα με τις οικείες νομοθεσίες του Τμήματος Τελωνείων και της Αρχής Λιμένων Κύπρου. Στο πλαίσιο του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου προτείνεται η χωροθέτηση «ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων» στην οποία θα περιλαμβάνονται τα λιμάνια και οι λιμενικές εγκαταστάσεις, τα αγκυροβόλια και άλλες δραστηριότητες και έργα συναφή με τις θαλάσσιες μεταφορές. Οποιοσδήποτε μελλοντικές αδειοδοτήσεις εντός των περιοχών αυτών θα γίνονται

σύμφωνα με τις πρόνοιες της οικείας νομοθεσίας και θα προϋποθέτει μεταξύ άλλων και συμμόρφωση με τις πρόνοιες της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Οι κύριες συγκρούσεις που εντοπίζονται στην ενότητα αυτή είναι μεταξύ της δραστηριότητας του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού και του θαλασσίου περιβάλλοντος, όπως για παράδειγμα η θαλάσσια ρύπανση. Η σύγκρουση αυτή δε δύναται να ρυθμιστεί χωροταξικά γι' αυτό προτείνεται όπως λαμβάνονται υπόψη όλα τα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης που θέτουν οι αρμόδιες αρχές για την προστασία του περιβάλλοντος. Οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά τη δραστηριότητα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού. Γίνεται προσπάθεια μετριασμού της διάβρωσης των ακτών με την κατασκευή θαλασσιών έργων (π.χ. κυματοθραύστες).

Ως αναφέρθηκε στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ, σημειώνεται ως σημαντική σύγκρουση η αλληλεπικάλυψη τμημάτων του ερευνητικού τεμαχίου υδρογονανθράκων (01) και κατ' επέκταση του τμήματος ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, με τμήμα της ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY400024). Επίσης, σημειώθηκε αντίστοιχα ότι εντός της Χωρικής Ενότητας II χωροθετείται σήμερα αγκυροβόλιο το οποίο βρίσκεται εκτός της προτεινόμενης ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων. Το εν λόγω αγκυροβόλιο είναι υφιστάμενο και με την έγκριση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου και την εφαρμογή αυτού θα πρέπει είτε να μετακινηθεί εντός της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, είτε να καταργηθεί. Επίσης, όπως τονίστηκε στις απόψεις της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, ως αποστάληκαν στις 8/11/2023, «η περιοχή γύρω από τις νησίδες «Μουλιά» λόγω της σημαντικότητάς της για την πτηνοπανίδα θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια έτσι ώστε να μην περιληφθεί αγκυροβόλιο».

4.2.3 Χωρική Ενότητα III

Εκτείνεται από το δυτικό όριο του «Ακρωτηρίου Άσπρο-Πέτρα του Ρωμιού» μέχρι τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στη Μονή (εντός επαρχίας Λεμεσού). Σύμφωνα με τους Θεματικούς Χάρτες, στη Χωρική Ενότητα III περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Περιοχές δικτύου Natura 2000 και συγκεκριμένα:
 - α) ΕΖΔ & ΖΕΠ Ακρωτήριο Άσπρο - Πέτρα Ρωμιού (CY5000005)
 - β) Τμήμα ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY400024)
- Τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους / Γεώτοπος
- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων
- Μονάδα αφαλάτωσης
- Αγωγός νερού
- Περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης
- Περιοχές λουομένων
- Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής
- Τουριστικές Ζώνες
- Κύριο Λιμάνι
- Μαρίνα (2)
- Λιμανάκι
- Ναυάγιο (2)
- Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (τεχνητοί ύφαλοι)

- Περιοχή απόρριψης πυρομαχικών (ανενεργή)
- Υποθαλάσσια καλώδια
- Αλιευτικά καταφύγια (2)
- Θαλάσσια προστατευόμενη περιοχή (NATURA, SPAMI, FRA, Τεχνητοί ύφαλοι)
- Εκκολαπτήρια (2)
- Υδατοκαλλιέργεια (2)
- Ζώνη Υδατοκαλλιέργειας
- Περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης
- Τμήμα Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων
- Τμήμα ερευνητικού τεμαχίου υδρογονανθράκων (01)
- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Θαλάσσιες διαδρομές πλοίων (υψηλής και μέτριας κυκλοφορίας)
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων
- Λιμενική Περιοχή
- Αγκυροβόλια

Στο παραλιακό μέτωπο της περιοχής Λεμεσού παρατηρούνται μεγάλες πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον από αναπτύξεις κυρίως κατά μήκος του παραλιακού μετώπου, με την ύπαρξη γραμμικής τουριστικής ανάπτυξης, τη λειτουργία του μεγαλύτερου λιμανιού της Κύπρου, την μαρίνα Λεμεσού και την αναπτυξιακή επέκταση του αστικού ιστού με την δημιουργία ψηλών κτιρίων κατά μήκος της περιοχής. Οι συγκρούσεις του τουρισμού και των θαλασσίων μεταφορών με το περιβάλλον δεν δύναται να ρυθμιστούν χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά τη δραστηριότητα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού, όπως για παράδειγμα η διάβρωση των ακτών η οποία γίνεται προσπάθεια μετρίσσης της με την κατασκευή θαλάσσιων έργων (π.χ. κυματοθραύστες). Στην περιοχή αυτή υπάρχει περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης από λιμενικά έργα καθώς επίσης και δύο περιοχές στις οποίες απορρίφθηκαν πυρομαχικά στο παρελθόν αλλά οι περιοχές αυτές δεν προορίζονται για περαιτέρω απόρριψη πυρομαχικών στο μέλλον. Ως αναφέρθηκε στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ, σημειώνεται ως σημαντική σύγκρουση η αλληλεπικάλυψη τμημάτων του ερευνητικού τεμαχίου υδρογονανθράκων (01) και κατ' επέκταση του τμήματος ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, με τμήμα της ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024).

4.2.4 Χωρική Ενότητα IV

Εκτείνεται από τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στη Μονή (εντός επαρχίας Λεμεσού), μέχρι και το δυτικό όριο του χωριού Μαζωτός. Σύμφωνα με τους Θεματικούς Χάρτες, στη Χωρική Ενότητα IV περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Μονάδα αφαλάτωσης
- Αγωγοί νερού (2)
- Ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης
- Περιοχές λουομένων
- Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής
- Τουριστικές Ζώνες
- Κύριο Λιμάνι
- Αδειοδοτημένος χώρος ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής

- Ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής
- Περιοχή απόρριψης πυρομαχικών (ανενεργή)
- Υποθαλάσσια καλώδια
- Ζώνη στρατιωτικών εγκαταστάσεων
- Ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων
- Ζώνη προσαιγιάλωσης καλωδίων
- Ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων – Ζώνη αποκλεισμού
- Αλιευτικό καταφύγιο
- Λιμενική εγκατάσταση εξυπηρέτησης υδατοκαλλιέργητων
- Ζώνη υδατοκαλλιέργειας, περιλαμβάνεται και προτεινόμενη ζώνη υδατοκαλλιέργειας για μελλοντική χωροθέτηση μονάδων υδατοκαλλιέργειας
- Υδατοκαλλιέργεια (7)
- Ζώνη διέλευσης αγωγών ενέργειας
- Τμήμα προτεινόμενου αγωγού φυσικού αερίου
- Ζώνη ενεργειακού κέντρου
- Τμήμα Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων
- Τμήμα ερευνητικού τεμαχίου υδρογονανθράκων (01)
- Ζώνη προσαιγιάλωσης καλωδίων
- Αγκυροβόλια (8)
- Προτεινόμενο λιμενικό έργο
- Ηλεκτροπαραγωγός σταθμός
- Τμήματα προτεινόμενων υποθαλάσσιων καλωδίων ηλεκτρισμού
- Βιομηχανική Ζώνη
- Υφιστάμενοι αγωγοί (3)
- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Θαλάσσιες διαδρομές πλοίων (υψηλής και μέτριας κυκλοφορίας)
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων
- Λιμενική Περιοχή
- Αγκυροβόλια

Βάσει της ανάλυσης συγκρούσεων που προηγήθηκε, αναδεικνύεται η ανάγκη χωροταξικής ρύθμισης των συγκρούσεων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητες της περιοχής που αναφέρονται πιο πάνω. Η σύγκρουση των θαλάσσιων μεταφορών με το περιβάλλον δεν δύναται να ρυθμιστεί χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά το περιβάλλον και το παράκτιο τοπίο, όπως για παράδειγμα η διάβρωση των ακτών η οποία γίνεται προσπάθεια μετρίωσης της με την κατασκευή θαλάσσιων έργων (π.χ. κυματοθραύστες).

Λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη για οργάνωση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας για βέλτιστη διαχείριση τους και άμβλυνση φαινομένων υποβάθμισης του παράκτιου τοπίου, αλλά και του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, επιτυγχάνοντας ανάπτυξη μίας οικονομικά βιώσιμης, περιβαλλοντικά συμβατής και κοινωνικά αποδεκτής υδατοκαλλιέργειας. Η στρατιωτική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή επιτρέπει τη συνύπαρξη με την υδατοκαλλιέργεια. Στην περιοχή της υδατοκαλλιέργειας βρίσκονται τοποθετημένα στο βυθό τηλεπικοινωνιακά καλώδια. Υπάρχουν δύο περιοχές στις οποίες απορρίφθηκαν πυρομαχικά στο παρελθόν. Οι περιοχές αυτές δεν προορίζονται για περαιτέρω απόρριψη πυρομαχικών στο μέλλον. Επίσης υπάρχει μονάδα αφαλάτωσης.

Σημειώνεται επιπρόσθετα ότι τον Φεβρουάριο του 2023 έχει θεσπιστεί βάσει Διατάγματος νέα ΘΠΠ στον Άγιο Γεώργιο Αλαμάνου, η οποία προτείνεται επίσης και ως νέος Τόπος Κοινοτικής Σημασίας, για συμπερίληψη στις περιοχές του δικτύου Natura 2000, κάτι που λήφθηκε υπόψη κατά την εκπόνηση της ΣΜΠΕ. Ως αναφέρθηκε στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ, σημειώνεται ως σημαντική σύγκρουση η αλληλεπικάλυψη τμημάτων του ερευνητικού τεμαχίου υδρογονανθράκων (01) και κατ' επέκταση του τμήματος ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, με τμήμα της ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024).

4.2.5 Χωρική Ενότητα V

Εκτείνεται από το δυτικό όριο του χωριού Μαζωτός μέχρι το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά την Δερύνεια της επαρχίας Αμμοχώστου. Σύμφωνα με τους Θεματικούς Χάρτες, στη Χωρική Ενότητα V περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση
- Ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων
- Μονάδες αφαλάτωσης (2)
- Αγωγοί νερού (2)
- Ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης
- Περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης
- Περιοχές του δικτύου Natura 2000 και πιο συγκεκριμένα:
 - α) ΖΕΠ Κάβο Γκρέκο (CY3000002) και ΕΖΔ Κάβο Γκρέκο (CY3000005). Στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ και ΜΕΟΑ από την Περιβαλλοντική Αρχή ζητήθηκε να συμπεριληφθεί και η προτεινόμενη επέκταση της εν λόγω περιοχής Natura 2000.
 - β) ΕΖΔ Θαλάσσια Περιοχή Νησιά (CY3000006)
 - γ) Στη ΣΜΠΕ λήφθηκε επίσης υπόψη η ΖΕΠ Περιοχής Αγίας Θέκλας – Λιοπέτρι (CY3000009)
- Περιοχές λουομένων
- Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής
- Τουριστικές Ζώνες
- Κηρυγμένος χώρος ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής
- Αδειοδοτημένος χώρος ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής
- Ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής
- Ναυάγια (9)
- Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές (τεχνητοί ύφαλοι)
- Κύριο Λιμάνι
- Μαρίνα (2)
- Ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής
- Προτεινόμενη Μαρίνα
- Ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων
- Ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων – Ζώνη αποκλεισμού
- Υποθαλάσσια καλώδια
- Ερευνητικός σταθμός υδατοκαλλιέργειας
- Αλιευτικά καταφύγια (8)
- Θαλάσσια προστατευόμενη περιοχή (NATURA, SPAMI, FRA, Τεχνητοί ύφαλοι)
- Εκκολαπτήριο
- Υδατοκαλλιέργεια
- Περιοχή εναπόθεσης υλικού βυθοκόρησης
- Τμήμα Ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων
- Τμήμα ερευνητικού τεμαχίου υδρογονανθράκων (02)

- Τμήματα προτεινόμενων υποθαλάσσιων καλωδίων ηλεκτρισμού
- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Θαλάσσιες διαδρομές πλοίων (μέτριας κυκλοφορίας)
- Ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων
- Λιμενική Περιοχή
- Λιμενική Περιοχή (περιορισμένης χρήσης)
- Αγκυροβόλια

Σε γενικό πλαίσιο οι θαλάσσιες περιοχές της Λάρνακας και της ελεύθερης Αμμοχώστου δέχονται πιέσεις από διάφορους παράγοντες όπως η εντατικοποίηση της τουριστικής ανάπτυξης κατά μήκος του παραλιακού μετώπου και τις μαρίνες, ενώ η περιοχή της Λάρνακας επηρεάζεται από την ύπαρξη των αλυκών, του λιμανιού και του διεθνούς αερολιμένα. Συνεπώς, οι κύριες συγκρούσεις που εντοπίζονται στην ενότητα αυτή είναι μεταξύ των δραστηριοτήτων του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού και των θαλασσιών μεταφορών με το θαλάσσιο περιβάλλον, όπως για παράδειγμα η θαλάσσια ρύπανση. Οι συγκρούσεις αυτές δεν δύνανται να ρυθμιστούν χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, οι επιπτώσεις ανθρωπογενών επεμβάσεων και φυσικών διεργασιών, όπως η κλιματική αλλαγή, επηρεάζουν αρνητικά τη δραστηριότητα του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού.

Ως αναφέρθηκε στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ, η σύγκρουση χρήσεων και δραστηριοτήτων λόγω της αλληλεπικάλυψης του παράκτιου τμήματος της ζώνης υποδομών σκαφών αναψυχής με την ΖΕΠ Περιοχής Αγίας Θέκλας – Λιοπέτρι (CY3000009) χαρακτηρίζεται ως σημαντική. Το συγκεκριμένο σημείο τονίστηκε επίσης από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, ως αποστάληκαν στις 8/11/2023, η οποία ανέφερε ότι «σε ότι αφορά τη ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής» θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια έτσι ώστε εντός της ΖΕΠ «Αγίας Θέκλας – Λιοπέτρι» να παραμείνει μόνο στο χώρο και μπροστά από τη μαρίνα Αγίας Νάπας και να εξαιρεθεί από την υπόλοιπη περιοχή ΖΕΠ».

4.2.6 Χωρική Ενότητα VI

Εκτείνεται από το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά την Δερύνεια της επαρχίας Αμμοχώστου, μέχρι το όριο της γραμμής κατάπαυσης του πυρός παρά τον Κάτω Πύργο Τηλλυρίας. Δεν καταρτίστηκαν συγκεκριμένοι Θεματικοί Χάρτες για αυτή τη Χωρική Ενότητα.

4.2.7 Χωρική Ενότητα VII

Καλύπτει τα υπόλοιπα θαλάσσια ύδατα της Δημοκρατίας, μέχρι το εξωτερικό όριο της ΑΟΖ της Κ.Δ. Σύμφωνα με τους Θεματικούς Χάρτες, στη Χωρική Ενότητα VII περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Μεγαλύτερο τμήμα περιοχής δικτύου Natura 2000 και συγκεκριμένα:
 - α) ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024)
- Θαλάσσια προστατευόμενη περιοχή (NATURA, SPAMI, FRA, Τεχνητοί ύφαλοι)
- Προτεινόμενα υποθαλάσσια καλώδια ηλεκτρισμού
- Ερευνητικά τεμάχια υδρογονανθράκων
- Προτεινόμενοι αγωγοί φυσικού αερίου
- Προτεινόμενη περιοχή διερεύνησης ΑΠΕ
- Διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας
- Θαλάσσιες διαδρομές πλοίων (υψηλή και μέτρια κυκλοφορία)

Ως αναφέρθηκε στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ, σημειώνεται ως σημαντική σύγκρουση η αλληλεπικάλυψη τμήματος της ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, με τμήμα της ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024). Αξιολογήθηκε επίσης το θέμα χωροθέτησης της προτεινόμενης περιοχής διερεύνησης ΑΠΕ πριν την ολοκλήρωση της μελέτης της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας για καθορισμό περιοχών σημαντικών για τα θαλάσσια πτηνά. Σύμφωνα με τις απόψεις της Υ.Θ.Π. ως αποστάληκαν στις 13/11/2023, «σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία που αφορούν την πτηνοπανίδα (θαλασσοπούλια), η συγκεκριμένη περιοχή δε φαίνεται να είναι απαγορευτική για σκοπούς διερεύνησης ανάπτυξης τέτοιων έργων. Στην περίπτωση που μελλοντικά προκύψουν νέα στοιχεία και δεδομένα αυτά θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη διενέργεια των απαραίτητων μελετών / αξιολογήσεων». Επίσης, σύμφωνα με τις απόψεις της Υ.Θ.Π. ημερ. 8/11/2023, «στην περίπτωση ανάπτυξης έργων εντός της περιοχής «Ωκεανίς» (ΤΚΣ και ΖΕΠ) θα πρέπει να ακολουθηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης».

5. Επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ

Το Σχέδιο του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού, αξιολογήθηκε ότι στο σύνολό του θα έχει συνολικά θετική συνεισφορά στην προστασία του περιβάλλοντος. Σε στρατηγικό επίπεδο, συνοψίζοντας την αξιολόγηση όλων των μέτρων του Σχεδίου του ΘΧΣ προκύπτει ότι το Σχέδιο όπως έχει καταρτιστεί δεν αναμένεται να έχει μεγάλης κλίμακας και μεγάλης έντασης αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον της Κύπρου. Οι περιβαλλοντικοί στόχοι που αφορούν όχι μόνο τη διατήρηση της φύσης και της βιοποικιλότητας, αλλά και την προώθηση της ποιότητας του θαλάσσιου περιβάλλοντος, ενσωματώνονται με τις αναπτυξιακές ανάγκες της οικονομικής δραστηριότητας.

Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, επισημαίνεται πώς ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός, ο οποίος αναπτύσσεται μέσω της προσέγγισης του οικοσυστήματος, είναι απαραίτητος για να εξασφαλιστεί μακροπρόθεσμα μια βιώσιμη ισορροπία μεταξύ της φύσης και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, όπως η αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια, οι θαλάσσιες μεταφορές, καθώς και οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται με ταχείς ρυθμούς, όπως η εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων, η υπεράκτια αιολική ενέργεια, και οι οποίες, ως εκ τούτου, πρέπει να αξιολογηθούν σε μια προοπτική αύξησης του αφιερωμένου χώρου. Μέσω της ΣΜΠΕ ήταν εφικτός ο εντοπισμός και η αξιολόγηση πολλών δυνητικών συνεργειών και συνοχών, καθώς επίσης και ορισμένες δυνητικές ασυνέπειες που σχετίζονται με σημειακά στοιχεία τα οποία αποτυγχάνουν να ενσωματώσουν τέλεια με τους περιβαλλοντικούς στόχους του ΘΧΣ και τους ειδικούς στόχους του ΘΧΣχ.

Στη ΣΜΠΕ αναφέρονται οι ακόλουθες επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή του ΘΧΣχ ανά Χωρική Ενότητα, σύμφωνα με τη μελέτη συγκρούσεων / συμβατοτήτων που εκπονήθηκε και σύμφωνα με τη συνολική εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου της ΣΜΠΕ.

5.1 Πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ στη Χωρική Ενότητα Ι

Πιο κάτω γίνεται αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου στην Χωρική Ενότητα Ι, λαμβάνοντας υπόψη τις

συγκρούσεις / συμβατότητες των χρήσεων και δραστηριοτήτων που θα λαμβάνουν χώρα στις προτεινόμενες ζώνες, με τις σημαντικότερες να είναι:

5.1.1 Χωροθέτηση ζώνης κολύμβησης και αναψυχής σε αρκετές περιπτώσεις μαζί με τη ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση.

Η εν λόγω χωροθέτηση είναι επόμενη, εφόσον η ζώνη έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση αφορά την αποτύπωση των υφιστάμενων έργων ακτοπροστασίας, τα οποία εκπονούνται με στόχο την προστασία της ακτής από διάβρωση, βελτιώνοντας κατ' επέκταση το παραλιακό μέτωπο στο οποίο κατασκευάζονται. Η εν λόγω αλληλεπικάλυψη ζωνών κρίνεται ότι δε θα επιφέρει οποιεσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις.

Ως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, η χωροθέτηση ζωνών έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση αντικατοπτρίζουν την αποτύπωση των υφιστάμενων κατασκευών και συνεπώς δεν αναμένεται να επιφέρουν περαιτέρω αρνητικές επιπτώσεις στην ακεραιότητα του εδάφους και στην αλλοίωση των υδρογραφικών χαρακτηριστικών των περιοχών, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα γίνουν επιπρόσθετες κατασκευές.

5.1.2 Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000 «ΕΖΔ Χερσόνησος Ακάμα» και «ΕΖΔ Πόλις Γιαλιά»

Εντός των περιοχών κολύμβησης και αναψυχής, με Διάταγμα της αρμόδιας Αρχής, καθορίζονται σε ετήσια βάση οι περιοχές λουόμενων, όπου λαμβανομένων υπόψη των προνοιών των Διαταγμάτων για τις εν λόγω περιοχές, λαμβάνουν χώρα συναφείς δραστηριότητες αναψυχής, όπως θαλάσσια αθλήματα (water sports), κολύμβηση με αναπνευστήρα (snorkeling), ελεύθερες καταδύσεις κ.α. Επίσης, στις περιοχές αυτές υπάρχουν ή θα μπορούν να αναπτυχθούν στο μέλλον άλλες συναφείς υποδομές αναψυχής, όπως για παράδειγμα αποβάθρες σύμφωνα με τις πρόνοιες της οικείας νομοθεσίας. Η εν λόγω χωροθέτηση της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής εντός των περιοχών Natura 2000, έλαβε υπόψη τα σχετικά διατάγματα της αρμόδιας αρχής για καθορισμό των περιοχών λουομένων, συνεπώς αφορούν αποτύπωση υφιστάμενης χρήσης / δραστηριότητας.

Ως εκτιμήθηκε στη ΜΕΟΑ, η χωροθέτηση της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής αντιστοιχεί σε ποσοστά κατάληψης των περιοχών Natura 2000 ως ακολούθως:

- Περίπου 0.4% για την χερσόνησο ΕΖΔ και ΖΕΠ Ακάμα
- Περίπου 0.6% για την περιοχή Πόλις-Γιαλιά

Στην περιοχή Πόλις-Γιαλιά υπάρχουν 2 υφιστάμενες οργανωμένες παραλίες με σχετικές υποδομές στο παράκτιο μέρος, ενώ δεν εντοπίζονται δραστηριότητες θαλάσσιων αθλημάτων. Σημειώνεται ότι η εν λόγω περιοχή του δικτύου Natura 2000 αποτελεί την κύρια περιοχή ωτοκίας των χελώνων *Caretta caretta* και *Chelonia mydas*. Σχετικές επιπτώσεις με τις πιο πάνω συγκρούσεις αφορούν:

- Όχληση από φωτορύπανση στις περιοχές φωλεοποίησης των θαλάσσιων χελώνων, επηρεάζοντας την κατανομή των φωλιών κατά μήκος της ακτογραμμής, τη φάση της φωλεοποίησης και την αύξηση της δραστηριότητας των θηρευτών των νεοσσών. Αύξηση αποπροσανατολισμού θαλασσιών χελώνων.
- Συγκρούσεις με μηχανοκίνητα σκάφη.
- Έμμεσες επιπτώσεις λόγω καταπάτησης και υπερχρήσης των παράκτιων οικοτόπων, αφαίρεσης και απομάκρυνσης παράκτιων φυτών, άλλες ανθρώπινες διαταράξεις που μπορούν να

οδηγήσουν σε απώλεια βιοποικιλότητας όπως μείωση της κάλυψης και αναγέννησης της βλάστησης και αλλαγή της σύνθεσης των ειδών. Επηρεασμός ειδών χλωρίδας *Ipomoea imperati* και *Panocratium maritimum*, το είδος πανίδας *Acanthodactylus schreiberi* και οι παράκτιοι οικότοποι 1210,1310, 2110, 2210, 2230 και 2260.

Στην περιοχή της Χερσονήσου του Ακάμα υπάρχουν 3 ζώνες κολύμβησης και αναψυχής με τις 2 να βρίσκονται στη βόρεια πλευρά της χερσονήσου όπου υπάρχει έντονη τουριστική δραστηριότητα και μία στην νοτιοδυτική πλευρά αυτής κοντά στην περιοχή Αγίου Γεωργίου Πέγεια. Για τη ζώνη κολύμβησης και αναψυχής στην περιοχή Αγίου Γεωργίου Πέγεια δεν αναμένεται οποιαδήποτε επιπρόσθετη σημαντική αρνητική επιρροή στην περιοχή, λόγω του ότι εκεί δεν υπάρχει σημαντική παρουσία σκαφών αναψυχής. Στη βόρεια πλευρά της χερσονήσου παρατηρείται το αντίθετο, συνεπώς αναμένονται οι ακόλουθες αρνητικές επιπτώσεις:

- Επιπτώσεις στα λιβάδια Ποσειδωνίας λόγω της αγκυροβόλησης σκαφών.
- Αντίστοιχες επιπτώσεις αναμένονται λόγω μελλοντικής χωροθέτησης πλωτών χώρων αναψυχής.
- Ηχορύπανση από το θόρυβο των μηχανών των πλοίων αναψυχής και επηρεασμός θαλάσσιων θηλαστικών και κητωδών.
- Πιθανή συσσώρευση χημικών ουσιών λόγω των αντιρρυπαντικών χρωμάτων (antifouling paints) που χρησιμοποιούνται στα πλοία.
- Πιθανή απειλή ειδών καθορισμού της πτηνοπανίδας της χερσονήσου Ακάμα, λόγω των πλαστικών αποβλήτων, λόγω απώλειας ενδαιτημάτων εξαιτίας της έντονης τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή (π.χ. υποδομές θαλάσσιων αθλημάτων), εξαιτίας ναυτιλιακών ατυχημάτων και λόγω της τυχαίας ή σκόπιμης απόρριψης πετρελαίου στη θάλασσα κατά τη διέλευση των σκαφών και των πλοίων αναψυχής.
- Επηρεασμός θαλάσσιου οικότοπου 8330 από δομές αθλητισμού και αναψυχής, δραστηριότητες ερασιτεχνικής αλιείας, οικιστικές ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες και κατασκευές που παράγουν θαλάσσια μακρο και μικροσωματιδιακή ρύπανση (π.χ. πλαστικές σακούλες, φελιζόλ).
- Αντίστοιχες επιπτώσεις ως περιγράφηκαν πιο πάνω (για την περιοχή Πόλις Γιαλιά) και τον επηρεασμό από τις τουριστικές δραστηριότητες.

5.1.3 Χωροθέτηση ζώνης κολύμβησης και αναψυχής μαζί με ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων

Η εν λόγω αλληλεπικάλυψη ζωνών κρίνεται ότι δε θα επιφέρει οποιεσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις, λόγω του ότι οι δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα τόσο στο χώρο της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής (περιοχές λουομένων), όσο και στη ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων είναι υφιστάμενες και συνάδουν. Συνεπώς, δεν αναμένεται να έχουν οποιαδήποτε σημαντική επίπτωση στο φυσικό, ιστορικό, παραδοσιακό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

5.1.4 Χωροθέτηση ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων μεταξύ τριών περιοχών του δικτύου Natura 2000.

Κατά τη διάρκεια αξιολόγησης τόσο της ΣΜΠΕ, όσο και της ΜΕΟΑ έγινε αναφορά στη χωροθέτηση της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων μεταξύ των ορίων των περιοχών Natura 2000 της Χωρικής Ενότητας Ι. Διευκρινίστηκε ότι η ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων, ως εισηγείται μέσα από το ΘΧΣχ αφορά μέρος της υφιστάμενης λιμενικής περιοχής ως αυτή καθορίζεται από την οικεία νομοθεσία της Αρχής Λιμένων Κύπρου, τα όρια της οποίας είναι ήδη καθορισμένα και δεν μπορούν να διαφοροποιηθούν. Στο πλαίσιο του ΘΧΣχ καθορίστηκε συγκεκριμένη ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων όπου θα χωροθετούνται τα λιμάνια και οι λιμενικές εγκαταστάσεις, τα αγκυροβόλια

και άλλες συναφείς δραστηριότητες και έργα των θαλάσσιων μεταφορών. Κατά τις διαβουλεύσεις με τα αρμόδια τμήματα και κατά την κατάθεση απόψεων και διευκρινήσεων στις επιτροπές Ad Hoc και ΣΕΠΕ, τονίστηκε ότι κατά τον καθορισμό των ορίων της εν λόγω ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων λήφθηκαν σοβαρά υπόψη τα όρια των περιοχών του δικτύου Natura 2000 και για το λόγο αυτό η εν λόγω ζώνη δεν εμπίπτει στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 της Χωρικής Ενότητας Ι.

Επίσης, κατά τη διάρκεια αξιολόγησης έγινε αναφορά στο αγκυροβόλιο που χωροθετείται εντός των ορίων της ΕΖΔ Πόλις – Γιαλιά και εκτός των ορίων της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, ως αποτυπώθηκε στους θεματικούς χάρτες και διευκρινίστηκε ότι αυτό είναι υφιστάμενο, αν και δεν χρησιμοποιείται στην παρούσα φάση. Επίσης, διευκρινίστηκε ότι με την έγκριση του ΘΧΣχ, το συγκεκριμένο αγκυροβόλιο θα αξιολογηθεί κατάλληλα σε επίπεδο έργου, από την αρμόδια αρχή, για να αποφασιστεί κατά πόσον θα ακυρωθεί ή θα μετακινηθεί εντός της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων. Για το λόγο αυτό δεν κρίθηκε ότι η εν λόγω χωροθέτηση ως προτείνεται στο ΘΧΣχ θα επιφέρει οποιοσδήποτε περαιτέρω περιβαλλοντικές επιπτώσεις, λόγω του ότι οι εν λόγω δραστηριότητες είναι υφιστάμενες και αναφέρεται επιπρόσθετα ως θετικό χαρακτηριστικό η προώθηση βιώσιμων μορφών τουρισμού, ως ένας εκ των στρατηγικών στόχων του ΘΧΣχ, το οποίο εκτιμάται ότι θα βελτιώσει ενδεχομένως την υφιστάμενη κατάσταση.

5.1.5 Χωροθέτηση ζώνης απαγόρευσης αλιείας εντός περιοχών του δικτύου Natura 2000

Οι ζώνες απαγόρευσης αλιείας ως αναφέρονται στο Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο αποτελούν τις Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές, οι οποίες είναι γεωγραφικά οριοθετημένες περιοχές στη θάλασσα που καθορίστηκαν σύμφωνα με τα σχετικά διατάγματα του Περί Αλιείας Νόμου (ΚΕΦ.135) και έχουν ως στόχο τη διατήρηση της φύσης και της βιοποικιλότητας, αλλά και του αλιευτικού αποθέματος. Συνεπώς, η εν λόγω αλληλεπικάλυψη ζωνών λόγω της περαιτέρω διασφάλισης της προστασίας και διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος εκτιμάται ότι θα έχει μόνο θετικό αντίκτυπο. Επίσης, σύμφωνα με τη συνολική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σημειώνεται περαιτέρω ότι η μη διέλευση σκαφών στις περιοχές απαγόρευσης αλιείας συμβάλει έμμεσα στη μείωση της χημικής ρύπανσης από σκάφη και της ρύπανσης από απορρίμματα, λόγω τυχαίων και μη απορρίψεων αυτών.

5.2 Πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ στη Χωρική Ενότητα II

Στο συγκεκριμένο Κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου στην Χωρική Ενότητα II, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκρούσεις / συμβατότητες των χρήσεων και δραστηριοτήτων που θα λαμβάνουν χώρα στις προτεινόμενες ζώνες, με τις σημαντικότερες να είναι:

5.2.1 Χωροθέτηση ζωνών προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων εντός της περιοχής Natura 2000 Χερσόνησος Ακάμα

Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ οι ενάλιες αρχαιότητες βρίσκονται διάσπαρτες στον παράκτιο και θαλάσσιο χώρο της Κύπρου, εντός όλων των γεωγραφικών ενοτήτων. Μέσω του ΘΧΣ επιδιώκεται η προστασία και ασφαλής διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, με τη δημιουργία ζωνών προστασίας γύρω από αριθμό τεκμηριωμένων αρχαιολογικών θέσεων, όπου απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις, όπως η αγκυροβόληση σκαφών και η αλιεία. Νοείται ότι ο ΘΧΣ δεν περιλαμβάνει όλες τις θέσεις ενάλιων αρχαιοτήτων, εφόσον η καταγραφή και τεκμηρίωση αυτών είναι συνεχής. Θαλάσσιες δραστηριότητες σε περιοχές εκτός των ζωνών προστασίας, θα πρέπει να πραγματοποιούνται

σύμφωνα με τους όρους που τίθενται από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία αναφορικά με αρχαιότητες. Λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με τα σχετικά διατάγματα τίθενται σε εφαρμογή απαγορεύσεις δραστηριοτήτων που επηρεάζουν το θαλάσσιο περιβάλλον (π.χ. αγκυροβόληση και αλιεία), γίνεται αντιληπτό ότι η εν λόγω αλληλεπικάλυψη ζωνών έχει μόνο θετικό πρόσημο.

5.2.2 Χωροθέτηση ζώνης κολύμβησης και αναψυχής εντός της περιοχής Natura 2000 Χερσόνησος Ακάμα

Ισχύουν τα όσα αναφέρονται στο 5.1.2.

5.2.3 Χωροθέτηση ζώνης απαγόρευσης αλιείας εντός περιοχών του δικτύου Natura 2000

Η εν λόγω χωροθέτηση εκτιμάται ότι θα έχει μόνο θετικό αποτέλεσμα, λόγω της περαιτέρω ενίσχυσης της προστασίας και διατήρησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Σχετική απάντηση δόθηκε στο 5.1.5.

5.2.4 Χωροθέτηση ζώνης κολύμβησης και αναψυχής σε αρκετές περιπτώσεις μαζί με τη ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση.

Δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις από αυτή τη συνύπαρξη χρήσεων / δραστηριοτήτων. Σχετική απάντηση δόθηκε στο 5.1.1.

5.2.5 Αλληλεπικάλυψη μικρού τμήματος ζώνης υποδομών σκαφών αναψυχής με ζώνη έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση

Στη ΣΜΠΕ δε γίνεται οποιαδήποτε αναφορά σε επιπτώσεις από αυτή τη συνύπαρξη χρήσεων / δραστηριοτήτων. Όμως γίνεται αντιληπτό ότι εφόσον τα έργα ακτοπροστασίας είναι υφιστάμενα, στην περίπτωση που θα αξιολογηθεί το προτεινόμενο έργο μαρίνας στην εν λόγω περιοχή, τότε θα πρέπει να ληφθούν υπόψη στο σχεδιασμό, τόσο τα εν λόγω έργα ακτοπροστασίας, όσο και οι συναθροιστικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τη συγκεκριμένη συνύπαρξη χρήσεων και δραστηριοτήτων, έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι δεν θα επηρεαστεί το θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον.

5.2.6 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, με τη ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων, τη ζώνη κολύμβησης και αναψυχής και τη ζώνη έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση

Ως αναφέρθηκε πιο πάνω η συνύπαρξη χρήσεων και δραστηριοτήτων της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής τόσο με τη ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων, όσο και με τη ζώνη έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση εκτιμάται ότι δε θα επιφέρει οποιεσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις, λόγω του ότι οι εν λόγω χρήσεις / δραστηριότητες είναι υφιστάμενες και χαρακτηρίζονται από συνάφεια. Όσον αφορά τον επηρεασμό της χωροθέτησης των πιο πάνω ζωνών με τις περιοχές όπου υπάρχει σημαντικό αρχαιολογικό ενδιαφέρον, δηλαδή τη ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων, στη ΣΜΠΕ αναφέρεται ότι οι επιπτώσεις που αναμένεται να προκύψουν από τις εν λόγω χωροθετήσεις είναι ουδέτερες, ακριβώς λόγω του ότι οι συγκεκριμένες χρήσεις και δραστηριότητες είναι υφιστάμενες. Συνεπώς, δεν αναμένεται οποιαδήποτε επίπτωση στο φυσικό, ιστορικό, παραδοσιακό, ανθρωπογενές περιβάλλον από τη συνύπαρξη των εν λόγω ζωνών.

5.2.7 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής, με τη ζώνη έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση, της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, τη ζώνη προσαυγιάλωσης καλωδίων και τη ζώνη απαγόρευσης αλιείας

Η δημιουργία ζώνης προστασίας καλωδίων προτείνεται στο ΘΧΣχ με στόχο την αποφυγή πιθανών συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες στο μέλλον και την προστασία μελλοντικών αγωγών και καλωδίων εντός συγκεκριμένων περιοχών. Δεν αναμένεται να προκύψει οποιαδήποτε αρνητική επίπτωση από την εν λόγω συνύπαρξη χρήσεων και δραστηριοτήτων, με μόνη εξαίρεση ίσως το μικρό τμήμα της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων που εφάπτεται του τμήματος ζώνης απαγόρευσης αλιείας (θέματα αγκυροβόλησης). Όμως διευκρινίζεται πως όλες οι χρήσεις και δραστηριότητες που χωροθετούνται στην εν λόγω περιοχή είναι υφιστάμενες, με εξαίρεση τη ζώνη που χωροθετήθηκε για την προστασία καλωδίων.

5.2.8 Θαλάσσια Περιοχή Μουλιά πλησίον ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, ζώνης απαγόρευσης αλιείας και ζώνης προστασίας καλωδίων

Το κύριο χαρακτηριστικό της θαλάσσιας περιοχής Μουλιά είναι τα λιβάδια Ποσειδωνίας, με κύριες προτεραιότητες της περιοχής, τη διατήρηση αυτών των λιβαδιών σε εξαιρετική κατάσταση. Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, η χωροθέτηση ζώνης προστασίας καλωδίων πλησίον της Θαλάσσιας Περιοχής Μουλιά δεν αναμένεται να επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις, λόγω του ότι η περιοχή επηρεασμού κατά τη φάση πόντισης των καλωδίων θα είναι η περιοχή από όπου θα περάσει το καλώδιο και η οποία περιοχή δεν εμπίπτει εντός των ορίων της Θαλάσσιας Περιοχής Μουλιά.

Στη φάση αξιολόγησης της ΣΜΠΕ, η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας αναφέρθηκε στη σημαντικότητα της περιοχής γύρω από τις νησίδες Μουλιά για την πτηνοπανίδα και τόνισε τη σημασία λήψης σχετικών προνοιών έτσι ώστε να μην περιληφθεί αγκυροβόλιο.

5.2.9 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας, με την ΕΖΑ και ΖΕΠ Ωκεανίς και τη ζώνη έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Η συνύπαρξη των χρήσεων και δραστηριοτήτων των εν λόγω ζωνών αποτυπώνουν την υφιστάμενη κατάσταση, όμως δεν μπορεί να αγνοηθεί το γεγονός ότι η περιοχή του δικτύου Natura 2000 Ωκεανίς ενδέχεται επηρεαστεί τόσο από τη θαλάσσια κυκλοφορία, όσο και από το ενδεχόμενο διενέργειας οποιονδήποτε εργασιών εξερεύνησης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων. Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, οι διάδρομοι θαλάσσιας κυκλοφορίας καλύπτουν ένα ποσοστό κατάληψης της εν λόγω περιοχής Natura σε ποσοστό 9.19%, ενώ η ζώνη έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων (μέρος ερευνητικού τεμαχίου 01) καλύπτει ποσοστό 22.02%. Διευκρινίζεται ότι τα εν λόγω ποσοστά αφορούν την κατάληψη σε όλη την επηρεαζόμενη έκταση της Ωκεανίς και όχι μόνο το τμήμα που εμπίπτει στη Χωρική Ενότητα II.

Ως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, οι κυριότερες απειλές και πιέσεις από τη χωροθέτηση των διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας είναι η ρύπανση από απορρίμματα και στερεά απόβλητα (υψηλός κίνδυνος) και σε μικρότερο βαθμό η οχληρία και η ηχορύπανση από τα σκάφη. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρονται ως αρνητικές επιπτώσεις η πιθανή σύγκρουση μεταξύ πλοίων και θαλάσσιων χελωνών ή/και θαλάσσιων θηλαστικών, η οποία ενδεχομένως να προκαλέσει τραυματισμό ή και θάνατο των ζώων. Επίσης στην περιοχή θα αυξηθεί ο υποθαλάσσιος θόρυβος, ο οποίος θα έχει αρνητική επίπτωση κυρίως στα θηλαστικά. Ακόμη, αρνητικές επιπτώσεις προκύπτουν και από πετρελαιοκηλίδες από ναυτιλιακά ατυχήματα. Οι πετρελαιοκηλίδες αποτελούν επίσης σημαντική απειλή ιδίως για τα θαλασσοπούλια, άλλα και τα μεταναστευτικά πουλιά αφού η επαφή τους με το πετρέλαιο που επιπλέει στην επιφάνεια του νερού μπορεί να προκαλέσει την άμεση θνησιμότητα τους μέσω ασφυξίας.

Όσον αφορά τη σύγκρουση της ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων αναφέρεται ο επηρεασμός των ειδών *Tursiops truncatus* και *Monachus monachus*, από το θόρυβο που σχετίζεται με ανθρωπίνες δραστηριότητες πέραν της ναυσιπλοΐας, όπως για παράδειγμα τις σεισμικές και γεωτεχνικές έρευνες, τις εκσκαφές και γεωτρήσεις, τις δραστηριότητες παραγωγής και μεταφοράς ενέργειας που παράγουν φως, θερμότητα και άλλες μορφές ρύπανσης. Τα είδη *Chelonia mydas* και *Caretta caretta* ενδέχεται επίσης να επηρεαστούν από τέτοιες μορφές ρύπανσης. Επίσης, γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις ρύπανσης από μολυσματικές ουσίες, όπως πλαστικό, στη θνησιμότητα που συνδέεται με τη φλόγα από τις φωτοβολίδες αερίου και τη σύγκρουση με υποδομές, τη σύγκρουση πτηνών με υπεράκτιες πλατφόρμες και στη θνησιμότητα που συνδέεται με τον πυρσό καύσης αερίου.

Στη ΣΜΠΕ γίνεται αναφορά ότι στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει ενεργή άδεια για το εν λόγω ερευνητικό τεμάχιο, ενώ είναι πιθανόν να μην διενεργηθούν οποιεσδήποτε εργασίες εξερεύνησης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στην περιοχή που εμπίπτει εντός της προστατευόμενης περιοχής «Ωκεανίς» καθώς δεν υπάρχουν θετικές ενδείξεις ύπαρξης κοιτασμάτων υδρογονανθράκων. Επίσης, σύμφωνα με τις απόψεις της Υ.Θ.Π. ημερ. 8/11/2023, «στην περίπτωση ανάπτυξης έργων εντός της περιοχής «Ωκεανίς» (ΤΚΣ και ΖΕΠ) θα πρέπει να ακολουθηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης».

5.3 Πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ στη Χωρική Ενότητα III

Στο συγκεκριμένο Κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου στην Χωρική Ενότητα III, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκρούσεις / συμβατότητες των χρήσεων και δραστηριοτήτων που θα λαμβάνουν χώρα στις προτεινόμενες ζώνες, με τις σημαντικότερες να είναι:

5.3.1 Χωροθέτηση ζώνης κολύμβησης και αναψυχής πλησίον της ΕΖΔ & ΖΕΠ Ακρωτήριο Άστρο - Πέτρα Ρωμιού (CY5000005)

Ως αναφέρθηκε προηγουμένως, η ζώνη κολύμβησης και αναψυχής χωροθετήθηκε στις περιοχές όπου υπάρχουν ήδη καθορισμένες περιοχές λουομένων, σύμφωνα με διατάγματα της αρμόδιας αρχής. Στη ΣΜΠΕ δε γίνεται αναφορά σε περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν λόγω αυτής της χωροθέτησης πλησίον της ΕΖΔ & ΖΕΠ Ακρωτήριο Άστρο - Πέτρα Ρωμιού (CY5000005), λόγω του ότι στο ΘΧΣχ αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση, συνεπώς οι υφιστάμενες πιέσεις (ως εφαρμόζεται) από τις εν λόγω δραστηριότητες.

5.3.2 Χωροθέτηση ζώνης υδατοκαλλιέργειας εντός ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων

Αντίστοιχα, η προτεινόμενη χωροθέτηση της ζώνης υδατοκαλλιέργειας σε συνύπαρξη με τη ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων εκφράζει την υφιστάμενη κατάσταση αυτών στη συγκεκριμένη περιοχή. Στη ΣΜΠΕ γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις της δραστηριότητας της υδατοκαλλιέργειας στα ύδατα, αναφέροντας το θέμα της αύξησης της συγκέντρωσης των θρεπτικών στην περιοχή, της συγκέντρωσης των σκουπιδιών και άλλων αποβλήτων, λόγω των δικτύων των μονάδων υδατοκαλλιέργειας και της διέλευσης των σκαφών των υδατοκαλλιεργητών. Όμως δεν εκτιμάται ότι θα προκύψουν οποιεσδήποτε περαιτέρω επιπτώσεις από τη συνύπαρξη των εν λόγω χρήσεων και δραστηριοτήτων στη Χωρική Ενότητα III, λόγω του ότι αυτές είναι υφιστάμενες. Επιπρόσθετα, η προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης της δραστηριότητας της υδατοκαλλιέργειας, σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους του ΘΧΣ εκτιμάται ότι θα έχει θετικό αντίκτυπο. Πέραν τούτου, γίνεται αναφορά

και στο ότι η ενδεχόμενη χωροθέτηση της ζώνης υδατοκαλλιέργειας σε άλλη περιοχή, πέραν της υφιστάμενης θα επέφερε νέες επιπτώσεις για εκείνη την περιοχή, συνεπώς είναι προτιμότερη από κάθε άποψη η διατήρηση αυτών των μονάδων στην περιοχή που προτείνεται στο ΘΧΣχ.

5.3.3 Χωροθέτηση ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, μαζί με ζώνη κολύμβησης και αναψυχής και ζώνη έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση

Η συνύπαρξη χρήσεων και δραστηριοτήτων της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής τόσο με τη ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων, όσο και με τη ζώνη έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση εκτιμάται ότι δε θα επιφέρει οποιοσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις, λόγω του ότι οι εν λόγω χρήσεις / δραστηριότητες είναι υφιστάμενες και χαρακτηρίζονται από συνάφεια.

5.3.4 Χωροθέτηση ζώνης απαγόρευσης αλιείας, με ζώνη κολύμβησης και αναψυχής, ζώνη έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση και πολύ μικρό τμήμα της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων

Δεν αναμένεται να προκύψει οποιαδήποτε αρνητική επίπτωση από την εν λόγω συνύπαρξη χρήσεων και δραστηριοτήτων, με μόνη εξαίρεση ίσως το πολύ μικρό τμήμα της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων που εφάπτεται του τμήματος ζώνης απαγόρευσης αλιείας (θέματα αγκυροβόλησης). Όμως διευκρινίζεται πως όλες οι χρήσεις και δραστηριότητες που χωροθετούνται στην εν λόγω περιοχή είναι υφιστάμενες και συνεπώς εκτιμάται ότι δεν θα προκύψουν περαιτέρω επιπτώσεις από την εν λόγω χωροθέτησή τους.

5.3.5 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων της ζώνης απαγόρευσης αλιείας, της ζώνης προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων και της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής

Η χωροθέτηση της ζώνης προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων με τη ζώνη απαγόρευσης αλιείας κρίνεται ότι θα έχει μόνο θετικές επιπτώσεις λόγω των άμεσων και έμμεσων θετικών επιπτώσεων που προκύπτουν από την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος σύμφωνα με διατάγματα δύο νομοθεσιών. Επίσης, ως αναφέρθηκε σχετικά η σύγκρουση των χρήσεων και δραστηριοτήτων της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής τόσο με τη ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων, όσο και με τη ζώνη απαγόρευσης αλιείας, ως προτείνεται στο ΘΧΣχ εκτιμάται ότι δεν θα επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην εν λόγω περιοχή, λόγω του ότι οι εν λόγω δραστηριότητες είναι υφιστάμενες.

Στη ΣΜΠΕ γίνεται αναφορά στο ότι η εποχικότητα των τουριστικών δραστηριοτήτων ενδέχεται να επηρεάσει την ένταση των επιπτώσεων (π.χ. ρύπανση από απορρίμματα), όμως γίνεται αντίστοιχη αναφορά στο θετικό πρόσημο που θα δώσει η εφαρμογή του ΘΧΣχ λόγω της προώθησης βιώσιμων μορφών τουρισμού, σύμφωνα με τους στρατηγικούς του στόχους. Γίνεται επίσης αναφορά στο γεγονός ότι η δημιουργία ζώνης κολύμβησης και αναψυχής κοντά σε περιοχές ενάλιων αρχαιοτήτων θα έχει θετικό αντίκτυπο, λόγω της προαγωγής της προβολής των αρχαιοτήτων σε διεθνές επίπεδο. Σημειώνεται ότι στην εν λόγω περιοχή δεν χωροθετούνται υφιστάμενα έργα ακτοπροστασίας. Συνεπώς, δεν αναμένεται οποιαδήποτε επίπτωση στο φυσικό, ιστορικό, παραδοσιακό, ανθρωπογενές περιβάλλον από τη συνύπαρξη των εν λόγω ζωνών, ενώ κρίνεται σε γενικότερο πλαίσιο ότι η συνύπαρξη αυτών θα επιφέρει αριθμό θετικών επιπτώσεων.

5.3.6 Χωροθέτηση ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων με τμήμα της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής και με τη ζώνη έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση

Ως αναφέρθηκε ήδη η εν λόγω συνύπαρξη δραστηριοτήτων δεν αναμένεται να επιφέρει οποιοσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις, λόγω του ότι οι εν λόγω δραστηριότητες είναι υφιστάμενες και χαρακτηρίζονται από συνάφεια.

5.3.7 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας, με την ΕΖΔ και ΖΕΠ Ωκεανός και τη ζώνη έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Ισχύουν τα όσα αναφέρθηκαν στο 5.2.9.

5.4 Πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ στη Χωρική Ενότητα IV

Στο συγκεκριμένο Κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου στην Χωρική Ενότητα IV, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκρούσεις / συμβατότητες των χρήσεων και δραστηριοτήτων που θα λαμβάνουν χώρα στις προτεινόμενες ζώνες, με τις σημαντικότερες να είναι:

5.4.1 Χωροθέτηση ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων με ζώνη υδατοκαλλιέργειας

Ως αναφέρεται στο κείμενο που συνοδεύει τους χάρτες του ΘΧΣχ, μία μονάδα υδατοκαλλιέργειας, η οποία βρίσκεται εντός της λιμενικής περιοχής Μονής, θα συνεχίσει να λειτουργεί στην εν λόγω λιμενική περιοχή και θα μετακινηθεί σε χώρο που έχει υποδειχθεί από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, έτσι ώστε να μην επηρεάζεται η θαλάσσια κυκλοφορία και η αγκυροβολία πλοίων. Σύμφωνα με τα συμπληρωματικά στοιχεία που υποβλήθηκαν, η συγκεκριμένη μονάδα ιχθυοκαλλιέργειας θα εξυπηρετείται από το λιμανάκι εξυπηρέτησης υδατοκαλλιεργητών στο Πεντάκωμο. Επίσης στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ, διευκρινίστηκε ότι η διατήρηση της συγκεκριμένης ιχθυομονάδας στην περιοχή αποφασίστηκε από την Επιτροπή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι δεν ήταν εφικτό να δημιουργηθεί μεγαλύτερη ζώνη υδατοκαλλιέργειας στη συγκεκριμένη περιοχή, λόγω του ότι βρίσκεται εντός λιμενικής περιοχής και αυτό ενδεχομένως να προκαλέσει προβλήματα στη ναυσιπλοΐα και στην αγκυροβολία πλοίων. Όσον αφορά τις ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από αυτή τη χωροθέτηση, αυτές κρίνονται ως ουδέτερες, λαμβάνοντας υπόψη και τη σχετική περιγραφή στο σημείο 5.3.2 της παρούσας Γνωμάτευσης.

5.4.2 Χωροθέτηση ζώνης προστασίας υδάτων αφαλάτωσης με ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων

Εντός της Χωρικής Ενότητας IV υπάρχει υφιστάμενη μονάδα αφαλάτωσης και υφιστάμενοι αγωγοί, με αποτέλεσμα να προκύψει η αναγκαιότητα χωροθέτησης συγκεκριμένης ζώνης για την προστασία των υδάτων αφαλάτωσης, γύρω από το σημείο άντλησης θαλασσινού νερού. Στη ΣΜΠΕ γίνεται αναφορά ότι στη ζώνη υδάτων αφαλάτωσης θα υπάρχει αυξημένη αλατότητα και επηρεασμός της τοπικής βλάστησης. Τόσο η μονάδα αφαλάτωσης, οι αγωγοί, όσο και οι χρήσεις και δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκεί είναι υφιστάμενες, συνεπώς, όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, η επίπτωση της εν λόγω χωροθέτησης αναμένεται να είναι αρνητική με μικρή ένταση.

5.4.3 Χωροθέτηση ζώνης υδατοκαλλιέργειας πλησίον του προτεινόμενου Τόπου Κοινοτικής Σημασίας Αγίου Γεωργίου Αλαμάνου

Στο ΘΧΣχ λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη για οργάνωση των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, με στόχο τη βέλτιστη διαχείριση τους και την άμβλυση των φαινομένων υποβάθμισης του παράκτιου τοπίου, αλλά και του παράκτιου και θαλάσσιου περιβάλλοντος, επιτυγχάνοντας ανάπτυξη μίας οικονομικά βιώσιμης, περιβαλλοντικά συμβατής και κοινωνικά αποδεκτής υδατοκαλλιέργειας. Εντός της Χωρικής Ενότητας IV, προτείνεται η δημιουργία δύο περιοχών ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειών, προκειμένου να καταστεί ελεγχόμενη η άσκηση της δραστηριότητας, με στόχο τη δημιουργία υποστηρικτικών θαλάσσιων και χερσαίων υποδομών, με σκοπό τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας, όπως επίσης και για τη διασφάλιση και διατήρηση των μακροπρόθεσμων προοπτικών περαιτέρω ανάπτυξης του τομέα.

Σύμφωνα με τα υποβληθέντα συμπληρωματικά στοιχεία, στο ΘΧΣχ λήφθηκε υπόψη ο στόχος της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης του εν λόγω τομέα και η μελλοντική ανάγκη επιπρόσθετου χώρου για τοποθέτηση περισσότερων ιχθυοκλωβών και για το λόγο αυτό η ζώνη υδατοκαλλιέργειας που δημιουργείται στην περιοχή των υφιστάμενων μονάδων στο Πεντάκωμο (δυτική περιοχή) επεκτείνεται μέχρι την ισοβαθή των 200 μ, έτσι ώστε με την εξέλιξη της τεχνολογίας να μπορεί στο μέλλον να φιλοξενήσει ιχθυοκλωβούς ανοιχτής θαλάσσης και σε βαθύτερα ύδατα. Στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ ζητήθηκε η εκτίμηση της μέγιστης προβλεπόμενης ετήσιας παραγωγής που θα μπορούσε να φιλοξενήσει η κάθε ζώνη, όμως διευκρινίστηκε ότι αυτό δεν είναι εφικτό στην παρούσα φάση λόγω του ότι η τεχνολογία ιχθυοκλωβών ανοιχτής θαλάσσης βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο και αφετέρου απαιτείται η διενέργεια Μελετών Φέρουσας Ικανότητας και Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον για να καθοριστεί κάτι τέτοιο.

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΣΜΠΕ και ΜΕΟΑ διαφάνηκε ότι η εν λόγω προτεινόμενη ζώνη υδατοκαλλιέργειας ενδέχεται να επηρεάσει τον προτεινόμενο ΤΚΣ «Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου». Ως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, οι οικότοποι καθορισμού (1110, 1120*, 8330) καθώς και το είδος προτεραιότητας *Monachus monachus* ενδέχεται να επηρεαστούν άμεσα από τις υδατοκαλλιέργειες, λόγω της τροποποίησης των παράκτιων συνθηκών για τη θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια, από τα θαλάσσια απορρίμματα που προκύπτουν από τις υδατοκαλλιέργειες και από την εγκατάλειψη των ιχθυοκλωβών των μονάδων υδατοκαλλιέργειας στη θάλασσα (π.χ. εμπόδιος πρόσβασης στις θαλάσσιες σπηλιές – οικότοπος 8330). Επιπρόσθετα, οι υδατοκαλλιέργειες προκαλούν αύξηση της οργανικής ύλης και της ιζηματογένεσης, η οποία επιφέρει αλλαγές στις δομικές ιδιότητες των λιβαδιών Ποσειδωνίας (Οικότοπος 1120*) και κατά συνέπεια, επιφέρει αλλαγές στις συναφείς συγκεντρώσεις μακροπανίδας.

Ως εκτιμήθηκε στο πλαίσιο της ΣΜΠΕ, η εν λόγω προτεινόμενη περιοχή του δικτύου Natura 2000 ενδέχεται να επηρεαστεί από την εν λόγω ζώνη υδατοκαλλιέργειας σε βαθμό κατάληψης 39.13% της έκτασης της περιοχής του ΤΚΣ. Επίσης, σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ η χωροθέτηση της εν λόγω ζώνης υδατοκαλλιέργειας ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τους οικότοπους 1110, 1120*, 1170 και 8330 με τη σημαντικότητα των επιπτώσεων να κρίνεται ως μέτρια-χαμηλή.

Με στόχο τη διατήρηση της υδρόβιας βλάστησης και του υποστρώματος του πυθμένα, στη ΜΕΟΑ προτείνεται όπως γίνει αλλαγή του βορείου ορίου ζώνης της υδατοκαλλιέργειας μέχρι τον δίαυλο που οδηγεί στη λιμενική εγκατάσταση, έτσι ώστε να είναι εκτός του προτεινόμενου ΤΚΣ (50 μέτρα) για διατήρηση και προστασία της περιοχής με τον οικότοπο 1120*. Η εν λόγω εισήγηση παρουσιάστηκε ενώπιον της Ad-hoc Επιτροπής και της Επιτροπής ΣΕΠΕ και βρήκε σύμφωνο το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών για τροποποίηση του βορείου ορίου της εν λόγω ζώνης υδατοκαλλιέργειας.

5.4.4 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, με τη ζώνη ενεργειακού κέντρου και με διαδρόμους θαλάσσιας κυκλοφορίας

Ως αναφέρεται στο κείμενο που συνοδεύει το ΘΧΣχ, η χωροθέτηση των διαδρόμων κυκλοφορίας στην εν λόγω περιοχή είναι επόμενη, λόγω της απαιτούμενης υποστήριξης των δραστηριοτήτων του ενεργειακού κέντρου, ενώ η αποτύπωση της θαλάσσιας κυκλοφορίας συνδράμει θετικά στη διασφάλιση ασφάλειας της ναυσιπλοΐας. Επίσης, στο εν λόγω κείμενο αναφέρεται ότι η σύγκρουση των θαλάσσιων μεταφορών με το περιβάλλον δεν δύναται να ρυθμιστεί χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Όσον αφορά τις συγκρούσεις των εν λόγω ζωνών με τη ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων, δε γίνεται κάποια αναφορά οποιασδήποτε αρνητικής επίπτωσης από την εν λόγω χωροθέτηση, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι χρήσεις και δραστηριότητες της εν λόγω ζώνης είναι υφιστάμενες και κρίνεται ότι δεν έρχονται σε αντίθεση με τις χρήσεις και δραστηριότητες των άλλων δύο ζωνών.

Αξίζει να γίνει αναφορά στην ύπαρξη δύο μονάδων υδατοκαλλιέργειας στην εν λόγω περιοχή (όπως αποτυπώνεται στους θεματικούς χάρτες), σημείο που απαίτησε τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για μετριασμό των συγκρούσεων των δραστηριοτήτων της υδατοκαλλιέργειας με τις δραστηριότητες του ενεργειακού κέντρου. Για το λόγο αυτό, στο υπό εξέταση ΘΧΣχ γίνεται εισήγηση για μετακίνηση αυτών των δύο μονάδων εντός της ζώνης υδατοκαλλιέργειας.

Ως αναφέρεται στο κείμενο που συνοδεύει τους χάρτες του ΘΧΣχ, οι υφιστάμενες μονάδες υδατοκαλλιέργειας που βρίσκονται κοντά στο ενεργειακό κέντρο θα μετακινηθούν εντός της προτεινόμενης δυτικής περιοχής υδατοκαλλιέργειας για να αποφευχθούν οι συγκρούσεις που παρατηρούνται με τη δραστηριότητα της ενέργειας. Επίσης, σύμφωνα με τις απόψεις που λήφθηκαν από την Υπηρεσία Υδρογονανθράκων, «υπάρχει απόφαση του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Υπουργού Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για μετακίνηση τους από την θαλάσσια περιοχή του Ενεργειακού Κέντρου Βασιλικού στην προτεινόμενη ζώνη υδατοκαλλιέργειας που βρίσκεται δυτικά του Ενεργειακού Κέντρου Βασιλικού. Οι εν λόγω εγκαταστάσεις υδατοκαλλιέργειας, επηρεάζουν την ομαλή κίνηση των πλοίων στην περιοχή και ως δραστηριότητα δε συνάδει με τις υφιστάμενες και προγραμματιζόμενες ενεργειακές αναπτύξεις στην περιοχή και γενικά των θαλάσσιων δραστηριοτήτων που θα εκτελούνται στην περιοχή. Ήδη το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας έχει ξεκινήσει, σε συνεργασία με το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών, ενέργειες για τη μετακίνηση των εν λόγω μονάδων».

5.4.5 Χωροθέτηση ζώνης κολύμβησης και αναψυχής πλησίον ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, πλησίον ζώνης ενεργειακού κέντρου και πλησίον ζώνης στρατιωτικών εγκαταστάσεων

Η εν λόγω χωροθέτηση ζώνης κολύμβησης αφορά υφιστάμενη περιοχή λουομένων ως ορίστηκε από σχετικό διάταγμα της αρμόδιας αρχής και ως αποτυπώθηκε στους σχετικούς θεματικούς χάρτες. Στη ΣΜΠΕ γίνεται γενικότερη αναφορά ότι οι ζώνες κολύμβησης και αναψυχής είναι συμβατές με τα τοπικά σχέδια. Ο ορισμός τους προάγει τη συνέχιση της ευημερίας των περιοχών και την αύξηση της απασχόλησης.

Όσον αφορά τις επιπτώσεις στα ύδατα, σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ αναφέρεται ότι οι στρατηγικοί στόχοι του ΘΧΣ που αφορούν τη θαλάσσια ασφάλεια, ναυσιπλοΐα – επιτήρηση δεν επηρεάζουν τα κριτήρια περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των υδάτων. Επίσης, αναφέρεται ότι οι στρατηγικοί στόχοι που

αφορούν τη ζώνη στρατιωτικών εγκαταστάσεων περιλαμβάνει το λιμάνι της ναυτικής βάσης στο Μαρί. Σημειώνεται ότι η ζώνη στρατιωτικών δραστηριοτήτων αναμένεται να επιφέρει ρύπανση των υδάτων λόγω των σκαφών, πρόκληση όχλησης των θαλασσίων ειδών από τον υποθαλάσσιο θόρυβο και ρύπανση από απορρίμματα. Στη ΣΜΠΕ αναφέρεται επιπρόσθετα ότι η ζώνη στρατιωτικών δραστηριοτήτων – ζώνη αποκλεισμού ενδέχεται να επιφέρει περισσότερες επιπτώσεις λόγω της ρύπανσης από πυρομαχικά και λόγω των ηχητικών οχλήσεων. Παρόλα αυτά επισημαίνεται ότι η επίπτωση που αναμένεται να έχει είναι μικρή με αρνητικό πρόσημο, λόγω της χωροθέτησης σε υφιστάμενες δραστηριότητες.

5.4.6 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων με ζώνη διέλευσης αγωγών ενέργειας, διαδρόμους θαλάσσιας κυκλοφορίας και ζώνη έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Ως αναφέρθηκε στο σημείο 5.4.4 η χωροθέτηση των διαδρόμων κυκλοφορίας στην εν λόγω περιοχή είναι επόμενη, λόγω της απαιτούμενης υποστήριξης των δραστηριοτήτων του ενεργειακού κέντρου, ενώ η αποτύπωση της θαλάσσιας κυκλοφορίας συνδράμει θετικά στη διασφάλιση ασφάλειας της ναυσιπλοΐας. Επίσης, στο εν λόγω κείμενο αναφέρεται ότι η σύγκρουση των θαλάσσιων μεταφορών με το περιβάλλον δεν δύναται να ρυθμιστεί χωροταξικά, γι' αυτό οι αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα διαχείρισης και πρόληψης, όπως για την προστασία του περιβάλλοντος. Η χωροθέτηση της ζώνης διέλευσης ενέργειας με τη ζώνη έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων είναι λογική και απαιτούμενη για τις εν λόγω χρήσεις/δραστηριότητες, οι οποίες χαρακτηρίζονται συμβατές. Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ η ζώνη διέλευσης αγωγών ενέργειας εφάπτεται με τη ζώνη του ενεργειακού κέντρου και συμβαδίζει με το σχεδιασμό για την εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων. Η ζώνη ενεργειακού κέντρου βρίσκεται σε υφιστάμενες δραστηριότητες. Οι ζώνες έχουν θετική επίπτωση στον ανθρώπινο πληθυσμό και στην υγεία και συμβαδίζουν με τις υφιστάμενες υποδομές και τους μελλοντικούς σχεδιασμούς.

Επίσης, όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, τυχόν μελλοντικές ποντίσεις αγωγών ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα και στις φυσικές περιοχές, κατά τη φάση πόντισης. Επίσης, στη ζώνη ενεργειακού κέντρου προγραμματίζονται λιμενικά έργα που εξίσου ενδέχεται να επηρεάσουν τη βιοποικιλότητα της περιοχής.

5.4.7 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων, με ζώνη υδατοκαλλιέργειας (νέα) και ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων

Όσον αφορά την νέα προτεινόμενη ζώνη υδατοκαλλιέργειας, στο ΘΧΣχ δημιουργήθηκε ακόμη μία ζώνη ανατολικά του Ενεργειακού Κέντρου, η οποία εισέρχεται σε κάποιο σημείο εντός του θαλάσσιου πεδίου βολής. Η εν λόγω χωροθέτηση έγινε με την εξασφάλιση της σύμφωνου γνώμης του Υπουργείου Άμυνας. Σύμφωνα με το κείμενο που συνοδεύει του χάρτες του ΘΧΣχ η προτεινόμενη ανατολική περιοχή υδατοκαλλιέργειας συνυπάρχει με τμήμα της περιοχής διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων. Η στρατιωτική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή επιτρέπει τη συνύπαρξη με την υδατοκαλλιέργεια, νοουμένου ότι οι όροι λειτουργίας των δραστηριοτήτων θα προκύψουν κατόπιν διαβούλευσης με το Υπουργείο Άμυνας, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής και των περιουσιακών στοιχείων. Σημειώνεται ότι στη Χωρική Ενότητα IV, υπάρχουν δύο περιοχές στις οποίες απορρίφθηκαν πυρομαχικά στο παρελθόν αλλά οι περιοχές αυτές δεν προορίζονται για περαιτέρω απόρριψη πυρομαχικών στο μέλλον.

Επίσης, ως αναφέρεται στο κείμενο του ΘΧΣχ, στη συγκεκριμένη περιοχή υδατοκαλλιέργειας βρίσκονται τοποθετημένα στο βυθό υφιστάμενα τηλεπικοινωνιακά καλώδια. Η χωροθέτηση μονάδων υδατοκαλλιέργειας εντός της περιοχής αυτής στο μέλλον προϋποθέτει τη διενέργεια μελέτης για εντοπισμό της ακριβούς θέσης των καλωδίων έτσι ώστε να αποφεύγεται οποιαδήποτε βλάβη και να μην παρεμποδίζεται η πρόσβαση προς αυτά.

5.4.8 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων της ζώνης διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων, της ζώνης διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων – ζώνη αποκλεισμού, τη ζώνη προστασίας καλωδίων και της ζώνη κολύμβησης και αναψυχής

Στη Χωρική Ενότητα IV, εντοπίζονται υφιστάμενα καλώδια τηλεπικοινωνιών, ενώ υπάρχουν σχεδιασμοί για μελλοντικές υποδομές αυτών. Προτείνεται η χωροθέτηση του χώρου υποδοχής των καλωδίων και των αγωγών για προστασία τους και προς αποφυγή πιθανών συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες στο μέλλον. Η προστασία μελλοντικών αγωγών και καλωδίων θα πρέπει να γίνεται εντός των συγκεκριμένων περιοχών. Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, τυχόν μελλοντικές ποντίσεις καλωδίων/αγωγών ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα νερά.

5.5 Πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ στη Χωρική Ενότητα V

Στο συγκεκριμένο Κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου στην Χωρική Ενότητα II, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκρούσεις / συμβατότητες των χρήσεων και δραστηριοτήτων που θα λαμβάνουν χώρα στις προτεινόμενες ζώνες, με τις σημαντικότερες να είναι:

5.5.1 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων ζώνης διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων, με ζώνη διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων – ζώνης αποκλεισμού, με ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων

Εντός της Χωρικής Ενότητας V βρίσκεται το αρχαίο ναυάγιο του Μαζωτού, για την προστασία του οποίου εκδόθηκε σχετικό διάταγμα από την αρμόδια αρχή και το οποίο λήφθηκε υπόψη κατά την κατάρτιση του ΘΧΣχ, με αποτέλεσμα τη χωροθέτηση ζώνης προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων. Όπως αναφέρεται στο κείμενο που συνοδεύει τους χάρτες του ΘΧΣχ η εν λόγω ζώνη προτάθηκε για την προστασία και ασφαλή διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, μέσα στις οποίες πιθανόν να απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις, σύμφωνα με σχετικό διάταγμα της αρμόδιας αρχής, όπως είναι η αγκυροβολία σκαφών και η αλιεία. Η χωροθέτηση της ζώνης προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων εκτιμάται ότι επιφέρει πρόσθετα οφέλη για το θαλάσσιο περιβάλλον γενικότερα.

Στην περιοχή αυτή υπάρχει τμήμα της περιοχής για στρατιωτική δραστηριότητα. Οι εν λόγω στρατιωτικές δραστηριότητες είναι προϋπάρχουσες. Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, στην εν λόγω ζώνη αναμένεται ρύπανση των υδάτων από σκάφη, υποθαλάσσιος θόρυβος, ρύπανση από απορρίμματα και ατμοσφαιρική ρύπανση. Όμως, ως αναφέρεται η επίπτωση που αναμένεται να έχει είναι μικρή, με αρνητικό πρόσημο, λόγω της χωροθέτησης σε υφιστάμενες δραστηριότητες.

5.5.2 Χωροθέτηση ζώνης διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων, με ζώνη κολύμβησης και αναψυχής, ζώνη έργων προστασίας ακτής από διάβρωση και μικρή ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής

Σε συνέχεια με το σημείο 5.5.1, οι επιπτώσεις που αναμένονται από τις χρήσεις / δραστηριότητες της ζώνης διεξαγωγής στρατιωτικών δραστηριοτήτων έχουν μικρό, αρνητικό πρόσημο, λόγω του ότι αφορούν υφιστάμενη χωροθέτηση. Επίσης, όσον αφορά τη ζώνη κολύμβησης και αναψυχής και αυτές χωροθετούνται σε υφιστάμενες περιοχές λουομένων. Οι επιπτώσεις από την εν λόγω χωροθέτηση είναι τόσο θετικές (π.χ. προώθηση βιώσιμων μορφών τουρισμού, προαγωγή συνέχισης ευημερίας περιοχών, αύξηση απασχόλησης), όσο και αρνητικές (π.χ. εισαγωγή χημικών ενώσεων στο θαλάσσιο περιβάλλον, δημιουργία απορριμμάτων, ένταση πιέσεων λόγω εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας). Επίσης, γίνεται αναφορά στη συμβατότητα της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής με τα τοπικά σχέδια. Όσον αφορά τη χωροθέτηση της ζώνης υποδομών σκαφών αναψυχής, οι δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα εκεί είναι επίσης υφιστάμενες και σε γενικότερο πλαίσιο χαρακτηρίζονται συμβατές με τη ζώνη κολύμβησης και αναψυχής, ενώ η επίπτωση που αναμένεται να έχει η εφαρμογή του ΘΧΣχ χαρακτηρίζεται μικρή με αρνητικό πρόσημο, λόγω του ότι μέσω αυτού θα προωθηθούν αντίστοιχα οι ειδικές μορφές τουρισμού, όπως ο καταδυτικός τουρισμός. Όσον αφορά τη ζώνη έργων ακτοπροστασίας, τα έργα που χωροθετούνται στην εν λόγω ζώνη είναι υφιστάμενα, συνεπώς, εκτιμάται ότι τα υφιστάμενα έργα δεν θα έχουν περαιτέρω αρνητική επίπτωση. Όμως, όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, η πρόθεση για δημιουργία νέων έργων ακτοπροστασίας θα έχει αρνητική επίπτωση. Αναφέρεται ότι αυτά τα έργα δύναται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις, τόσο στην ακεραιότητα του εδάφους, όσο και στην αλλοίωση των υδρογραφικών χαρακτηριστικών των περιοχών.

5.5.3 Χωροθέτηση ζώνης επιστημονικής έρευνας και δοκιμών μαζί με ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης

Όπως αναφέρεται στο κείμενο που συνοδεύει το ΘΧΣχ. εντός της εν λόγω Χωρικής Ενότητας προτείνεται η δημιουργία ζώνης επιστημονικής έρευνας και δοκιμών, στην ευρύτερη περιοχή του αερολιμένα Λάρνακας, για χρήση από ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα ή και άλλους οργανισμούς που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία στην Κύπρο. Οι δραστηριότητες εντός της ζώνης αυτής θα συνυπάρχουν με τις άλλες δραστηριότητες και χρήσεις της περιοχής, όπως για παράδειγμα με την αλιεία και τη ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης και δεν θα πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά την ασφαλή και ομαλή λειτουργία του αερολιμένα Λάρνακας. Επίσης, οι δραστηριότητες εντός της ζώνης αυτής δεν θα πρέπει να επηρεάσουν αρνητικά την περιοχή ή το οικοσύστημα του τεμένους Χαλά Σουλτάν και των 4 παρακείμενων αλυκών τα οποία έχουν ενταχθεί στη Δυνητική Λίστα υποψηφίων περιοχών της UNESCO, για να εγγραφούν στη συνέχεια ως Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO (μικτό μνημείο σύμφωνα με πολιτιστικά και φυσικά κριτήρια). Οι δραστηριότητες εντός της θαλάσσιας ζώνης δεν επιτρέπεται να δημιουργούν μόνιμες ή μη αναστρέψιμες εγκαταστάσεις. Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, οι στρατηγικοί στόχοι του ΘΧΣ που αφορούν τη θαλάσσια επιστημονική έρευνα και καινοτομία θα προκαλέσουν θετικές επιπτώσεις στα κριτήρια βιωσιμότητας τοπίο και πολιτιστική κληρονομιά, μέσω της προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης.

Όσον αφορά τη ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης, αυτή προτείνεται πλησίον υφιστάμενη μονάδας αφαλάτωσης και υφιστάμενων αγωγών αυτής, με στόχο την προστασία τους από νέες δραστηριότητες, διασφαλίζοντας την περιοχή γύρω από το σημείο άντλησης θαλασσινού νερού, για σκοπούς αφαλάτωσης. Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, η ζώνη προστασίας υδάτων αφαλάτωσης έχει αυξημένη αλατότητα και επηρεάζει την τοπική βλάστηση, όμως λόγω του ότι χωροθετήθηκε πλησίον υφιστάμενων αγωγών η επίπτωση αναμένεται να είναι αρνητική με μικρή ένταση.

5.5.4 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων ζώνης κολύμβησης και αναψυχής μαζί με ζώνη λιμενικών δραστηριοτήτων, ζώνη απαγόρευσης αλιείας και τμήμα ζώνης έργων προστασίας της ακτής από διάβρωση

Ισχύουν τα όσα αναφέρθηκαν στα 5.2.7, 5.3.3. και 5.3.4, όσον αφορά τις χρήσεις και δραστηριότητες των πιο πάνω ζωνών.

5.5.5 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων ζώνης κολύμβησης και αναψυχής, με ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής και της ΖΕΠ Αγίας Θέκλας – Λιοπέτρι (CY3000009)

Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, η μόνη προστατευόμενη περιοχή του Δικτύου Natura 2000 που επηρεάζεται από την ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής της Χωρικής Ενότητας V, είναι η ΖΕΠ «Περιοχή Αγία Θέκλα – Λιοπέτρι», λόγω της ύπαρξης της μαρίνας Αγίας Νάπας στην περιοχή. Όπως αναφέρεται στη μελέτη, το είδος καθορισμού της ΖΕΠ *Charadrius leschenaultii* απειλείται κυρίως από ναυτιλιακά ατυχήματα και τυχαία ή σκόπιμη απόρριψη πετρελαίου κατά διέλευση των πλοίων και σκαφών αναψυχής και την καταστροφή ενδαιτημάτων και χώρων τροφοληψίας, λόγω της τουριστικής ανάπτυξης και τη βιομηχανική αναβάθμιση των παράκτιων ενδαιτημάτων (Μαρίνα Αγίας Νάπας).

Το θέμα λήφθηκε δεόντως υπόψη κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης της ΣΜΠΕ. Σύμφωνα με τις απόψεις της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας αναφέρθηκε ότι θα πρέπει να ληφθούν πρόνοιες έτσι ώστε εντός της ΖΕΠ «Αγία Θέκλα-Λιοπέτρι» να παραμείνει η ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής μόνο στο χώρο και μπροστά από τη μαρίνα Αγίας Νάπας και να εξαιρεθεί από την υπόλοιπη περιοχή ΖΕΠ. Για την ομαλή λειτουργία της εν λόγω ζώνης απαιτείται η διατήρηση ενός διαδρόμου κυκλοφορίας προς/από αυτή. Η εν λόγω εισήγηση βρήκε σύμφωνο και το Υφυπουργείο Τουρισμού.

5.5.6 Χωροθέτηση ζώνης απαγόρευσης αλιείας και ζώνης κολύμβησης και αναψυχής

Ισχύουν τα όσα αναφέρθηκαν στο 5.3.4.

5.5.7 Χωροθέτηση ζώνης κολύμβησης και αναψυχής, με ΖΕΠ Κάβο Γκρέκο (CY3000002) και ΕΖΔ Κάβο Γκρέκο (CY3000005) περιλαμβανομένης της προτεινόμενης επέκτασης αυτής και ζώνη απαγόρευσης αλιείας

Όπως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, οι ζώνες κολύμβησης και αναψυχής έχουν χωροθετηθεί σε 2 περιοχές εντός της περιοχής Κάβο Γκρέκο. Η μια περιοχή αφορά υφιστάμενη παραλία και δομές θαλασσίων αθλημάτων και η δεύτερη περιοχή αφορά κυρίως περιοχή ελλιμενισμού σκαφών αναψυχής για σκοπούς κρουαζιέρων μικρής διάρκειας. Στην περιοχή είναι γνωστό ότι υπάρχουν λιβάδια Ποσειδωνίας, φώκιες και θαλάσσιες χελώνες. Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, τα ποσοστά κατάληψης της ζώνης κολύμβησης και αναψυχής ανέρχονται σε πάνω από 1%, ενώ λαμβάνοντας υπόψη και την επέκταση της περιοχής Natura 2000 του Κάβο Γκρέκο, το ποσοστό κατάληψης ανέρχεται στο 4.18%.

Στην εν λόγω περιοχή αναμένονται έντονες επιπτώσεις στα λιβάδια Ποσειδωνίας εξαιτίας της αγκυροβόλησης των σκαφών ή/και των υποψήφιων νέων πλωτών χώρων αναψυχής. Επίσης επιπρόσθετες επιπτώσεις είναι η ηχορύπανση από το θόρυβο των μηχανών των πλοίων αναψυχής, καθώς και πιθανή συσσώρευση χημικών ουσιών λόγω των αντιρρυπαντικών χρωμάτων (antifouling paint) που χρησιμοποιούνται στα πλοία. Επιπρόσθετες επιπτώσεις είναι ο θόρυβος από τις μηχανές των πλοίων και θαλάσσιων σπορ ο οποίος επηρεάζει τους υποθαλάσσιους οργανισμούς. Μελέτες έχουν καταδείξει στατιστικά, μια βιολογική απόκριση στην έκθεση σε θόρυβο. Αυτές περιλάμβαναν αλλαγές στη φωνητική συμπεριφορά των ειδών, μειωμένη αφθονία σε θορυβώδεις βιότοπους,

αλλαγές στην επαγρύπνηση και τη συμπεριφορά αναζήτησης τροφής, καθώς και επιπτώσεις στην ατομική καταλληλότητα και τη δομή των οικολογικών κοινοτήτων.

Οι συγκρούσεις θαλάσσιας πανίδας με πλοία και σκάφη αναψυχής επίσης αποτελούν άμεση επίπτωση. Στα είδη που ενδέχεται να υποστούν μέτριες επιπτώσεις από τις συγκρούσεις, αλλά τα οποία μπορεί να είναι βιώσιμα σε επίπεδο είδους (επειδή πολλές συγκρούσεις είναι μη θανατηφόρες), περιλαμβάνονται και τα κοινά ρινοδέλφια (*Tursiops truncatus*). Άλλες ανθρώπινες παρεμβάσεις και διαταράξεις που αποτελούν κύριες απειλές για την επιβίωση της μεσογειακής φώκιας (*Monachus monachus*) είναι η αυξημένη ανθρώπινη πίεση που εκτοπίζει τις φώκιες από το βιότοπό τους, καταστροφή/αλλοίωση των κατάλληλων ενδιαίτημάτων, συνεχιζόμενη θνησιμότητα λόγω σκόπιμης επίθεσης από τους αλιείς για την εξάλειψη ενός ανταγωνιστή καθώς και παρεμπόδιση αλιεύματα.

Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, στην ΕΖΔ Κάβο Γκρέκο, εντοπίζονται τρεις παράκτιοι οικοτόποι «Μονοετής βλάστηση μεταξύ των ορίων πλημμυρίδας και άμπωτης - 1210», «Απόκρημνες βραχώδεις ακτές της Μεσογείου με βλάστηση με ενδημικά *Limonium* spp. – 1240» και «Μεσογειακά εποχιακά τέλματα» - 3170, οι οποίοι μπορεί να απειλούνται έμμεσα από την Ζώνη κολύμβησης και αναψυχής μέσω της έντονης τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή. Φυσικές επιπτώσεις από τουριστικές δραστηριότητες που επηρεάζουν το παράκτιο περιβάλλον είναι η καταπάτηση και υπερχρήση των παράκτιων οικοτόπων. Η καταπάτηση της βλάστησης και του έδαφος, προκαλούν ζημιές που μπορεί να οδηγήσουν σε απώλεια της βιοποικιλότητας όπως είναι η μείωση της κάλυψης και αναγέννησης της βλάστησης και αλλαγή της σύνθεσης των ειδών.

Στην ΖΕΠ Κάβο Γκρέκο εντοπίζονται επίσης τα θαλασσοπούλια *Egretta garzetta*, *Larus genei* και *Larus audouinii* τα οποία πιθανόν απειλούνται από πλαστικά απόβλητα, την απώλεια ενδιαίτημάτων λόγω της έντονης τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή (π.χ. υποδομές θαλάσσιων αθλημάτων), από ναυτιλιακά ατυχήματα και την τυχαία ή σκόπιμη απόρριψη πετρελαίου στη θάλασσα κατά την διέλευση των σκαφών και πλοίων αναψυχής. Οι δραστηριότητες που επιτρέπονται εντός της ζώνης δύναται να αυξάνονται ανά έτος ανάλογα και με την αύξηση του τουρισμού στη περιοχή.

Όσον αφορά τη χωροθέτηση της ζώνης απαγόρευσης αλιείας, αυτή βασίστηκε στα σχετικά διατάγματα των αρμόδιων αρχών και αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την προστασία, διατήρηση και διαχείριση της εν λόγω περιοχής του δικτύου Natura 2000, του θαλάσσιου περιβάλλοντος, του ιχθυοαποθέματος και της βιοποικιλότητας της περιοχής. Στη ΣΜΠΕ σημειώνεται επιπρόσθετα ότι εντός της Χωρικής Ενότητας V υπάρχουν περιοχές με τουριστικό ενδιαφέρον, όπως αρκετά ναυάγια που λειτουργούν ως τεχνητοί ύφαλοι, καθώς και το υποθαλάσσιο μουσείο «MUSAN» τα οποία αναμένεται να επηρεάσουν θετικά τα κριτήρια περιβαλλοντικής βιωσιμότητας του τοπίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

5.5.8 Χωροθέτηση ΕΖΔ Θαλάσσια Περιοχή Νησιά (CY3000006), με ζώνη κολύμβησης και αναψυχής και ζώνη προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων

Η ζώνη κολύμβησης και αναψυχής σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ καταλαμβάνει ποσοστό 20.42% της ΕΖΔ Θαλάσσιας Περιοχής Νησιά. Σύμφωνα με τη μελέτη, από επιτόπια επίσκεψη που έγινε στην περιοχή διαπιστώθηκε ότι υπάρχουν υφιστάμενες οργανωμένες παραλίες, χώροι ελλιμενισμού αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής και αποβάθρες θαλάσσιων σπορ. Επίσης αναφέρεται ότι στο σχέδιο περιλαμβάνεται και η ανάπτυξη νέων υποδομών για πλωτούς χώρους αναψυχής και παράκτιες υποδομές.

Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ, οι πιο εμφανείς επιπτώσεις οι οποίες αναμένονται στην περιοχή, προέρχονται από την αγκυροβόληση των σκαφών ή/και των υποψήφιων νέων πλωτών χώρων αναψυχής. Σημαντικές επιπτώσεις στα θαλάσσια λιβάδια (*Posidonia oceanica*) φαίνεται να προκαλούνται από το σύρσιμο των αγκυρών και την απόξεση των αλυσίδων των αγκυρών κατά μήκος του πυθμένα, καθώς τα σκάφη ταλαντεύονται μπρος-πίσω. Γενικά αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μετατόπιση των ριζωμάτων ή των φύλλων των φυτών. Επίσης, οι δραστηριότητες συλλογής θαλάσσιων ψαριών και οστρακοειδών (ερασιτεχνική αλιεία) μπορεί να προκαλέσουν φυσική απώλεια και διατάραξη των ενδιαιτημάτων του βυθού όπως του οικοτόπου ύφαλοι (1170). Στην συγκεκριμένη περιοχή η ερασιτεχνική αλιεία αποτελεί μέτρια απειλή/πίεση.

Επίσης, ως αναφέρεται στη ΣΜΠΕ, οι άμεσες επιπτώσεις της χημικής ρύπανσης στην αναπαραγωγική ανατομία και μορφολογία έχουν αναφερθεί σε ένα ευρύ φάσμα οργανισμών (π.χ. αρρενοποίηση γαστερόποδων που εκτίθενται σε αντιρρυπαντικές βαφές - antifouling paint). Ανάλογα με το βαθμό τοξικότητας και της ποσότητας των χημικών ουσιών που συσσωρεύονται στους θαλάσσιους οργανισμούς, αυτές μπορούν να προκαλέσουν θανατηφόρες και μη-θανατηφόρες συνέπειες. Επιπρόσθετα, η οποιαδήποτε περιβαλλοντική ρύπανση, διαταράσσει το θαλάσσιο περιβάλλον, την χημική σύσταση του νερού και επιφέρει μεταβολές στην βιοποικιλότητα του συστήματος.

Όσον αφορά τη χωροθέτηση της ζώνης προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων εκτιμάται ότι επιφέρει πρόσθετα οφέλη για το θαλάσσιο περιβάλλον γενικότερα.

5.5.9 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων ζώνης κολύμβησης και αναψυχής, με ζώνη υποδομών σκαφών αναψυχής και ζώνη απαγόρευσης αλιείας

Ισχύουν τα όσα σχετικά αναφέρονται στα 5.5.2 για τη χωροθέτηση ζώνης υποδομών σκαφών αναψυχής με ζώνη κολύμβησης και αναψυχής, ενώ όσον αφορά τη χωροθέτηση ζώνης κολύμβησης και αναψυχής μαζί με ζώνη απαγόρευσης αλιείας ισχύουν τα όσα σχετικά αναφέρονται στα 5.2.7, 5.3.4, 5.3.5 και 5.5.4.

5.5.10 Χωροθέτηση διαδρόμων θαλάσσιας κυκλοφορίας με ζώνη έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Ισχύουν τα όσα αναφέρονται στο 5.4.6.

5.6 Πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ στη Χωρική Ενότητα VI

Στο Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο δεν περιλαμβάνεται οποιοσδήποτε προτεινόμενος σχεδιασμός εντός της εν λόγω Χωρικής Ενότητας, συνεπώς, δεν γίνεται αναφορά σε οποιοσδήποτε περιβαλλοντικές επιπτώσεις χρήσεων και δραστηριοτήτων στην εν λόγω Χωρική Ενότητα.

5.7 Πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ στη Χωρική Ενότητα VII

Στο συγκεκριμένο Κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από την εφαρμογή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου στην Χωρική Ενότητα VII, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκρούσεις / συμβατότητες των χρήσεων και δραστηριοτήτων που θα λαμβάνουν χώρα στις προτεινόμενες ζώνες, με τις σημαντικότερες να είναι:

5.7.1 Συγκέντρωση χρήσεων και δραστηριοτήτων ζώνης έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων, με διαδρόμους θαλάσσιας κυκλοφορίας και ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024)

Σύμφωνα με το κείμενο που συνοδεύει το ΘΧΣχ, στην Χωρική Ενότητα VII υπάρχει μεγάλο τμήμα της περιοχής Δικτύου Natura 2000 «Ωκεανίς» για προστασία σπάνιων ειδών και των οικοτόπων τους, όπως αυτές αποτυπώνονται στο παρόν ΘΧΣχ. Μικρό τμήμα της περιοχής «Ωκεανίς» βρίσκεται εντός της περιοχής έρευνας υδρογονανθράκων και οποιεσδήποτε μελλοντικές δραστηριότητες θα πρέπει να είναι συμβατές με τα μέτρα προτεραιότητας της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης «Ωκεανίς». Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, ισχύουν τα όσα αναφέρθηκαν στο 5.2.9.

5.7.2 Χωροθέτηση ζώνης απαγόρευσης αλιείας, μαζί με τη ζώνη έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων και με διαδρόμους θαλάσσιας κυκλοφορίας

Όπως αναφέρεται στο κείμενο που συνοδεύει το ΘΧΣχ, στην ενότητα αυτή βρίσκεται η περιοχή με αλιευτικούς περιορισμούς (υποθαλάσσιο όρος Ερατοσθένης) για προστασία σπάνιων ειδών και των οικοτόπων τους. Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ η διατήρηση της απαγόρευσης της αλιείας στη συγκεκριμένη περιοχή έχει ως αποτέλεσμα τη διατήρηση και την αύξηση της βιοποικιλότητας, με αναμενόμενες πολλές θετικές επιπτώσεις. Ως αναφέρεται επίσης στη ΣΜΠΕ, η εκμετάλλευση υδρογονανθράκων δύναται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα (π.χ. λόγω πετρελαιοκηλίδων από την εκμετάλλευση).

5.7.3 Χωροθέτηση προτεινόμενης περιοχής διερεύνησης ΑΠΕ μαζί με τη ζώνη έρευνας, εξόρυξης και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

Σύμφωνα με το κείμενο που συνοδεύει τους χάρτες του ΘΧΣχ, εντός της Χωρικής Ενότητας VII επιδιώκεται η αξιοποίηση των θαλάσσιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) και προτείνεται η χωροθέτηση θαλάσσιας περιοχής για περαιτέρω διερεύνηση ανάπτυξης εγκαταστάσεων αιολικής ενέργειας, με κριτήρια την ελάχιστη απόσταση από τη στεριά για αποφυγή οπτικής ενόχλησης (πέραν των 12ν.μ.), μέγιστο βάθος (όχι μεγαλύτερο από 1,000 μέτρα) και ελάχιστη μέση ταχύτητα ανέμου (8 μέτρα ανά δευτερόλεπτο σε τουλάχιστο ένα τεταρτημόριο). Η ανάπτυξη άλλων μορφών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι επιθυμητή, νοουμένου ότι τηρούνται οι περιβαλλοντικοί όροι που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Κατά τη διάρκεια αξιολόγησης της ΣΜΠΕ λήφθηκε υπόψη το θέμα χωροθέτησης της προτεινόμενης περιοχής διερεύνησης ΑΠΕ πριν την ολοκλήρωση της μελέτης της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας για καθορισμό περιοχών σημαντικών για τα θαλάσσια πτηνά. Σύμφωνα με τις απόψεις της Υ.Θ.Π. ως αποστάληκαν στις 13/11/2023, «σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία που αφορούν την πτηνοπανίδα (θαλασσοπούλια), η συγκεκριμένη περιοχή δε φαίνεται να είναι απαγορευτική για σκοπούς διερεύνησης ανάπτυξης τέτοιων έργων. Στην περίπτωση που μελλοντικά προκύψουν νέα στοιχεία και δεδομένα αυτά θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη διενέργεια των απαραίτητων μελετών / αξιολογήσεων».

6. Μέτρα μείωσης των επιπτώσεων στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ

Στη ΣΜΠΕ γίνεται εισήγηση μέτρων μετριασμού που σχετίζονται με συγκεκριμένες δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο ΘΧΣχ. Αρχικά γίνεται εισήγηση μέτρων στο γενικότερο πλαίσιο εφαρμογής των προνοιών σχετικών εθνικών στρατηγικών, σχεδίων δράσης κτλ. και στη συνέχεια γίνεται πιο

συγκεκριμένη εισήγηση ειδικότερων μέτρων μετριασμού για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα γίνεται εισήγηση μέτρων μετριασμού για τις πιο κάτω χρήσεις και δραστηριότητες:

6.1 Μέτρα μετριασμού επιπτώσεων σχετικών με τη δραστηριότητα της θαλάσσιας κυκλοφορίας και των λιμένων

6.1.1 Γενικότερα μέτρα μετριασμού σχετικών με άλλες εθνικές στρατηγικές:

- Ρυθμιστικό Σχέδιο των Κυπριακών Λιμένων και πιο συγκεκριμένα η Δραστηριότητα 3 «Μελέτη σκοπιμότητας για την εκτίμηση της δυνατότητας διακίνησης επικίνδυνων φορτίων από το βιομηχανικό λιμένα Βασιλικού.
- Στρατηγική και σχέδιο δράσης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών για το 2018-2028.
- Στρατηγική για την Προσαρμογή στις Επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής.

6.1.2 Ειδικότερα μέτρα μετριασμού για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος:

- Εφαρμογή των όρων των περιβαλλοντικών Γνωματεύσεων και παρακολούθηση της εφαρμογής των όρων κατά το στάδιο της κατασκευής και λειτουργίας των έργων τα οποία περιλαμβάνονται στις δράσεις του ΘΧΣ, καθώς επίσης και εφαρμογή Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης κατά την κατασκευή και λειτουργία των προτεινόμενων Έργων.
- Εξέταση εναλλακτικών λύσεων σχεδιασμού με στόχο την αποφυγή των προστατευόμενων περιοχών, των οικοτόπων προτεραιότητας και άλλων, για την προστασία της βιοποικιλότητας.
- Εκπόνηση Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) για τα έργα που χωροθετούνται εντός ή κοντά σε προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000.
- Αποκατάσταση και επαναφορά των υποβαθμισμένων προστατευόμενων περιοχών, οικοτόπων προτεραιότητας, υγροτόπων, δασών, αλυκών, και οικοσυστημάτων γενικότερα.
- Δημιουργία επιτροπής παρακολούθησης με τη συμμετοχή τοπικών φορέων, περιβαλλοντικών οργανώσεων και δημοσίων φορέων. Η επιτροπή να παρακολουθεί την πορεία ανάπτυξης των λιμενικών δραστηριοτήτων και να εισηγείται μέτρα διαχείρισης και πρόληψης.
- Εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων από την αρμόδια διαχειριστική αρχή των λιμένων.
- Θέσπιση ορίου ταχύτητας των σκαφών αναψυχής στην περιοχή για αποφυγή συγκρούσεων και την μείωση ηχητικής όχλησης, καθώς και η εκπαίδευση των καπετάνιων σκαφών αναψυχής για την αποφυγή συγκρούσεων με θαλάσσια θηλαστικά και χελώνες.
- Εναρμόνιση ναυτιλίας με διεθνείς κανονισμούς για μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τους διαδρόμους θαλάσσιας κυκλοφορίας.
- Εντός της ζώνης για την προστασία και ασφαλή διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων να απαγορεύονται συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις σύμφωνα με σχετικό διάταγμα της Αρμόδιας Αρχής, όπως η αγκυροβόλια σκαφών.

6.2 Μέτρα μετριασμού επιπτώσεων σχετικών με τη δραστηριότητα της υδατοκαλλιέργειας

6.2.1 Γενικότερα μέτρα μετριασμού σχετικών με άλλες εθνικές στρατηγικές:

- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας 2021 – 2027.
- Πολυετές Στρατηγικό Σχέδιο Υδατοκαλλιέργειας 2021-2030.

6.2.2 Ειδικότερα μέτρα μετριασμού για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος:

- Μείωση της χρήσης πλαστικών, με απώτερο στόχο τη μείωση των πλαστικών που ενδέχεται να καταλήξουν ως θαλάσσια απορρίμματα.
- Προώθηση και δημιουργία ενός χώρου έργων υποδομής συλλογικού ενδιαφέροντος, ο οποίος θα περιλαμβάνει λιμενικές και χερσαίες εγκαταστάσεις, οι οποίες θα είναι εξειδικευμένες και επαρκώς εξοπλισμένες για να καλύψουν συλλογικά τις ανάγκες των μονάδων υδατοκαλλιέργειας που δραστηριοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή Βασιλικού. Η περιβαλλοντική διάσταση του μέτρου αυτού, σχετίζεται με το ότι η ύπαρξη μιας ολοκληρωμένης υποδομής θα συνεισφέρει και θα παρέχει τη δυνατότητα για την πιθανή δημιουργία νέων ζωνών υδατοκαλλιέργειας σε μεγάλη απόσταση από την ακτή και σε μεγάλα βάθη.
- Ελαχιστοποίηση πιθανών φαινομένων "συσσώρευσης" πηγών πίεσης, με την χωροθέτηση των μονάδων σε ικανές αποστάσεις μεταξύ τους.
- Βιώσιμη διαχείριση της απόρριψης υγρών αποβλήτων (υπολείμματα από υγειονομικές επεξεργασίες, αντιρρυπαντικά και υπολείμματα ζωοτροφών),
- Εφαρμογή επιχειρησιακών προγραμμάτων περιβαλλοντικού ελέγχου πέραν από τις απαιτήσεις της νομοθεσίας.
- Χρήση συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην υδατοκαλλιέργεια.
- Συμμετοχή σε συστήματα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS).
- Προώθηση και εφαρμογή μεθόδων εκτροφής οι οποίες μειώνουν σημαντικά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις / αποτύπωμα.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή τεχνολογιών κλειστών συστημάτων καλλιέργειας / επανακυκλοφορίας του νερού.
- Έλεγχος και περιορισμός της πυκνότητας του ζωϊκού κεφαλαίου και βελτίωση της πεπτικότητας της τροφής, τα οποία μπορούν να μειώσουν τις πιθανές επιπτώσεις που προκαλούνται από τα οργανικά απόβλητα.
- Προώθηση της μετατροπής των συμβατικών παραγωγικών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας σε μεθόδους βιολογικής υδατοκαλλιέργειας, λαμβάνοντας υπόψη το σχετικό έγγραφο της επιτροπής για το «Σχέδιο Δράσης για την Ανάπτυξης της Βιολογικής Παραγωγής».
- Προώθηση της έρευνας και βελτίωση της γνώσης για κατανόηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην υδατοκαλλιέργεια και αύξηση της ανθεκτικότητας.
- Εφαρμογή μέτρων πρόληψης και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της υδατοκαλλιέργειας για αντιμετώπιση ακραίων καιρικών φαινομένων.
- Εφαρμογή μέτρων πρόληψης και βιοασφάλειας για τη διατήρηση της υγείας των εκτρεφόμενων οργανισμών.
- Διαφοροποίηση της υδατοκαλλιέργειας με είδη ανθεκτικά στην κλιματική αλλαγή.
- Βελτίωση της γνώσης και της κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού συμπεριλαμβανομένου και της απόκτησης νέων ικανοτήτων.
- Προώθηση και ενίσχυση των συνεργασιών και της δικτύωσης μεταξύ εμπλεκόμενων φορέων (δημόσιων και ιδιωτικών) τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.
- Ενίσχυση της Εθνικής συμμετοχής σε ευρωπαϊκούς και περιφερειακούς οργανισμούς και όργανα που αφορούν τη δραστηριότητα της υδατοκαλλιέργειας.

6.3 Μέτρα μετριασμού επιπτώσεων σχετικών με τη δραστηριότητα της αλιείας

6.3.1 Μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων από την ερασιτεχνική αλιεία:

- Εισήγηση ουσιαστικών ελέγχων για τον εντοπισμό και την ποσοτικοποίηση των ερασιτεχνών αλιέων και των αρνητικών επιπτώσεων που ασκούν. Η τακτική αξιολόγηση των παραγόντων αυτών είναι απαραίτητη για την κατανόηση όχι μόνο των επιπτώσεών τους στις θαλάσσιες κοινότητες αλλά και των οικονομικών και κοινωνικών οφελών που επιφέρουν.
- Διεξαγωγή εκστρατειών περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης που απευθύνονται στους ενδιαφερόμενους αλιείς, ιδίως σε ενώσεις ερασιτεχνών αλιέων, αλλά και σε εξειδικευμένα καταστήματα και δημόσιες διοικήσεις. Ένας τρόπος για να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των ερασιτεχνών αλιέων είναι να καταρτιστούν καταστατικά ή κώδικες ορθής πρακτικής με συμμετοχικό τρόπο και να διανεμηθούν, ίσως να υπογραφούν ως "ηθικές" δεσμεύσεις.
- Προώθηση προσεκτικής διαχείρισης, ρύθμισης και ελέγχου των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, δραστηριοτήτων που πρέπει να διεξάγονται με βιώσιμο τρόπο, ώστε να αποφεύγονται περιβαλλοντικές απώλειες και ζημιές στα θαλάσσια οικοσυστήματα.
- Παρακολούθηση των οικολογικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της ερασιτεχνικής αλιείας. Γίνεται εισήγηση για αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, μέσω της εφαρμογής ενός συστήματος «αδειοδότησης επί πληρωμή», ως εργαλείο συμμετοχής στη βιώσιμη διαχείριση. Τα έσοδά του θα μπορούσαν να συμβάλουν εκ νέου στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ερασιτεχνικής αλιείας χρηματοδοτώντας το κόστος διαχείρισης και, κυρίως, τα μέτρα ελέγχου.
- Θέσπιση μέτρων ελέγχου σε εθνικό επίπεδο και στις ΘΠΠ, ιδίως στην περίπτωση υπερβολικής αλιευτικής προσπάθειας, με περιορισμό των αλιευμάτων ή απαγόρευση της χρήσης ορισμένων μεθόδων που έχουν αρνητικές επιπτώσεις στα ευάλωτα είδη.

6.3.2 Ειδικότερα μέτρα μετριασμού για μείωση των θαλασσίων απορριμμάτων που σχετίζονται με την αλιεία:

- Γίνεται εισήγηση για χαρακτηρισμό των αποβλήτων μέσω του οποίου παρέχονται πρόσθετα χρήσιμα στοιχεία για τον προσδιορισμό αποτελεσματικών μέτρων.

6.4 Μέτρα μετριασμού επιπτώσεων σχετικών με την προστασία της ακτής από τη διάβρωση

- Ανάπτυξη δράσεων που σχετίζονται με την προστασία των ακτών, όπως μέτρα αντιμετώπισης του φαινομένου της διάβρωσης, μέτρα προστασίας από τις πλημμύρες, μέτρα αποκατάστασης των ακτών με ιδιαίτερη προσοχή στις εκβολές των ποταμών και φροντίδα για τη συνεκτική ανάπτυξη της τοπικής χλωρίδας.
- Διαφύλαξη των πολιτιστικών και περιβαλλοντικών αγαθών, των υποδομών μεταφορών και της τουριστικής χρήσης των ακτών.
- Περιβαλλοντική αποκατάσταση ρυπασμένων λιμενικών ή βιομηχανικών περιοχών, με σκοπό την ανάπλαση, την προσαρμογή ή την ανάδειξη, ανάλογα με τις διάφορες ιδιαιτερότητες.
- Καταπολέμηση της αυθαίρετης δόμησης και αποκατάσταση της κατάστασης των χώρων όπου αυτή έχει παραβιαστεί.
- Εκπόνηση μελέτης εξέλιξης ακτογραμμής με προσδιορισμό της αναγκαιότητας έργων και μοντελοποίηση των επιπτώσεων στα πλαίσια της ετοιμασίας Μελέτης Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
- Προώθηση έργων προστασίας των ακτών που να είναι φιλικά προς το περιβάλλον.

6.5 Μέτρα μετριασμού επιπτώσεων σχετικών με τη δραστηριότητα του παράκτιου τουρισμού:

6.5.1 Γενικότερα μέτρα μετριασμού σχετικών με άλλες εθνικές στρατηγικές:

- Εφαρμογή προνοιών και εισηγήσεων που περιλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική Τουρισμού 2020 – 2030, όπως για παράδειγμα την ανάπτυξη του δείκτη «wise tourism index», την ετοιμασία προγράμματος για υπολογισμό και μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από τουριστικές δραστηριότητες κ.α.

6.5.2 Άλλα γενικότερα μέτρα μετριασμού για ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον:

- Ετοιμασία μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για κάθε μία νέα τουριστική εγκατάσταση εντός των γεωγραφικών ορίων των χωρικών ενοτήτων του ΟΧΣ.
- Θέσπιση ορίου ταχύτητας των σκαφών αναψυχής για αποφυγή συγκρούσεων και την μείωση ηχητικής όχλησης, καθώς και η εκπαίδευση των καπετάνιων σκαφών αναψυχής για την αποφυγή συγκρούσεων με θαλάσσια θηλαστικά και χελώνες.
- Αποκομιδή ογκωδών απορριμμάτων με ελκυστήρα σε συνδυασμό με κάδο ή ρυμουλκούμενο. Όλα τα ογκώδη υλικά, επιλεγμένα ανά είδος, πρέπει να μεταφέρονται στα σημεία συλλογής που συνήθως οργανώνουν οι δήμοι.
- Γίνεται εισήγηση για χρήση μηχανημάτων καθαρισμού της παραλίας για απομάκρυνση των ογκωδών απορριμμάτων. Αποκομιδή ογκωδών απορριμμάτων με ελκυστήρα σε συνδυασμό με κάδο ή ρυμουλκούμενο. Όλα τα ογκώδη υλικά, επιλεγμένα ανά είδος, να μεταφέρονται στα σημεία συλλογής που συνήθως οργανώνουν οι δήμοι. Η απομάκρυνση ζιζανίων ή φυκιών να γίνεται ανάλογα με την περίπτωση, με τη χρήση του ελκυστήρα σε συνδυασμό με την τσουγκράνα με δόντια 10-12 cm.

6.5.3 Ειδικότερα μέτρα μετριασμού για την εφαρμογή κατά τη διαδικασία απομάκρυνσης των εναποθέσεων των νεκρών φύλλων του αγγειόσπερμου *Posidonia oceanica*:

Η μεταφορά των νεκρών φύλλων της *Posidonia oceanica* στην ακτή είναι ένα φυσικό φαινόμενο, το οποίο παρατηρείται κάθε χρόνο κατά μήκος των ακτών της Μεσογείου και της Κύπρου. Η χρήση των παραλιών για τουριστικούς σκοπούς συνεπάγεται την απομάκρυνση αυτών των αποθέσεων, οι οποίες θεωρούνται ότι επηρεάζουν αρνητικά την προσέλκυση τουριστών από τους φορείς εκμετάλλευσης των παραλιών και τους λουόμενους.

- Να γίνεται εποχιακή μετατόπιση της εν λόγω βιομάζας, με απομάκρυνσή της για παράδειγμα πριν την έναρξη της κολυμβητικής περιόδου.
- Να γίνεται επαναχρησιμοποίηση των εναποθέσεων των νεκρών φύλλων Ποσειδώνιας κατά μήκος της παράκτιας λωρίδας.
- Να γίνεται επανατοποθέτηση στην παραλία στο τέλος της τουριστικής περιόδου.

6.5.4 Ειδικότερα μέτρα μετριασμού για μείωση των επιβλαβών επιπτώσεων λόγω της αγκυροβολίας σκαφών:

- Να γίνει προώθηση διασυνοριακών δράσεων για τον έλεγχο της ναυσιπλοΐας και της ασφάλειας, ώστε να αποφεύγονται ή να μειώνονται όσο το δυνατόν περισσότερο οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Οι δράσεις αυτές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν συντονισμένα συστήματα διακυβέρνησης (κοινά σχέδια δράσης) και καινοτόμες μεθόδους επιτήρησης (π.χ. νέες κεραίες ραντάρ υψηλής συχνότητας, ανταλλαγή δεδομένων και διαλειτουργικότητα).

- Να προωθείται η συμμετοχή σε συντονισμένα διασυνοριακά σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών στη λεκάνη της Μεσογείου και σε τοπική κλίμακα, με σκοπό τη διαχείριση εκτάκτων αναγκών που σχετίζονται με την απελευθέρωση υδρογονανθράκων και άλλων ρύπων στη θάλασσα.

6.5.5 Ειδικότερα μέτρα μετριασμού για μείωση των επιβλαβών επιπτώσεων λόγω του τουρισμού κρουαζιέρας στο θαλάσσιο περιβάλλον:

- Επιβολή ορίων ταχύτητας στη ναυσιπλοΐα και συγκεκριμένα από τις ναυτιλιακές εταιρείες για να μειωθεί ο κίνδυνος συγκρούσεων, μέτρο που θα μετριάσει επίσης την ηχορύπανση και τις εκπομπές στην ατμόσφαιρα.
- Θέσπιση κανονισμών σε κλίμακα λεκάνης για την προώθηση μεγαλύτερων ελέγχων στις ατμοσφαιρικές εκπομπές των κρουαζιερόπλοιων ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις στα οικοσυστήματα τόσο στις ΘΠΠ όσο και σε επίπεδο οικοπεριοχών και θαλασσών της λεκάνης της Μεσογείου. Η Σύμβαση της Βαρκελώνης θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός για την εφαρμογή, ακόμη και σε μεγαλύτερες περιοχές, μέτρων που μπορούν να αποτρέψουν ή να ελαχιστοποιήσουν τις επιβλαβείς επιπτώσεις των κρουαζιερόπλοιων στις ΘΠΠ σε μεγαλύτερες περιοχές, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία σε κλίμακα λεκάνης και θα πρέπει να εγκριθεί, να υιοθετηθεί και να εφαρμοστεί επείγοντως ένα ειδικό σχέδιο σε κλίμακα λεκάνης στο πλαίσιο της Σύμβασης της Βαρκελώνης, για τη βελτίωση της ρύθμισης της κρουαζιέρας σε σχέση με την προστασία της θάλασσας.

6.6 Μέτρα μετριασμού επιπτώσεων σχετικών με τη χρήση ενέργειας:

- Επικαιροποίηση της Χωροθετικής Πολιτικής για τα έργα ΑΠΕ όσον αφορά τις υπεράκτιες εγκαταστάσεις ΑΠΕ, λαμβάνοντας υπόψιν τις σχετικές πρόνοιες του ΘΧΣ.
- Διερεύνηση χωροθέτησης πιθανών περιοχών ανάπτυξης ΑΠΕ, μέσω εκπόνησης μελέτης αιολικού δυναμικού καθώς και ετοιμασίας μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων
- Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας SYMBIOSIS – Offshore Renewable Energy of Defence.

6.6.1 Ειδικότερα μέτρα μετριασμού για την πόντιση καλωδίων και υποθαλάσσιων αγωγών:

- Για την πόντιση καλωδίων και υποθαλάσσιων αγωγών να προηγείται ετοιμασία μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και επιλογή διαδρομών ώστε να αποφεύγονται περιοχές με αυξημένη βιοποικιλότητα, (να λαμβάνονται υπόψη οι ώρες τοποθέτησης, η μεθοδολογία ταφής, το βάθος ταφής, το είδος καλωδίου). Να λαμβάνεται υπόψη η συμπερίληψη ζωνών προστασίας καλωδίων (buffer zones).
- Να γίνεται επιλογή των λιγότερο ενοχλητικών μεθόδων για την εκτέλεση δραστηριοτήτων όπως η πόντιση καλωδίων και η προετοιμασία του πυθμένα (π.χ. απόρριψη βυθοκορημάτων κοντά στο βυθό μέσω αγωγού), ο οποίος θα επιτρέπει την ακριβέστερη τοποθέτηση του υλικού εντός της περιοχής διάθεσης.
- Η επιλογή των περιοχών διάθεσης ιζημάτων να γίνεται λαμβάνοντας υπόψη την εγγύτητα ευαίσθητων περιοχών όπου υπάρχουν τυπικά ενδιατήματα του βυθού.
- Η ταφή ή η κάλυψη των καλωδίων με προστατευτικά υλικά, όπως θωράκιση βράχων, για την μείωση των ηλεκτρομαγνητικών πεδίων να γίνεται δεδομένου ότι τα ισχυρότερα πεδία εμφανίζονται στην επιφάνεια των καλωδίων.

6.6.2 Ειδικότερα μέτρα μετριασμού για τη μείωση των επιπτώσεων στα πτηνά από τις υπεράκτιες εγκαταστάσεις ΑΠΕ

- Να γίνεται αξιολόγηση των ενδεχόμενων επιπτώσεων από τις υπεράκτιες εγκαταστάσεις στα πτηνά και προσεκτική επιλογή της περιοχής/θαλάσσιου χώρου όπου πρόκειται να κατασκευαστεί η μονάδα και οι σχετικές υποδομές (macro-sitting). Επίσης να δίνεται προσοχή στον σχεδιασμό της υποδομής (π.χ. όσον αφορά τον αριθμό των ανεμογεννητριών) και στις τεχνικές προδιαγραφές του έργου (π.χ. φωτισμός). Για την αξιολόγηση των επιπτώσεων των υπεράκτιων εγκαταστάσεων στα πτηνά, να εκπονηθούν έρευνες πεδίου και συλλογή δεδομένων μέσω λειτουργικής παρακολούθησης με τεχνικές μοντελοποίησης πρόβλεψης (π.χ. μοντέλα κινδύνου σύγκρουσης), για την διαμόρφωση ενός βέλτιστου σχεδιασμού και χωροθέτησης με χαμηλό περιβαλλοντικό κίνδυνο.
- Για τη μείωση των επιπτώσεων από το φωτισμό των υπεράκτιων εγκαταστάσεων στα πτηνά, ως αποτελεσματικότερα μέτρα μετριασμού προτείνεται η μετάβαση από τα σταθερά κόκκινα φώτα (εργαλείο σηματοδότησης για αεροσκάφη ή σκάφη) σε φώτα διαλείποντα ή να γίνεται χρήση σταθερών μπλε/πράσινων προειδοποιητικών φώτων. Σημειώνεται δε ότι η δυνατότητα εφαρμογής αυτών των μέτρων πρέπει να επαληθεύεται σε σχέση με τους εθνικούς κανονισμούς.
- Επίσης να γίνεται κατάλληλος προγραμματισμός των εργασιών κατασκευής, ο οποίος να περιλαμβάνει την αναστολή ή τη μείωση των δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια των οικολογικά ευαίσθητων περιόδων, ή τη συνέχιση των δραστηριοτήτων ώστε να μπορούν να συνεχιστούν, αλλά μόνο σε λιγότερο ευαίσθητα σημεία. Για το σκοπό αυτό να χρησιμοποιηθούν τόσο οι υπάρχουσες οικολογικές γνώσεις σχετικά με τα είδη που πιθανώς υπάρχουν στην περιοχή, όσο και τα βασικά δεδομένα που συλλέγονται μέσω ερευνών πεδίου ή και από δεδομένα που λαμβάνονται μέσω της λειτουργικής παρακολούθησης. Σημειώνεται δε ότι η δυνατότητα εφαρμογής σχεδιασμού για την αποφυγή τέτοιων συμβάντων είναι πολύ περιορισμένη, λόγω του μεγέθους της υποδομής και του πιθανού χρονοδιαγράμματος κατασκευής.
- Γίνεται εισήγηση για περιορισμό των χρόνων λειτουργίας των ανεμογεννητριών, μέσω της προσωρινής διακοπής της λειτουργίας τους, η οποία μπορεί να είναι αποτελεσματική στην πρόληψη ή στη μείωση του κινδύνου σύγκρουσης των πτηνών, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των μαζικών μεταναστεύσεων, όπως επίσης κατά τη διάρκεια δυσμενών καιρικών συνθηκών και κακής ορατότητας.
- Επίσης, γίνεται εισήγηση στον προσανατολισμό του επιπέδου περιστροφής του ρότορα, έτσι ώστε να μην εμποδίζει τη μετανάστευση πτηνών.
- Γίνεται εισήγηση για τοποθέτηση ηχητικών και οπτικών στηθαίων, που να περιλαμβάνουν την εγκατάσταση συσκευών που εκπέμπουν ακουστικά ή οπτικά ερεθίσματα με συνεχή ή διαλείποντα τρόπο ή όταν ενεργοποιούνται από σύστημα ανίχνευσης πτηνών.

6.6.3 Ειδικότερα μέτρα μετριασμού για τη μείωση των επιπτώσεων στα θαλάσσια θηλαστικά

- Αποκλεισμός συγκεκριμένων περιοχών μέσω της διαδικασίας του “macro-sitting”, αποφυγή εκτέλεσης εργασιών εντός ευαίσθητων περιόδων, όπως η περίοδος αναπαραγωγής (προγραμματισμός), εφαρμογή μέτρων που σχετίζονται με τον τύπο της θεμελίωσης στον πυθμένα, μέτρα περιορισμού του θορύβου με στόχο τον μετριασμό των υποβρύχιων επιπέδων θορύβου που εκπέμπονται κατά τη φάση κατασκευής, παρακολούθηση (οπτική και ακουστική) της παρουσίας θαλάσσιων θηλαστικών στις περιοχές αποκλεισμού, μέτρα που αποτρέπουν ενεργά τα ζώα να εισέλθουν στις περιοχές αυτές.
- Εκπόνηση σχεδίων αντιμετώπισης κρίσεων από τους διαχειριστές του ενεργειακού κέντρου.

- Θέσπιση ορίων ταχύτητας σε σκάφη αναψυχής (και γενικότερα στη ναυσιπλοΐα) για αποφυγή συγκρούσεων ή μείωση πιθανοτήτων θανάτωσης ή τραυματισμού θαλάσσιων θηλαστικών

6.7 Μέτρα μετριασμού επιπτώσεων σχετικών με την άμυνα και την εθνική ασφάλεια:

- Η διαδικασία επιλογής της τοποθεσίας των πεδίων βολής να λαμβάνεται υπόψη ως δυνητικός παράγοντας αποφυγής περιοχών με αυξημένη βιοποικιλότητα όπως είναι οι ΘΠΠ.
- Εντός της ζώνης για την προστασία και ασφαλή διαχείριση των ενάλιων αρχαιοτήτων, να απαγορεύονται οι συγκεκριμένες δραστηριότητες και χρήσεις σύμφωνα με σχετικό διάταγμα της Αρμόδιας Αρχής, όπως η ρίψη πυρομαχικών.

6.8 Μέτρα μετριασμού επιπτώσεων σχετικών με την άμυνα και την Θαλάσσια Επιστημονική Έρευνα:

- Εξασφάλιση άδειας χρήσης της περιοχής, σύμφωνα με τις πρόνοιες της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας ανά περίπτωση. Εάν προβλέπεται, να γίνεται αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων και έκδοση Γνωμάτευσης από το Τμήμα Περιβάλλοντος.
- Καθορισμός μέτρων μετριασμού επιπτώσεων για τη μείωση τυχόν περιβαλλοντικού αντικτύπου από τις ερευνητικές δραστηριότητες.

7. Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης ΘΧΣχ

Όπως αναφέρεται στο κείμενο που συνοδεύει το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο, για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας από την εφαρμογή του θα γίνει εφαρμογή δεικτών που θα καθοριστούν σύμφωνα με τις προγραμματισμένες δραστηριότητες. Όπως αναφέρεται, το σύστημα των χωρικών δεικτών θα πρέπει να καθοριστεί λεπτομερώς από την Επιτροπή ΘΧΣ στο μέλλον και εντός 3 χρόνων από την υιοθέτηση του ΘΧΣχ. Η αξιολόγηση της εφαρμογής του ΘΧΣχ θα γίνεται ανά 5ετία. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα λαμβάνονται υπόψη στην μελλοντική αναθεώρηση και επικαιροποίηση του ΘΧΣχ. Για επίτευξη του στόχου διατήρησης της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης των θαλασσίων υδάτων, θα παρακολουθούνται και αξιολογούνται συστηματικά οι Δείκτες που προβλέπονται στον περί της Θαλάσσιας Στρατηγικής Νόμο. Η εκάστοτε αρμόδια Αρχή αδειοδότησης ή η εκάστοτε εποπτική αρχή/ υπηρεσία θα ελέγχει τη συμμόρφωση με τους όρους και προϋποθέσεις της άδειας λειτουργίας της χρήσης ή δραστηριότητας.

Στην ΣΜΠΕ γίνεται εισήγηση γενικότερων δεικτών παρακολούθησης ανά περιβαλλοντική παράμετρο, καθώς επίσης και πιο συγκεκριμένων περιβαλλοντικών δεικτών, με αναφορές στις υπό αξιολόγηση παραμέτρους, στις μονάδες μέτρησης, στη συχνότητα παρακολούθησης και στην περιοχή αναφοράς με τις οποίες προτείνεται να εφαρμοστούν. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω δείκτες αποτελούν αποκλειστική εισήγηση της υπό αξιολόγηση ΣΜΠΕ και δεν αντικατοπτρίζουν εισηγήσεις των εκάστοτε αρμόδιων αρχών.

7.1 Γενικότεροι δείκτες παρακολούθησης:

- Για τη **βιοποικιλότητα (χλωρίδα και πανίδα)** προτείνεται η παρακολούθηση της κατάστασης και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, του ποσοστού των προστατευόμενων περιοχών οι οποίες θα επηρεαστούν από το Σχέδιο, της αφθονίας και της κατανομής επιλεγμένων ειδών, των ειδών ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, των θαλασσίων οικοσυστημάτων της οικολογικής κατάστασης, των μη αυτόχθονων ειδών, της αλιείας / ιχθυοαποθέματα, της ιχθυοκαλλιέργειας, της χημικής κατάστασης των υδάτινων σωμάτων.

- Για τον **πληθυσμό** προτείνεται η παρακολούθηση του αριθμού απασχολούμενων στον τουρισμό / αλιεία / ιχθυοκαλλιέργεια.
- Για την **ανθρώπινη υγεία** προτείνεται η παρακολούθηση του προσδόκιμου ζωής.
- Για το **έδαφος** προτείνεται η παρακολούθηση των περιοχών δυνητικού σημαντικού κινδύνου πλημμύρας, της διάβρωσης εδάφους και της κάλυψης της γης.
- Για τα **επιφανειακά και υπόγεια νερά** προτείνεται η παρακολούθηση του ισοδύναμου πληθυσμού που καλύπτεται από τα αποχετευτικά δίκτυα και από τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, της έκθεσης αθροιστικών επιπτώσεων από τη ναυσιπλοΐα, του προγράμματος παρακολούθησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος στα πλαίσια κοινοτικών οδηγιών, των πηγών διάχυτης ρύπανσης, των πηγών σημειακής ρύπανσης και των υδάτων κολύμβησης.
- Για τον **ατμοσφαιρικό αέρα** προτείνεται η παρακολούθηση των εκπομπών κύριων ατμοσφαιρικών ρύπων συμπεριλαμβανομένων των αερίων του θερμοκηπίου από τη ναυσιπλοΐα, των τάσεων και προβλέψεων των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της προόδου στην επίτευξη των στόχων για τις εκπομπές του θερμοκηπίου.
- Για τους **κλιματικούς παράγοντες** προτείνεται η παρακολούθηση των παγκόσμιων και ευρωπαϊκών θερμοκρασιών, της προόδου στην επίτευξη των στόχων για τις εκπομπές του θερμοκηπίου, των τάσεων και προβλέψεων των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, της έντασης ενέργειας, της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, των ανανεώσιμων πηγών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε σχέση με την ακαθάριστη εσωτερική κατανάλωση ενέργειας, του μεριδίου των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας και στη χρήση καθαρότερων και εναλλακτικών καυσίμων.
- Για την παρακολούθηση του **θορύβου** προτείνεται η παρακολούθηση των επιπέδων υποβρύχιου θορύβου κυρίως κατά τη φάση των κατασκευαστικών εργασιών.
- Για την παρακολούθηση του **τοπίου** προτείνεται η παρακολούθηση του ποσοστού γης που προορίζεται για πράσινες και γαλάζιες υποδομές.
- Για την **πολιτιστική κληρονομιά** προτείνεται η παρακολούθηση του αριθμού επισκεπτών και των υποδομών χώρων πολιτιστικού και ιστορικού ενδιαφέροντος.
- Για τη **διαχείριση αποβλήτων** προτείνεται η παρακολούθηση του ποσοστού του πληθυσμού συνδεδεμένου με συστήματα επεξεργασίας αποβλήτων, του ποσοστού του πληθυσμού που εξυπηρετείται από σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων, της ετήσιας κατά κεφαλήν παραγωγής απορριμμάτων, του ποσοστού ανακύκλωσης επί της συνολικής παραγωγής απορριμμάτων και του αριθμού επιχειρήσεων και βιομηχανιών που έχουν πιστοποιημένο ΣΠΔ κατά EMAS ή ISO 14001.

7.2 Ειδικότεροι δείκτες παρακολούθησης ανά περιβαλλοντική παράμετρο:

- **Βιοποικιλότητα:**
 - Τριετής παρακολούθηση του αριθμού των χωροκατακτητικών ειδών, της κάλυψης του υποστρώματος, του ρυθμού διάχυσης και της παρέμβασης στην τοπική βιοποικιλότητα, μέσω της αξιολόγησης της παρουσίας / απουσίας νεοεισαχθέντων ξενικών ειδών (εξαιρούνται τα κρυπτογενή), της εκούσιας και ακούσιας εισαγωγής τους και της επέκτασης των χωροκατακτητικών μη αυτόχθονων ειδών.
 - Τριετής παρακολούθηση της αριθμητικής επιφανειακής κατανομής για αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των οικοτόπων και των βενθικών κοινοτήτων που υπόκεινται σε αλιευτικές δραστηριότητες, μέσω της παρακολούθησης της κοκκομετρίας του επιφανειακού ιζήματος, της μορφολογίας και της επέκτασης των βιογενών υποστρωμάτων κινητού πυθμένα.

- Τριετής παρακολούθηση της υπεραλίευσης ιχθυαποθεμάτων, μέσω της αξιολόγησης του ποσοστού και του αριθμού των αποθεμάτων ιχθύων που υπεραλιεύονται σε σχέση με τη μέγιστη βιώσιμη απόδοση.
- Τριετής παρακολούθηση της αλιευτικής προσπάθειας, μέσω της παρακολούθησης της αλιευτικής πίεσης, της χωρητικότητας του αλιευτικού σκάφους, του μέσου όρου ημερών αλιείας και της αλιευτικής πίεσης μέσω παρακολούθησης του αριθμού αλιευμάτων που επιτυγχάνονται για μια μονάδα προσπάθειας.
- **Θαλάσσιο περιβάλλον:**
 - Τριετής παρακολούθηση του υποθαλάσσιου θορύβου μέσω της παρακολούθησης του αριθμού των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων που εισάγουν παλλόμενους ήχους στην περιοχή (10 Hz – 10 kHz) στο θαλάσσιο περιβάλλον, όπως καταχωρούνται στο μητρώο εγκεκριμένων εγκαταστάσεων.
- **Θαλάσσια απορρίμματα:**
 - Τριετής παρακολούθηση της αριθμητικής επιφανειακής κατανομής του αριθμού και της ποσότητας θαλασσιών απορριμμάτων που υπάρχουν στις ακτές, στον πυθμένα και στην επιφάνεια και στο σύνολο της στήλης του ύδατος.
- **Ύδατα:**
 - Ετήσια παρακολούθηση της ποιότητας των νερών κολύμβησης μέσω της παρακολούθησης της συγκέντρωσης των ρύπων και των επιβλαβών οργανισμών για την ανθρώπινη υγεία, της συγκέντρωσης των μικροβιολογικών παραμέτρων (εντερόκοκκοι, E-coli) και των εγκαταστάσεων καθαρισμού (όγκων απόρριψης), καθώς επίσης και της αριθμητικής επιφανειακής κατανομής των θρεπτικών φορτίων αζώτου και φωσφόρου και της χλωροφύλλης ά.
- **Κλιματική αλλαγή:**
 - Ετήσια παρακολούθηση της ποιότητας του αέρα, μέσω της παρακολούθησης της συγκέντρωσης των ατμοσφαιρικών ρύπων στα παράκτια θαλάσσια περιβάλλοντα και των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Επίσης γίνεται εισήγηση για τριετή παρακολούθηση του μήκους της πληγείσας ακτής και της πλημμυρισμένης περιοχής και ετήσια παρακολούθηση της αύξησης της θερμοκρασίας της θαλάσσιας στήλης.
- **Έδαφος:**
 - Παρακολούθηση της παράκτιας δυναμικής, μέσω της ετήσιας παρακολούθησης των αλλαγών στην ακτογραμμή (km) και τριετής παρακολούθηση του αριθμού έργων παράκτιας προστασίας και του μήκους προστατευόμενης ακτής. Επίσης, προτείνεται η τριετής παρακολούθηση της αστικοποίησης της γης μέσω της παρακολούθησης του ποσοστού αστικοποιημένης κάλυψης γης και του εδάφους που καταλαμβάνεται ως ποσοστό στην παράκτια λωρίδα. Επιπρόσθετα, προτείνεται τριετής παρακολούθηση των φυσικών χαρακτηριστικών της ακτής (μήκους ακτής), τριετής παρακολούθησης του ποσοστού καθίζησης και των μεταβολών των υδρογεωλογικών κινδύνων μέσω της παρακολούθησης της επιφάνειας των παράκτιων λωρίδων που επηρεάζονται από υδρογεωλογικούς κινδύνους. Έπειτα από εισήγηση του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης έγινε εισήγηση όπως ληφθεί επίσης υπόψη η παρακολούθηση της παράκτιας διάβρωσης και των υδρογεωλογικών κινδύνων που συνδέονται με τα τσουνάμι.
- **Τοπίο και πολιτιστική κληρονομιά:**
 - Προτείνεται η ετήσια παρακολούθηση της κατάληψης εδάφους και της ετήσιας κατάληψης γης σε περιοχές που προορίζονται για την προστασία του τοπίου, της συγκέντρωσης ειδικών και τοπικών πολιτιστικών στοιχείων και του αριθμού βυθισμένων ενάλιων αρχαιοτήτων.

8. Έκθεση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης

Στο πλαίσιο αξιολόγησης του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου εκπονήθηκε σχετική Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ), σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Άρθρου 6, της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας, καθώς επίσης και σύμφωνα με το Άρθρο 16 των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015, για προτεινόμενα έργα / σχέδια τα οποία δύναται να επηρεάσουν περιοχές του δικτύου Natura 2000 και δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα με τους στόχους διατήρησης και διαχείρισης των περιοχών του δικτύου.

Η αξιολόγηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε περιοχές του δικτύου Natura 2000 αφορούσε τις ακόλουθες περιοχές:

- α) ΕΖΔ Περιοχή Πόλις – Γιαλιά (CY4000001)
- β) ΕΖΔ & ΖΕΠ Ωκεανίς (CY4000024)
- γ) ΖΕΠ και ΕΖΔ Χερσόνησος Ακάμα (CY4000023 και CY4000010)
- δ) ΕΖΔ Θαλάσσια Περιοχή Μουλιά (CY4000006)
- ε) ΕΖΔ & ΖΕΠ Ακρωτήριο Άσπρο - Πέτρα Ρωμιού (CY5000005)
- στ) Προτεινόμενος Τόπος Κοινοτικής Σημασίας «Αγίου Γεωργίου Αλαμάνου»
- ζ) ΖΕΠ Κάβο Γκρέκο (CY3000002) και ΕΖΔ Κάβο Γκρέκο (CY3000005), καθώς επίσης και η προτεινόμενη επέκταση αυτής.
- η) ΕΖΔ Θαλάσσια Περιοχή Νησιά (CY3000006)
- θ) ΖΕΠ Περιοχής Αγίας Θέκλας – Λιοπέτρι (CY3000009)

Επίσης, λήφθηκαν υπόψη τα πρόσφατα δεδομένα χαρτογράφησης (έτος ολοκλήρωσης 2022) των θαλασσίων οικοτόπων σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε από το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών η οποία είχε ως τίτλο «mapping and evaluation of Posidonia Meadows and other important marine habitats under the European Habitats Directive (92/43/EEC), in the coastal waters of Cyprus». Επίσης, λήφθηκαν υπόψη μερικά εκ των προκαταρκτικών δεδομένων για τη μελέτη των θαλασσίων πτηνών της Κύπρου, ως αποστάληκαν από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας.

Ως αναφέρθηκε στην Εισαγωγή (Κεφάλαιο 1), κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης της ΜΕΟΑ ζητήθηκε η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων σύμφωνα με επιστολές του Τμήματος Περιβάλλοντος ημερ. της ημερ. 21/2/2023, 7/4/2023, 4/9/2023 και 8/9/2023. Ακολούθησε η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων τόσο για τη ΣΜΠΕ, όσο και για τη Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στις 20/9/2023, στις 26/9/2023, στις 4/10/2023, 27/10/2023 και στις 6/11/2023.

Στο πλαίσιο αξιολόγησης της ΜΕΟΑ (αλλά και της ΣΜΠΕ γενικότερα) υποβλήθηκαν απόψεις από την Αρχή Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ), στις 11/9/2023, από το Τμήμα Αρχαιοτήτων (ΤΑ) στις 14/9/2023 και στις 17/11/2023, από το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών (ΤΑΘΕ) στις 29/3/2023, στις 26/9/2023 και στις 26/10/2023, από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) στις 17/11/2023, από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσεως (ΤΠΟ), στις 4/10/2023, από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας (ΥΘΠ) στις 8/11/2023 και στις 13/11/2023 και από τις Υπηρεσίες Ενέργειας και Υδρογονανθράκων (Υπ.Ε. Υπ.Υδρ.) στις 18/9/2023. Επίσης, αποστάληκαν απόψεις από την Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ), στις 25/9/2023, 28/10/2023 και 13/11/2023, από τον Πτηνολογικό Σύνδεσμο Κύπρου στις 25/9/2023 και 2/11/2023 και από το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος Terra Cyprica στις 2/11/2023.

Για την αξιολόγηση της ΜΕΟΑ ενώπιον της Ad-hoc Επιτροπής, πραγματοποιήθηκαν τρεις (3) Συνεδριάσεις αυτής στις 15/9/2023, 27/9/2023 και στις 27/10/2023. Η τελική Έκθεση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης εκδόθηκε στις 14/11/2023 (επισυνάπτεται).

9. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή γνωμοδοτεί θετικά και ταυτόχρονα εισηγείται την εφαρμογή των όρων του **Παραρτήματος**. Πριν από τη λήψη απόφασης αναφορικά με το Σχέδιο, η αρμόδια αρχή να λαμβάνει υπόψη τη ΣΜΠΕ, την Έκθεση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, τις απόψεις που εκφράστηκαν και ενδεχομένως να εκφράζονται από το κοινό και τις αρμόδιες αρχές, τις απόψεις της Επιτροπής Αξιολόγησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Σχέδια ή/και Προγράμματα και τη Γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

Γιώτα Λαζάρου
για Αν. Διευθύντρια Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. 02.10.013.020
4 Δεκεμβρίου 2023

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΣΜΠΕ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ενότητα 1: Όροι Έκθεσης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (Ουσιώδεις)

1.1 Να γίνει εφαρμογή των Όρων της Έκθεσης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, ως αναφέρονται πιο κάτω:

- 6.1.1 Όλες οι περιοχές που ανήκουν ή προτείνονται ή θα καθορίζονται στο μέλλον ως πΤΚΣ, ΤΚΣ, ΕΖΔ, ΖΕΠ ακόμα και μετά την υιοθέτηση του ΘΧΣ από το Υπουργικό Συμβούλιο, θα λαμβάνονται υπόψη από την Επιτροπή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού ωσάν να περιλαμβάνονται στο ΘΧΣ, μέχρι την επόμενη αναθεώρηση του, κατά την οποία θα ενταχθούν επίσημα σε αυτό.
- 6.1.2 Όλες οι μορφές ΑΠΕ (αιολικά, κυματικά, και ρευματικά πάρκα) να χωροθετούνται εκτός των ορίων των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (υφιστάμενες και δυνητικές). Διευκρινίζεται επίσης ότι, σε ό,τι αφορά την προτεινόμενη περιοχή διερεύνησης ΑΠΕ (Θεματικός Χάρτης Ε01), τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία που αφορούν την πτηνοπανίδα (θαλασσοπούλια), σε σχέση με την συγκεκριμένη περιοχή δεν φαίνεται να είναι απαγορευτική για σκοπούς διερεύνησης ανάπτυξης τέτοιων έργων. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση που μελλοντικά προκύψουν νέα στοιχεία και δεδομένα αυτά θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη διενέργεια των απαραίτητων μελετών/αξιολογήσεων.
- 6.1.3 Σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία, σε περίπτωση που προτεινόμενο έργο δύναται να επηρεάσει υφιστάμενες ή δυνητικές περιοχές του Δικτύου Natura 2000 πρέπει να αξιολογείται για την περίπτωση δυνητικού επηρεασμού των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 και των προστατευταίων στοιχείων της, και να εκπονείται Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης.
- 6.1.4 Ο ΘΧΣ επιτρέπει την κατασκευή θαλάσσιων έργων σε μια προσπάθεια μετρίασης της διάβρωσης των ακτών (όπου αυτή δικαιολογείται). Για κάθε έργο που πιθανό να σχεδιαστεί ή δύναται να κατασκευαστεί, θα εκδίδεται προηγουμένως σχετική Βεβαίωση Συμμόρφωσης ή Συμβατότητας με το ΘΧΣ από την Επιτροπή ΘΧΣ, η οποία θα λαμβάνει υπόψη όλες τις παραμέτρους του ζητήματος, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και πολιτισμικών δεδομένων στην εκάστοτε περιοχή και τις όποιες συγκρούσεις που πιθανόν να προκύψουν μεταξύ των δραστηριοτήτων και των χρήσεων.
- 6.1.5 Σε συνέχεια του 6.1.4. θα πρέπει να εξασφαλίζεται άδεια για το θαλάσσιο έργο σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία καθώς και κατάθεση και αξιολόγηση Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης στην περίπτωση δυνητικού επηρεασμού των περιοχών του Δικτύου Natura 2000.
- 6.1.6 Σε περίπτωση που έργο δεν ρυθμίζεται με υφιστάμενη νομοθεσία (άρθρο 24 του Νόμου 144(Ι)/2017 όπως τροποποιήθηκε) και θα αδειοδοτηθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Επιτροπής, η αίτηση προς την Επιτροπή θα πρέπει να συνοδεύεται ανάμεσα σε άλλα και από Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον ή έκθεση πληροφοριών ή/και Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για διαβίβαση στην Περιβαλλοντική Αρχή για έκδοση περιβαλλοντικής έγκρισης, όπου εφαρμόζεται (Κανονισμοί 6(2) και 7(1) της Κ.Δ.Π. 132/2021). Νοείται ότι καμία άδεια αναφορικά με δραστηριότητα που εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 24 δεν μπορεί να εκδοθεί σε περίπτωση απόρριψης της εκ των ανωτέρω επιβαλλόμενης περιβαλλοντικής έγκρισης ή των όρων της εν λόγω περιβαλλοντικής έγκρισης (άρθρο 7(5)(δ) του Νόμου 144(Ι)/2017 όπως τροποποιήθηκε).

- 6.1.7 Οι ζώνες λιμενικών δραστηριοτήτων περιλαμβάνουν τα λιμάνια και τις λιμενικές εγκαταστάσεις, τα αγκυροβόλια και τις δραστηριότητες και έργα συναφή με τις θαλάσσιες μεταφορές. Οποιοσδήποτε μελλοντικές αδειοδοτήσεις εντός των περιοχών αυτών θα γίνονται σύμφωνα με της πρόνοιες της οικείας νομοθεσίας και προϋποθέτει μεταξύ άλλων και συμμόρφωση με τις πρόνοιες της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.
- 6.1.8 Σε συνέχεια του 6.1.7. για την ΖΕΠ Αγίας Θέκλας – Λιοπέτρι, προτείνεται ο περιορισμός του ορίου του τμήματος που εφάπτεται της ακτής της 'ζώνης υποδομών σκαφών αναψυχής' στην ΖΕΠ Αγίας Θέκλας, έτσι ώστε να μειωθεί στον ελάχιστο δυνατό βαθμό.
- 6.1.9 Ο ΘΧΣ δεν απαγορεύει την κήρυξη νέων περιοχών λουομένων όπου αυτές είναι συμβατές με το ΘΧΣ το οποίο προωθεί τη συνύπαρξη δραστηριοτήτων και χρήσεων στον θαλάσσιο χώρο. Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις τυχόν μελλοντικών αιτήσεων που αφορούν κήρυξη περιοχών λουομένων οι οποίες δύναται να επηρεάσουν περιοχές του Δικτύου Natura 2000 (υφιστάμενες ή δυνητικές) θα υπόκεινται σε αξιολόγηση μέσω εκπόνησης Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης όπως ορίζει η οικεία νομοθεσία.
- 6.1.10 Υφιστάμενα αγκυροβόλια εντός περιοχών του Δικτύου Natura 2000, να τύχουν κατάργησης ή μετακίνησής τους εντός της ζώνης λιμενικών δραστηριοτήτων όπως αυτή θα αξιολογηθεί από την αρμόδια αρχή (Αρχή Λιμένων Κύπρου), μετά την έγκριση του ΘΧΣ.
- 6.1.11 Αλλαγή βόρειου ορίου Ζώνης Υδατοκαλλιέργειας μέχρι τον διάυλο που οδηγεί στη λιμενική εγκατάσταση, έτσι ώστε να είναι εκτός του προτεινόμενου ΤΚΣ «Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου» (50 μέτρα) για διατήρηση και προστασία του οικοτόπου 1120* (Λιβάδια Ποσειδωνίας).

Ενότητα 2: Γενικοί Όροι

2.1 Να γίνει εφαρμογή όλων των προνοιών, στρατηγικών και ειδικών στόχων του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού, ως αναφέρονται στη Δήλωση Πολιτικής και ως λήφθηκαν υπόψη κατά την κατάρτιση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου διασφαλίζοντας την προστασία και αειφόρο χρήση του θαλάσσιου και παράκτιου περιβάλλοντος.

2.2 Η αρμόδια αρχή, σε συνεργασία με την Επιτροπή του ΘΧΣ, έχει την ευθύνη για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των όρων της παρούσας Γνωμάτευσης, καθώς και για την κατανομή των ευθυνών σε άλλες αρμόδιες αρχές, όπως αυτές αποδίδονται από τους όρους.

2.3 Στις περιπτώσεις όπου προκύπτουν εγκαθιδρύσεις νέων Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών, ως ορίζονται σύμφωνα με διατάγματα του περί Αλιείας Νόμου (ΚΕΦ.135), καθώς επίσης και στην περίπτωση που προκύψει η οριοθέτηση νέων ζωνών προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων, μετά από την έγκριση του ΘΧΣχ από το Υπουργικό Συμβούλιο, τότε αυτές οι περιοχές να λαμβάνονται υπόψη ως μέρος του ΘΧΣχ ωσάν να περιλαμβάνονται σε αυτό και να ενταχθούν επίσημα στο ΘΧΣχ στην επόμενη αναθεώρησή του. Τα αρμόδια τμήματα Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών και Τμήμα Αρχαιοτήτων να κοινοποιούν άμεσα στο Υφυπουργείο Ναυτιλίας τα σχετικά όρια των εν λόγω περιοχών.

2.4 Οι χάρτες του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου, καθώς επίσης και το κείμενο που τους συνοδεύει να τροποποιηθεί / επικαιροποιηθεί αντίστοιχα, λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια που αποστάθηκαν / εκφράστηκαν από τις αρμόδιες αρχές κατά τη διάρκεια αξιολόγησης τόσο της ΣΜΠΕ, όσο και της ΜΕΟΑ, καθώς επίσης και τα πορίσματα της παρούσας Γνωμάτευσης και της Έκθεσης

Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης της Περιβαλλοντικής Αρχής, πριν υποβληθούν για έγκριση στο Υπουργικό Συμβούλιο.

2.5 Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας έγκρισης του ΘΧΣχ από το Υπουργικό Συμβούλιο, να αποσταλούν άμεσα στο Τμήμα Περιβάλλοντος όλα τα σχετικά αρχεία γεωχωρικών δεδομένων των ζωνών που περιλαμβάνονται στο Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο, σύμφωνα με τους χάρτες του ΘΧΣχ.

2.6 Να γίνεται υποβολή Μελετών Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) ή Έκθεσης Πληροφοριών πριν τη χορήγηση σχετικής άδειας από την αρμόδια αρχή για τα έργα που η κατηγορία τους εμπίπτει στο πρώτο ή δεύτερο παράρτημα αντίστοιχα, των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων 2018 έως 2021.

2.7 Σε περίπτωση προτεινόμενων έργων που δύνανται να επηρεάσουν περιοχές του δικτύου Natura 2000, να εφαρμόζονται οι διατάξεις του Άρθρου 16, των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015. Σε περίπτωση αμφιβολίας κατά πόσον ένα προτεινόμενο έργο επηρεάζει περιοχή του δικτύου Natura 2000, να πραγματοποιείται διαβούλευση με το Τμήμα Περιβάλλοντος.

2.8 Στην περίπτωση που Έργο έχει λάβει θετική Γνωμάτευση ή Περιβαλλοντική Έγκριση, βάσει των προαναφερόμενων Νόμων, από την έκδοση της οποίας έχει παρέλθει περίοδος 5 χρόνων χωρίς την έναρξη της εκτέλεσης των έργων, τότε για το εν λόγω Έργο ισχύουν οι όροι 2.6 και 2.7 της παρούσας Γνωμάτευσης.

2.9 Στην περίπτωση που τα προτεινόμενα έργα (χρήσεις / δραστηριότητες) χωροθετούνται πλησίον ζώνης προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων, ή εμπίπτουν σε αυτή, να προηγείται διαβούλευση με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, ούτως ώστε να διευκρινιστεί κατά πόσον η χωροθέτηση μιας τέτοιας χρήσης / δραστηριότητας είναι συμβατή με τον περιβάλλοντα χώρο και τους στόχους του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου, ή/και αν απαιτείται η εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών (π.χ. ενάλια και παράκτια αρχαιολογική επισκόπηση).

2.10 Στην περίπτωση που το προτεινόμενο έργο ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά είδη πτηνοπανίδας ή/και εμπίπτει ή γειτνιάζει με Ζώνες Ειδικής Προστασίας τότε να πραγματοποιείται διαβούλευση με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας για να διευκρινιστεί κατά πόσον απαιτούνται καταγραφές πτηνοπανίδας και ο αριθμός αυτών.

2.11 Να γίνει εφαρμογή των προνοιών για την Παράκτια Ζώνη, σύμφωνα με τις αρχές του Πρωτοκόλλου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών, όπως:

- Διασφάλιση διαδρομών για παροχή ελεύθερης πρόσβασης του κοινού στην παραλία.
- Σχεδιασμός χρήσεων και δραστηριοτήτων με τρόπο βιώσιμο και ολοκληρωμένο διατηρώντας τη φυσιογνωμία κάθε παράκτιας ενότητας και την προσβασιμότητα των ακτών.
- Προστασία και διαχείριση οικοσυστημάτων, φυσικών πόρων, πολιτιστικού πλούτου και τοπίων, διασφαλίζοντας την ακεραιότητα αυτών των οικοσυστημάτων.
- Αποφυγή/μείωση ρύπανσης και ανθρωπογενών πιέσεων, αναβάθμιση ποιότητας ζωής.
- Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και στις επιπτώσεις της.
- Εφαρμογή των προνοιών του περί Προστασίας της Παραλίας Νόμου (Κεφ. 59) και του Πρωτοκόλλου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών.

2.12 Στο πλαίσιο εκπόνησης περιβαλλοντικών μελετών τα οποία αφορούν νέα προτεινόμενα έργα ακτοπροστασίας να αξιολογείται αντίστοιχα η υλοποίηση λύσης βασισμένης στους φυσικούς μηχανισμούς ακτοπροστασίας της φύσης (nature-based solutions), για την προσαρμογή διαφόρων

τύπων ακτών στην κλιματική αλλαγή. Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη γραμμή δράσης προτείνεται ως δράση προτεραιότητας στο πλαίσιο του Πρωτοκόλλου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιων Ζωνών της Σύμβασης της Βαρκελώνης.

2.13 Να γίνει εφαρμογή των νενομισμένων διαδικασιών ως περιλαμβάνονται στους περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμους του 2017 έως 2021, ως περιγράφονται στις τελικές διατάξεις των εν λόγω Νόμων (Άρθρα 22, 23 και 24) και ακολουθώντας αντίστοιχα τις πρόνοιες που ορίζονται στους περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού (γενικές διατάξεις) Κανονισμούς του 2021 (ΚΔΠ 132/2021).

2.13.1 Στην περίπτωση αξιολόγησης αίτησης έργου το οποίο εμπίπτει στα Παραρτήματα I και II των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων 2018 έως 2021 και για τα οποία απαιτείται η εκπόνηση Μελέτης Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) ή Έκθεσης Πληροφοριών τότε ακολουθούνται όλες οι πρόνοιες των εν λόγω νομοθεσιών. Το ίδιο εφαρμόζεται και για τον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και/ ή Προγράμματα Νόμο του 2005 (Ν. 102(Ι)/2005), όπου εκπονείται Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Αντίστοιχα, αν απαιτείται σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015 πραγματοποιείται εκπόνηση Μελέτης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης.

2.13.2 Στην περίπτωση αξιολόγησης αίτησης προτεινόμενου έργου το οποίο αφορά δραστηριότητα που προβλέπεται στο ΘΧΣχ τότε να εκδίδεται βεβαίωση συμμόρφωσης ή απόρριψη από την Επιτροπή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού. Στην περίπτωση που εκπονήθηκε περιβαλλοντική μελέτη, σύμφωνα με τον όρο 2.13.1 τότε η εξασφάλιση της βεβαίωσης συμμόρφωσης προηγείται της αξιολόγησης της περιβαλλοντικής μελέτης από την περιβαλλοντική αρχή. (Άρθρο 22)

2.13.3 Στην περίπτωση που το προτεινόμενο έργο δεν προβλέπεται στο ΘΧΣχ και η δραστηριότητα υπόκειται σε ρυθμιζόμενη αδειοδότηση δυνάμει υφιστάμενης νομοθεσίας, τότε αν απαιτείται σύμφωνα με τον όρο 2.13.1, εκπονείται σχετική περιβαλλοντική μελέτη η οποία αξιολογείται από την Περιβαλλοντική Αρχή, πριν την εφαρμογή άλλων διαδικασιών που αφορούν το ΘΧΣχ. Εφόσον εξασφαλιστεί η έγκριση της Περιβαλλοντικής Αρχής, ακολούθως αξιολογείται από την Επιτροπή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού κατά πόσον η δραστηριότητα είναι συμβατή με τη Δήλωση Πολιτικής του ΘΧΣ και τη φιλοσοφία του ΘΧΣχ, κατά πόσον έχει σημαντική οικονομική / κοινωνική / πολιτισμική / περιβαλλοντική πρόσθετη αξία και κατά πόσον καταλαμβάνει μεγάλη περιοχή ή όγκο θαλάσσιων υδάτων. Στην περίπτωση που η Επιτροπή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού γνωμοδοτήσει επίσης θετικά, τότε εκδίδεται βεβαίωση συμβατότητας. Διαφορετικά το αίτημα απορρίπτεται. (Άρθρο 23)

2.13.4 Εάν η δραστηριότητα δεν υπόκειται σε ρυθμιζόμενη αδειοδότηση δυνάμει υφιστάμενης νομοθεσίας και συνεπώς εμπίπτει στο Άρθρο 24, τότε αφότου εξασφαλιστεί η βεβαίωση συμμόρφωσης ή συμβατότητας με το ΘΧΣχ υποβάλλεται αίτημα στην Επιτροπή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού για αξιολόγηση. Για τη συγκεκριμένη περίπτωση να γίνεται επιπρόσθετα τήρηση του όρου 2.14, ως περιγράφεται πιο κάτω.

2.13.5 Διευκρινίζεται ότι στις περιπτώσεις θαλασσίων έργων που εξασφάλισαν ήδη Περιβαλλοντική Έγκριση ή Άδεια από την αρμόδια αδειοδοτούσα Αρχή, πριν την έγκριση του ΘΧΣχ από το Υπουργικό Συμβούλιο, δεν απαιτείται η εξασφάλιση οποιασδήποτε βεβαίωσης συμμόρφωσης ή βεβαίωσης συμβατότητας από την Επιτροπή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού.

2.14 Στην περίπτωση που η προτεινόμενη δραστηριότητα / χρήση εμπίπτει στις διατάξεις του Άρθρου 24 (δεν υπόκεινται σε ρυθμιζόμενη αδειοδότηση δυνάμει υφιστάμενης νομοθεσίας) τότε ο αιτητής υποχρεούται με την υποβολή της αίτησής του να υποβάλει στην Περιβαλλοντική Αρχή Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον ή/και Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης. Στην περίπτωση που η Περιβαλλοντική Αρχή δεν συνηγορεί για την υλοποίηση του υπό αξιολόγηση έργου, τότε η Επιτροπή Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού απορρίπτει το σχετικό αίτημα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 7 (5) (δ) των περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμων του 2017 έως 2021.

2.15 Το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο ως αξιολογήθηκε από την Περιβαλλοντική Αρχή δεν εφαρμόζεται εντός των διοικητικών ορίων των Βρετανικών Βάσεων. Στην περίπτωση που απαιτείται η περιβαλλοντική αξιολόγηση έργου εντός της εν λόγω περιοχής, τότε απαιτείται όπως προηγηθεί διαβούλευση με τη διοίκηση των Βρετανικών Βάσεων, το Υπουργείο Εξωτερικών και το Υφυπουργείο Ναυτιλίας, για τις διαδικασίες που απαιτούνται να ακολουθηθούν. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το κείμενο που συνοδεύει το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο ισχύει ότι συγκεκριμένες παράκτιες περιοχές της παρούσας χωρικής ενότητας οι οποίες αποτελούν μέρος των περιοχών των Βρετανικών Βάσεων, καθώς και η θαλάσσια περιοχή μέχρι 3 ν.μ. από τις εν λόγω ακτές, διέπονται μεταξύ άλλων, από τη Συνθήκη περί της Εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και το σχετικό με τις Περιοχές Βάσεων Πρωτόκολλο στη Συμφωνία Αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Κυπριακή Δημοκρατία εντός των εν λόγω παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών ασκεί δικαιοδοσίες, όπως για παράδειγμα αυτών που σχετίζονται με την κοινή αλιευτική πολιτική της Ε.Ε.

2.16 Να εξεταστεί από την αρμόδια αρχή η κήρυξη όλων των νησίδων που χωροθετούνται εντός ή/και πλησίον προστατευόμενων περιοχών (ΕΖΔ και ΖΕΠ) του δικτύου Natura 2000 σε Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους / Γεώτοπους και στην περίπτωση που είναι εφικτό να συμπεριληφθούν στην επόμενη αναθεώρηση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου. Πιο συγκεκριμένα, στο ΘΧΣΧ να εξεταστεί η συμπερίληψη πέραν των Καραβόπετρων της Ίνειας και της Πέτρας του Ρωμιού και των ακόλουθων νησίδων:

- Νησίδα Άγιος Γεώργιος
- Νησίδα Κακοσκάλι
- Νησίδα Χαμηλή ή Καφκάλλα του Μανώλη
- Ύφαλος / Ξερά Μαζάκι
- Νησίδα Τζιόνι
- Ύφαλος / Ξερά Καννούθκια
- Ύφαλος / Ξερά Σκλινίτζια ή Κόππος
- Νησίδα Γερόνησος
- Νησίδα Άγιος Γεώργιος ή Γερόνησος
- Νησίδα Μανίκης
- Ύφαλος / Ξερά Μουλιά
- Νησίδες Αγίας Θέκλας

2.17 Το Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο να αναθεωρείται τουλάχιστον κάθε δέκα (10) χρόνια, ως αναφέρεται στο Άρθρο 15 (3) των περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμων του 2017 έως 2021 και σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 10 των εν λόγω Νόμων. Στο πλαίσιο αναθεώρησης του ΘΧΣΧ να εξετάζεται η αναγκαιότητα υποβολής ΣΜΠΕ από την Περιβαλλοντική Αρχή και εφόσον αυτή απαιτείται να εκπονείται και να υποβάλλεται για σχετική αξιολόγηση πριν την ολοκλήρωση της αναθεώρησης του ΘΧΣΧ, ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη οι

περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τις προτεινόμενες ζώνες χρήσεων και δραστηριοτήτων κατά την κατάρτιση του αναθεωρημένου ΘΧΣχ.

2.18 Κατά την αξιολόγηση νέων χρήσεων / δραστηριοτήτων, να λαμβάνονται υπόψη όλες οι πρόνοιες των ακόλουθων σχετικών σχεδίων δράσης και εθνικών στρατηγικών:

- Σχέδιο Δράσης και Εθνική Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών 2018-2028.
- Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας 2021 – 2027.
- Πολυετές Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Υδατοκαλλιέργειας 2021-2030.
- Πρόγραμμα μέτρων για την εφαρμογή των Άρθρων 13 και 14 της Οδηγίας Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική (2008/56/ΕΚ).
- 3ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (2021-2027)
- Εθνική Στρατηγική Τουρισμού 2020-2030.
- Στρατηγική για την αειφόρο ανάπτυξη του Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα.
- Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα 2030
- Στρατηγική για την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.
- Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας
- Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα στην Κύπρο
- Διαχειριστικά Σχέδια για περιοχές του δικτύου Natura 2000
- Ρυθμιστικό Σχέδιο Κυπριακών Λιμένων.
- Στρατηγική για την πράσινη οικονομία
- Τοπικά Σχέδια
- Άλλες σχετικές στρατηγικές και σχέδια δράσης ή η επικαιροποίηση των πιο πάνω ως υιοθετηθούν μετά την έγκριση του ΘΧΣχ.

2.19 Στην περίπτωση αίτησης υλοποίησης έργου εντός περιοχών με αξιόλογο ή σημαντικό χαρακτήρα τοπίου, να δύναται η επιβολή όρων για υλοποίηση έργων με στόχο την αισθητική αναβάθμιση των περιοχών που επηρεάζονται από τα έργα αυτά, όπως η δημιουργία οπτικών πετασμάτων με τη χρήση δένδρων, ή να γίνεται χωροθέτηση των έργων σε θέσεις που βοηθούν στην αισθητική του τοπίου.

2.20 Για την απόρριψη του υλικού βυθοκόρησης στα ενδεδειγμένα σημεία να ζητείται άδεια από το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών, ως αρμόδια αρχή, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο για την Πρόληψη και την Εξάλειψη της Ρύπανσης της Μεσογείου Θάλασσας συνεπεία Απορρίψεων από Πλοία και Αεροσκάφη (Dumping Protocol) της Σύμβασης της Βαρκελώνης για την Προστασία της Μεσογείου [N. 20 (II)/20021]. Να λαμβάνονται πρόνοιες για περιορισμό διάχυσης του υλικού βυθοκόρησης, όπως για παράδειγμα να γίνεται χρήση αγωγού μέσω του οποίου να απορρίπτεται το υλικό βυθοκόρησης πλησίον του βυθού.

2.21 Στο πλαίσιο εκπόνησης περιβαλλοντικών μελετών για έργα που σχετίζονται με υπεράκτιες μορφές ΑΠΕ (έργα αξιοποίησης αιολικής, ηλιακής, παλιρροϊκής, κυματικής και λοιπών μορφών ενέργειας των ωκεανών) να γίνεται αξιολόγηση των επιπτώσεων στους θαλάσσιους οργανισμούς (πτηνά, ερπετά, θηλαστικά, κητώδη κ.α.) και προσεκτική επιλογή της χωροθέτησης τέτοιων μονάδων, έτσι ώστε να μην τίθενται θέματα σοβαρού επηρεασμού αυτών. Στο σχεδιασμό τέτοιου είδους υποδομών να περιλαμβάνονται συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές (π.χ. φωτισμός) καθώς επίσης και εισήγηση για χρήση συσκευών που εκπέμπουν ηχητικά ή οπτικά ερεθίσματα με συνεχή ή διαλείποντα τρόπο, έτσι ώστε να μειωθούν στο μέγιστο οι ενδεχόμενες επιπτώσεις σε θαλάσσια

πτηνά, σε θαλάσσια ερπετά, σε θαλάσσια θηλαστικά, σε κητώδη και σε οποιοσδήποτε άλλους οργανισμούς ενδέχεται να επηρεαστούν από τέτοια έργα.

2.22 Να ληφθεί πρόνοια έτσι ώστε στην περιοχή γύρω από τις νησίδες «Μουλιά» να μην χωροθετηθεί οποιοδήποτε αγκυροβόλιο, λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντικότητα της περιοχής για την πτηνοπανίδα.

2.23 Να λαμβάνεται υπόψη ο σωστός προγραμματισμός έργων εντός του θαλάσσιου και παράκτιου χώρου, έτσι ώστε να περιορίζονται οι επιπτώσεις στον κύκλο αναπαραγωγής ή/και μετανάστευσης των ειδών.

2.24 Να καταρτιστεί και υλοποιηθεί από την αρμόδια αρχή, σε συνεργασία με την Επιτροπή ΘΧΣ και με άλλες εμπλεκόμενες αρχές ολοκληρωμένο Σχέδιο Παρακολούθησης, του οποίου οι δείκτες να αντιστοιχούν στους Στρατηγικούς και Ειδικούς Στόχους του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού, καθώς και σε άλλες περιβαλλοντικές παραμέτρους και να λαμβάνει υπόψη τους δείκτες που αναφέρονται πιο κάτω (όρος 2.26). Σε περίπτωση που στα αποτελέσματα του Σχεδίου Παρακολούθησης διαφαίνεται σημαντική απόκλιση από την υλοποίηση των στόχων του ΘΧΣχ, οι Αρμόδιες Αρχές να προβαίνουν άμεσα κατά το δυνατό σε διορθωτικές ενέργειες. Στη συγκεκριμένη περίπτωση να ενημερώνεται άμεσα το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Τονίζεται η σημασία παρακολούθησης της εφαρμογής του Σχεδίου, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση της Καλής Περιβαλλοντικής Κατάστασης των θαλασσίων υδάτων και η αιεφόρος ανάπτυξη στον παράκτιο και θαλάσσιο χώρο στο πλαίσιο του ΘΧΣ. Επίσης, μέσω της διαδικασίας παρακολούθησης θα μπορεί εύκολα να διαφαίνεται η ανάγκη επερχόμενης αναθεώρησης του ΘΧΣχ, όποτε αυτό χρειαστεί και πριν την ολοκλήρωση των 10 χρόνων από την έγκριση αυτού.

2.25 Το εν λόγω Σχέδιο Παρακολούθησης είναι εφικτό να τροποποιηθεί έπειτα από απόφαση της Επιτροπής Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις όλων των εμπλεκόμενων τμημάτων, το αργότερο μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου 2024, το οποίο σε πρώτο επίπεδο να περιλαμβάνει μόνο περιβαλλοντικές παραμέτρους. Εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και όχι έπειτα από τρία (3) έτη από την έγκριση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου, να ενημερωθεί το Τμήμα Περιβάλλοντος για το ολοκληρωμένο Σχέδιο Παρακολούθησης το οποίο θα περιλαμβάνει πέραν των περιβαλλοντικών παραμέτρων και οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές παραμέτρους. Σημειώνεται ότι οι δείκτες που αναφέρονται στον όρο 2.26 δεν είναι οριστικοί, λαμβάνοντας υπόψη και τις απόψεις που λήφθηκαν από διάφορες εμπλεκόμενες αρμόδιες αρχές, όμως εναπόκειται στον Κύριο του Έργου να καταρτίσει άμεσα νέο Σχέδιο Παρακολούθησης, λαμβάνοντας υπόψη τους δείκτες που αναφέρονται στην παρούσα Γνωμάτευση.

Στην περίπτωση που οι εμπλεκόμενες αρχές πραγματοποιούν ήδη άλλα αντίστοιχα Σχέδια Παρακολούθησης ή γίνεται εφαρμογή σχετικών Προγραμμάτων Μέτρων Παρακολούθησης, ως ορίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις Ευρωπαϊκών Οδηγιών ή άλλων νομοθεσιών, τότε δύναται να αξιοποιούνται τα αποτελέσματα των εν λόγω αναφορών. Όμως, για τις ανάγκες παρακολούθησης της εφαρμογής του ΘΧΣχ, απαιτείται η επιλογή συγκεκριμένων εξ αυτών περιβαλλοντικών παραμέτρων, για τις οποίες θα εξάγονται πληροφορίες από τις προϋπάρχουσες εκθέσεις αναφοράς. Συνεπώς, οι εμπλεκόμενες αρμόδιες αρχές καλούνται να επιλέξουν δείκτες παρακολούθησης, οι οποίοι θα αξιοποιούνται κατάλληλα κατά την ετοιμασία συγκεκριμένων εκθέσεων αναφοράς, στο πλαίσιο εφαρμογής του Σχεδίου Παρακολούθησης του ΘΧΣχ.

2.26 Το Σχέδιο Παρακολούθησης να περιλαμβάνει:

- Μετρήσιμους δείκτες, με προτάσεις για παρακολούθηση / αξιολόγηση της εφαρμογής του ΘΧΣΧ.
- Δείκτες για την έγκαιρη διαπίστωση προβλημάτων.
- Πρόνοιες για τη λήψη διορθωτικών μέτρων.
- Να περιλαμβάνουν πληροφορίες αναφορικά με:
 - Τη συχνότητα παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων.
 - Τις θέσεις των σταθμών παρακολούθησης και δειγματοληψίας (θαλάσσια ιζήματα, δείγματα θαλασσινού νερού, δείγματα παράκτιων υδάτων).
 - Τη συχνότητα δειγματοληψίας.
 - Τις ακριβείς ποσοτικές και ποιοτικές παραμέτρους που παρακολουθούνται σε κάθε σταθμό παρακολούθησης και δειγματοληψίας και τα απαιτούμενα ελάχιστα όρια προσδιορισμού και ανίχνευσης των μεθόδων ανάλυσης.
 - Τον εξοπλισμό και τη μεθοδολογία που ακολουθείται για την πραγματοποίηση της παρακολούθησης, της δειγματοληψίας και της μετέπειτα ανάλυσης των αποτελεσμάτων.

2.26.1 Γενικοί Δείκτες:

- Καταγραφή αριθμού έργων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο εφαρμογής του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου και έκταση φυσικών περιοχών που θα καταλαμβάνουν.
- Καταγραφή αριθμού έργων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του ΘΧΣΧ και εμπίπτουν εντός προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 και έκταση που θα καταλαμβάνουν τα νέα έργα εντός των περιοχών Natura 2000.
- Καταγραφή βεβαιώσεων συμμόρφωσης και βεβαιώσεων συμβατότητας, καθώς και των απορρίψεων που θα εκδοθούν μετά την έγκριση του ΘΧΣΧ, σύμφωνα με τις διατάξεις των Άρθρων 22, 23 και 24 των περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμων του 2017 έως 2021.
- Καταγραφή των αδειών που θα εκδώσει το Υπουργικό Συμβούλιο, έπειτα από τη σχετική εισήγηση της Επιτροπής του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 24, για τις περιπτώσεις χρήσεων και δραστηριοτήτων οι οποίες δεν υπόκεινται σε ρυθμιζόμενη αδειοδότηση δυνάμει υφιστάμενης νομοθεσίας.

2.26.2 Ειδικό Δείκτης:

Περιβαλλοντική Παράμετρος	Δείκτης παρακολούθησης
Ατμόσφαιρα	Καταγραφή μεταβολής συγκέντρωσης αέριων ρύπων, σύμφωνα με δεδομένα που καταγράφονται από τους σταθμούς παρακολούθησης του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας σε παράκτιες περιοχές. Παρακολούθηση εκπομπών αέριων ρύπων από τα έργα που υλοποιούνται σύμφωνα με το ΘΧΣΧ, όπου ισχύει.
Κλιματική Αλλαγή	Καταγραφή ανόδου στάθμης της θάλασσας, περιπτώσεων ακραίων καιρικών φαινομένων (καταιγίδες, πλημμύρες, τσουνάμι), φυσική διάβρωση ακτογραμμής.
Θαλάσσιο Περιβάλλον:	Να γίνεται παρακολούθηση στις περιοχές που κρίνεται σημαντικό ή/και όπου

<p>Βυθός (δείγματα πυθμενικών ιζημάτων)</p>	<p>πραγματοποιούνται ήδη δειγματοληψίες για παρακολούθηση της ποιότητας πυθμενικών ιζημάτων και να γίνεται ανάλυση συγκεντρώσεων βαρέων μετάλλων, πολυαρωματικών υδρογονανθράκων (PAHs, PCBs) κτλ.</p> <p>Εντός της ζώνης υδατοκαλλιέργειας, όπου χωροθετούνται μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, να ληφθούν υπόψη οι περιβαλλοντικές παράμετροι που καθορίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προγράμματος Επιχειρησιακού Ελέγχου Ιχθυοτροφείων και να γίνεται αναφορά στα αποτελέσματα των αναλύσεων που πραγματοποιούνται για τον προσδιορισμό του οργανικού υλικού (%), συνολικού οργανικού φωσφόρου (ppm) και αναλύσεων δεδομένων μακροπανίδας (π.χ. βασικοί δείχτες Shannon-Wiener, Pielou's evenness, Bentix, AMBI)</p>
<p>Θαλάσσιο Περιβάλλον: Στήλη Ύδατος (δείγματα θαλασσίων υδάτων)</p>	<p>Να γίνεται παρακολούθηση στις περιοχές που κρίνεται σημαντικό ή/και όπου πραγματοποιούνται ήδη δειγματοληψίες για παρακολούθηση της ποιότητας του θαλάσσιου νερού οι αλλαγές στα θρεπτικά συστατικά (μg/L) και στη χλωροφύλλη-α (μg/L)</p> <p>Εντός της ζώνης υδατοκαλλιέργειας, όπου χωροθετούνται μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, να ληφθούν υπόψη οι περιβαλλοντικές παράμετροι που καθορίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Προγράμματος Επιχειρησιακού Ελέγχου Ιχθυοτροφείων και να γίνεται αναφορά στα αποτελέσματα των αναλύσεων που πραγματοποιούνται για τον προσδιορισμό των συγκεντρώσεων των θρεπτικών (NO_3^-, NO_2^-, NH_4^+, PO_4^{3-}) και της χλωροφύλλης-α.</p>
<p>Παράκτια Ύδατα Σώματα</p>	<p>Να γίνεται παρακολούθηση στις περιοχές που κρίνεται σημαντικό ή/και όπου πραγματοποιούνται ήδη δειγματοληψίες, όπου να καθοριστούν τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οικολογική κατάσταση μακροφυκών: Δείκτη Οικολογικής Εκτίμησης EEI-c ή οποιοσδήποτε άλλος κριθεί πιο κατάλληλος. - Οικολογική κατάσταση λιβαδιών Ποσειδωνίας: Υπολογισμός δείκτη PREI

	- Οικολογική κατάσταση μακροασπονδύλων: Βιοτικός δείκτης BENTIX
Νερά Κολύμβησης	Να γίνεται αναφορά στα αποτελέσματα αναλύσεων για τον καθορισμό της ποιότητας των νερών κολύμβησης (εντερόκοκκοι - Intestinal enterococci και Escherichia coli) στις περιοχές που έχουν κηρυχθεί από την σχετική εθνική νομοθεσία
Χλωρίδα, Πανίδα και Βιοποικιλότητα	<p>Αναφορά στην έκταση (Km²) που καταλαμβάνουν οι ΘΠΠ και οι περιοχές που περιλαμβάνονται στο δίκτυο Natura 2000 (θαλάσσια και παράκτια ζώνη).</p> <p>Καταγραφή εκτάσεων (Km²) που καταλαμβάνουν έργα εντός των εν λόγω περιοχών (%) περιοχών του δικτύου Natura 2000 που θα επηρεαστούν από έργα του ΘΧΣΧ.</p> <p>Να γίνεται συγκεκριμένη αναφορά στην έκταση των θαλάσσιων οικοτόπων (Km²) που θα επηρεαστούν από την υλοποίηση νέων έργων εντός του θαλάσσιου χώρου, σύμφωνα με τα δεδομένα χαρτογράφησης των θαλασσίων οικοτόπων 1120*, 1110, 1170 και 8330 ως καταγράφηκαν το 2022, ή σύμφωνα με νεότερα δεδομένα που θα έχει προκύψουν από μια μελλοντική χαρτογράφηση αυτών.</p> <p>Καταγραφή σπάνιων ειδών χλωρίδας της παράκτιας περιοχής που περιλαμβάνονται στο κόκκινο βιβλίο της κυπριακής χλωρίδας και αναφορά στις περιπτώσεις σημαντικού επηρεασμού των εν λόγω ειδών από την υλοποίηση έργων στη παράκτια ζώνη.</p>
Ακτογραμμή	<p>Μήκος ακτής (Km) που επηρεάζεται λόγω κατασκευής έργων</p> <p>Επιπρόσθετα, γίνεται <u>εισήγηση</u> για εφαρμογή δεικτών που προωθούνται από το UNEP/MAP για παρακολούθηση των επιπτώσεων στην ακτογραμμή από παράκτια έργα, όπως για παράδειγμα:</p> <p>- <u>Κοινός Δείκτης CI 15</u>: Θέση και έκταση οικοτόπων που επηρεάζονται άμεσα από διαφοροποιήσεις παραμέτρων της υδρογραφίας.</p>

	<p>- <u>Κοινός Δείκτης CI 16</u>: Μήκος ακτογραμμής που υπόκειται σε φυσική διατάραξη λόγω επηρεασμού από ανθρώπινες κατασκευές</p> <p>- <u>Κοινός Δείκτης CI 25</u>: Αλλαγές χρήσης γης</p>
Έδαφος	<p>Όγκος (m³) υλικού (π.χ. φυσικοί ή τεχνητοί ογκόλιθοι) που χρησιμοποιείται για κατασκευή έργων εντός της θαλάσσιας και παράκτιας ζώνης</p> <p>Ποσοστό καθίζησης και παρακολούθηση παράκτιας διάβρωσης. Αναφορά σε υδρογεωλογικούς κινδύνους που επηρεάζουν την παράκτια ζώνη. Αναφορά σε επιπτώσεις από πλημμύρες και τσουνάμι.</p>
Πολιτιστική κληρονομιά	<p>Αναφορά στις εκτάσεις (Km²) ζωνών προστασίας ενάλιων και παράκτιων αρχαιοτήτων πέραν των όσων συμπεριλαμβάνονται ήδη στο ΘΧΣχ.</p> <p>Καταγραφή έκτασης επηρεαζόμενων παράκτιων και ενάλιων περιοχών με πολιτιστική, ιστορική και αρχαιολογική σημασία από έργα του ΘΧΣχ.</p>

2.27 Εντός πέντε (5) ετών, από την έκδοση της παρούσας Γνωμάτευσης, να υποβληθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος έκθεση αναφοράς που να περιλαμβάνει τα αρχικά αποτελέσματα του Σχεδίου Παρακολούθησης. Τα μετέπειτα επικαιροποιημένα στοιχεία / εκθέσεις αναφοράς του Σχεδίου Παρακολούθησης να υποβάλλονται στο Τμήμα Περιβάλλοντος σε τριετή βάση, όχι αργότερα από τις 20 Δεκεμβρίου του εν λόγω ημερολογιακού έτους. Σε περίπτωση που οι παράμετροι που παρακολουθούνται βασίζονται σε κύκλους παρακολούθησης άλλων οδηγιών / στρατηγικών / προγραμμάτων μέτρων, τότε να γίνει προσπάθεια συντονισμού με αυτά τα σχέδια παρακολούθησης και σε περίπτωση που δεν υπάρχει ουσιαστική διαφοροποίηση σε αυτές τις παραμέτρους κατά την περίοδο υποβολής της έκθεσης αναφοράς, τότε να γίνεται σχετικός σχολιασμός σε αυτήν και να περιλαμβάνεται πληροφόρηση μόνο για τις παραμέτρους που διαφοροποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ της προηγούμενης έκθεσης αναφοράς και της νέας.

2.28 Σε περίπτωση που τεθεί σε εφαρμογή το Άρθρο 11 των περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμων του 2017 έως 2021, για την αναστολή του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδίου να πραγματοποιηθεί άμεσα σχετική ενημέρωση στο Τμήμα Περιβάλλοντος.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
4 Δεκεμβρίου 2023